

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

החצר הוא בוריקה נכין שחוליית הבר והסלע גבוהים למעלה מעשרה ולבני המרפסת שימושם בשלשול נכין שהם מופלגים בכוח יותר מעשרה, ונותנים לבני המרפסת, ומוכח שכל שלזה בשלשול ולזה בוריקה נותנים אותו לזה שבשלשול, וקשה לרב.

דוחה הגמרא: אָמַר רַב הוּנָא, 'למַרְפֵּסוֹת', הֵינָּה לְאוֹתָן הַדְּרִים בְּמַרְפֵּסוֹת, שֶׁפָּתְחוּ עֲלֵיהֶם יוֹצֵאִים לַמַּרְפֵּס מִמֶּשׁ. וְתַשְׁמִישׁ בְּחוֹלִיית הַבּוֹר וְהַסֵּלַע וְהַבּוֹהֶבִים עֲשֶׂהָ, בְּנֹחַת, וְאֵילּוֹ לְבִי הַחֲצֵר תַּשְׁמִישׁ בְּקִרְשִׁי, וְלֹכַן נֹתֵנִים אוֹתָם לַמַּרְפֵּסוֹת.

[illegible]

מִתְרַצֵּת הַמֶּלֶךְ: אָמֵר רַב וַעֲזָק בְּרִיָּה דְרַב יְהוּדָה, הָבָא בְּבוֹר טַלְמֵי
 טָיִם אֲשֶׁרֶץ, וְאִין הָפֵשׁ שֶׁל עֶשְׂרָה בֵּין הַמְּרַפֶּסֶת לִפְנֵי הַמִּים, וְתִשְׁמַשׁ הַבוֹר
 נִזְוָה לְבֵין הַמְּרַפֶּסֶת.³

מקשה הגמרא: וְהָא קָמְרָא - והרי המים נזוירים בשבת על ידי שנולדים מהבור, וכאשר גובה המים יורד, תשמיש הבור יהיה כשלשול לכני המרפסת, וכאופן זה הם אטורים בו לפי רב.

המורה מנסה להשיב: כיון דכי קליא שריא - כיון שכאשר הכור מלא, מותר, כי חסרה נמי שריא - אף כאשר יחסר המים, מותר^ה.

דוחה הגמרא: **אֲדָרְבָּה, בֵּין דְּבֵי קֶסְרָא אֲסִירָא** - כִּיּוֹן שְׂכֵאשׁוּר נְחוּסִים הָמִים אִף בְּנֵי הַמִּרְפֶּסֶת אֲסוּרִים בּוֹ, אִם כֵּן **כִּי קִלְיָא זָמִי אֲסִירָא** - גַּם כֵּשֶׁר הַבּוֹר מֵלֵא יֵשׁ לְאֲסוּר עֲלֵיהֶם^נ.

המגמור מותרת באופן אחר: **אָמאָ אָפּער אָפּני**, **הָאָאָ בָּבּוּר קָלִיפּאַ פִּירִיד**
פִּיקִינִין, ואין הפרש עשרה בין המרפסת למיריד העליונים, ותפסוש הבור נח
לכני המרפסת. מקשה המגמור: **הָאָאָ חֲפֵרִי** - תורי הפירות עולים להיות נחסרים
בשבת, ומה להחבול ביניהם למים. מותרת המגמור: **פִּיקִינִין** - מרובר בשביל
שאוכל עשהו, ולכן מותרים בין המרפסת לתפסוש בבור.

האמרא טשייטת לתרוץ זי: זינאט גמי דקאטיג - כן מרדק גם ממה ששינוי יחולית הבור הסלע, ומשמע דיקאט דקאטיג - שבענין הבור מדובר באופן הדומה לסלע, שכמו שסלע הוא קבוע ואינו נחסר, כן גם בבור מדובר באופן שאינו נחסר, והיינו בבור מלא פירות טבל. טשייטת האמרא: קאטע קאטיג - אשכנזי.

שואלת הגמרא: וְלָמָּה דִּי לְמִיתָנָא - לשנות במשנה בור, וְלָמָּה דִּי לְמִיתָנָא סָלַע, הלא די להוכיח רק סלע, כיון שאף בבור תשמישו על גבוי.

ציור ב

צִיּוֹר א

המחפשות בשלשלו ולבנו החצר בורקה, נותנים אחוז לבני המרפסת, ודבריו שמואל, אפנה כעת
והשמדבריו כבור וכן בלעז תחשיבים על כנס, מדוע הוצרך התנא להזכיר את שפיה, את
השלא היה יכול לשנות קר' בור' לא לשנות אלא? שאם קר' היינו אומרים שמדובר בזה חסם,
ולכן הוצרך לשנות אשכ' ולחלול בזה שנים בבור מדובר כעין אה, שרוא מלא מירות טבל
והתחשבים על בכו, אבל על כל פנים, די היה להנא לשנות קר' אשכ', ואין צורך להזכיר 'בור',
והיה צריך להזכיר אשכ'.

א. וְהִנֵּה הַנְּהוּרָא בְּחַן אֵינָה אֵלָּא לִפְי שְׂמֵאל, שְׂדֵה שִׁיטָּה דְּרַחֲמֵי (לִקְטָן 108), שְׂאִין אֲדָם אוֹסֵר עַל
הַנְּהוּרָא דִּקְדָּשׁ הַהוּא, וְכֵן שֶׁהָיָה מְזֻמָּה אֲרֻכָּה שְׂמֻחִים מְבַרְכִּים לְעִלְיָוֹת, דִּקְדָּשׁ אֲשֶׁנָּה אוֹסֵרִים עַל בְּנֵי
הַתַּחֲצֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה.
הַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה.
וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה.
וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה. וְיִשְׂרָאֵל אֵל לִפְי דְּרַחֲמֵי, וְהַסֵּפֶר דִּלְפָּנֵינוּ, ה.

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

זריקה, אלא עולים בסולמות לגוורטא העליונה בכרי **עֲשֵׂהָ מִשֵּׁם** מים מבער לחור [ציר ג], ואם כן יירי שתי הגוורטאות משתמים בחור דרך שלול, ולכן הם אוסרים אלו על אלו.

אבי מתיר תירין אחרי: אָבִי אָסֵר, בְּגֵז דְּקִיפִין בְּתוֹף עֲשֵׂהָ נְהַדְרִי - המשנה עוסקת באופן שיומדות שתי הגוורטאות אחת בתוך עשרה טפחים של חבירתה [ציר ד], שהוא לא ואין בניהם עשרה טפחים, אין כאן חילוק רשויות, לפיכך אף ששימושה של העליונה נבחת בשלשול בלבד, ושל התחתונה בקשה, שיש לתחתונה מקצת זריקה עם השלשול, אוסרים הם זה על זה, ואין מכאן קושיא על שמואל שסובר שבכל אופן שתשימושו של האחד נוח מחבירו נותנים את השימוש לזה שתשימושו נוח יותר, שכן הטעם שהם אוסרים זה על זה אינו מפני שנחשב השימוש בחור נוח לשיניהם כשהם, אלא מכיון שאין חילוק רשות בניהם, לא יתכן שיהיה מקום נוסף הסמוך לשיניהם שיהיה מותר בשימוש לזה ואסור לזה, ואפילו אם השימוש במקום ההוא, לאחר על ידי פתח ולחבירו על ידי זריקה, וכל מה שנחבאר לעיל (א) שישות שלישית הסמוכה לשתי רשויות, ששימושו של אחד בה נבחת ואחר בקשה, נותנים אותה לזה שבנחת, הוא רק כשישתי הרשויות חלוקות זו מזו על ידי גובה של עשרה טפחים, כמו חצר ועלייה, או שתי חצירות המובילות זו מזו עשרה טפחים בגובה קרקעיתן, או שישנה מחיצה של עשרה טפחים בניהן או חרין שעומק עשרה טפחים, אולם כשאין בניהן חילוק רשות, אוסרים זה על זה בכל ענין.

ממשיך אבי ומבאר, ואם יקשה לך, מרדע נקט התנא בדיוקא שאת החור והמחיצות עשו לעליונה ולא לתחתונה נולא להיפך, שעשאוה לתחתונה ולא לעליונה, ולרעת רב הורב מוכן, במשנתנו מדובר באופן שיש בין שתי הגוורטאות עשרה טפחים, ומשמענו התנא שאפילו שלעליונה התשימוש בחור בשלשול בלבד, ולא לתחתונה התשימוש בזריקה ושלשול, אין נותנים את השימוש בחור לעליונה, אולם לרעת שמואל שמדובר באופן שאין בין שתי הגוורטאות עשרה טפחים, והטעם שאוסרים זה על זה, מפני שאין בניהם

תא שָׁנָה - בוא ושמע קושיא על שמואל מהמשנה להלן (ה) ששינוי בה, שאם היה בית עומד סמוך לים או לנהר, וגוורטא רחבה הרבה בולטת מן הכית מעל המים והיא גבוהה הרבה למעלה מן המים, אסור לשאוב בשכבת מים מהים ולהעלות על גבה, לפי שהיה הוא כרמלית, והגוורטא רשות היחיד, ואסור להכניס מכרמלית לרשות היחיד^א, וכי להחיר לשאוב ממנה בשכבת, צריך לחקוק בה חור שיהיה בו ארבעה על ארבעה טפחים ועשה מחיצות בגובה עשרה טפחים סביב הגוורטא או סביב החור, או מעליו או מתחתיו [ציר א], ורואים את המחיצות כאילו הן נמשכות ויורדות עד לתחת, וכל מה שבתוכן נעשה רשות היחיד, ומשלשל דלי לים וממלאנו ומעלהו לגוורטא, ונמצא ממלא בתוך רשות היחיד, ואם היו שתי **גוורטאות זו עֲשֵׂהָ מִשֵּׁם**, כלומר שהיו שם בית ועליה של שני דיריים, ולכל אחד מהם היתה גוורטא בולטת מעל המים, ולא היו הגוורטאות מכוונות זו מעל זו, אלא משוכות זו מכנגד זו בתוך ארבעה טפחים, ו**נָשָׂא** גוורטא ה**קְלִיפָה** את החור והמחיצה, **נָשָׂא** גִּשְׁי אֹתָם **קְלִיפָה**, וכי שיוכלו בני התחתונה לשאוב מים בשכבת, צריכים הם לזרוק את הרלי שלהם דרך העליונה, ולשלשל למים ולשאוב [ציר ב], **שְׁמִיחָן -** וירי שתי הגוורטאות **אֲסוּרוֹת** במליו המים בשכבת, משום שלשיניהם בעלות על השימוש בחור, ואינם מותרים לשאוב **עַד שְׁוִקְרָה** אלו עם אלו, עד כאן דברי המשנה, ומבאר במשנה שאף שבני העליונה יכולים להשתמש בחור על ידי שלשול בלבד, ואילו בני התחתונה בכדי להשתמש בחור נוקקים לזריקה ושלשול, לא נחשב תשימש בני העליונה נוח מתשימש בני התחתונה, אלא שניהם שרים, ולכן אם לא עירבו אוסרים אלו על אלו, ואם כן קל וחומר לחלוק שכן שתי חצירות שבני חצר אחת משתמים בו בשלשול ובני חצר שניה משתמים בו בזריקה בלבד, שלא נחשב השימוש בשלשול נוח מהשימוש בזריקה ואם לא עירבו הם אוסרים אלו על אלו, וקשה על שמואל שאמר, שנותנים השימוש למשתמים בשלשול כיון שתשימושו נוח מהמשתמים בזריקה.

מרתית הנמרא: אָסֵר כֵּךְ אָסֵר אֶרֶץ הַיָּם, המשנה עוסקת, בְּבִאֵין בְּנֵי תַחְתּוֹנָה דְּרִף עֲלִיפָה - שבני הגוורטא התחתונה אינם משתמים בחור דרך

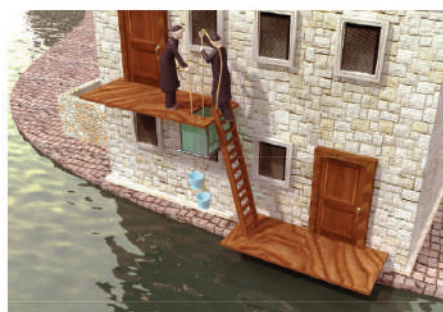
ציר ב

ציר א

ציר ד

ציר ג

טפחים, וכשרוצה בעל התחתונה להשתמש בעליונה, הוא צריך לזרוק את הרלי שלו באור למרחק של ארבעה טפחים וגם לנבחה עשרה טפחים, אין הוא אוסר על חבירו, שתשימש מופלג כזה, אינו נחשב תשימש לאסור, ע"פ משנה ביריה (י"ט ט"ז ס"א) **נִתְּנָה הַחֹסֶף רִשִּׁי לְבִאֵר שְׁנוֹטְרָאוֹת** אין מכוונת זו למעלה מזו, אלא משוכות זו מזו, משום שהמרא באר להקשות ממשנה זו על שמואל שאמר, שזה בזריקה וזה בשלשול נותנים לזה בשלשול, ולפיכך הבכרת לפרש שהתחתונה משתמשת בזריקה, וזה רק באופן שאין מכוונת זו כנגד זו, אולם אם הן מכוונות, אין התחתונה יכולה להשתמש על ידי זריקה, רק על ידי העמדת מים, ואז שימוש שתחתן שור, ששתיתן משתמשת על ידי שלשול, ע"פ לשון זוהר (ה) (א) **זוהר**, ו**בְּנֵי** ששניהם העתהו כעשית המחיצה, ובפרט מזהירה הנמרא להלן (א) **נָאם** לא כן, אין העליונה נאסרה, ובמבאר שם, **רִשִּׁי** (ד"ה ט"ט), ו**נִתְּנָה** (ד"ה ט"ז).

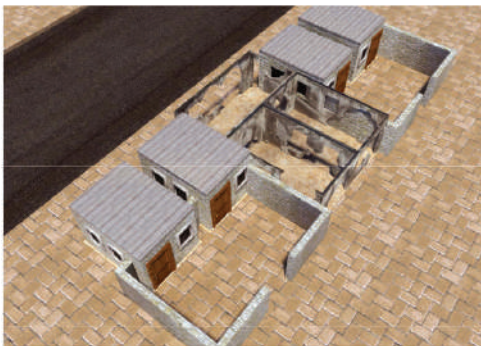
א. גוורטא היא מרחסת בולטת באור, ורצפחה עשית מנסים המחוברים על שתי קירות ורצפחה מקור העליונה, **רִשִּׁי** (ד"ה ט"ז) **מִלְמָעָה**, **ב. במבאר** בשבת (א) **מבאר** שם שכרמלית היא רשות כבני עצמה, ואינו לא רשות הורבם ולא רשות היחיד, **ג. שו"ת** ירי בה רוחב ארבעה טפחים ורובה עשרה טפחים מהים, ובאסור שהוא בנחה הרבה ורחבת הרבה, **ד. רש"י** (א) **לחל** (ה) **ד"ה א"ה**, ואף שהוא מונעת תורה שאינה מנעת מים, קולא היא שחוקקו חכמים במים, במבאר לעיל (א) **רש"י** (א) **הטעם** שצריך שיהיה בחור ארבעה על ארבעה, הוא כיו שיהיה בחולל המחיצות ארבעה על ארבעה, לפי שמחיצות שאין ביניהן חלל ארבעה על ארבעה נחשבות מחיצות, והוספת רי"ט (ד"ה מ"ה) **בין מים** **רש"י** (ל"ה א) **ד"ה ק"ה**, **ה. רש"י** (ד"ה כ) **מחיצות**, ומה שכתב ששתי הגוורטאות בחור משך ארבעה טפחים זו לזו, משום שרק באופן זה נאסר חרין של המשנה להלן ששתיתן אסורות, שיר שניהם שולטת בעליונה, אולם אם התחתונה מופלגת מן העליונה ארבעה

[illegible]

בקשה, אולם כבודו שכן שתי חצירות ששניהם שוים בהשתמשם בו בהפלגת ארבעה טפחים, אפשר שסובר רב שהם אוסרים זה על זה,

מסקנת הגמרא מנין שרב סובר שאין אדם אוסר על חבירו דרך איירי? אלא יש להוכיח שרב סובר שאין אדם אוסר על חבירו דרך אויר, פהא [נ-מה] דאמר רב נחמן דאמר רבה בר אבהו דאמר רב, אם יש שני בתים, ויש אחד שחורבן בניהם, באופן ששנים מהן כל אחת סמוכה לבית אחד בלבד, ואילו החורבן השלישי ממרצת וסמוכה לשני הבתים נצויר ג"כ, ומחיצותיהן של החורבות פרוצות זו לזו, ואין דרים בהם, ונס אין להן בעלים אחרים אלא בעלי בתים אליהם, ויש חלונות בבתים שפתחים לחורבות, וזה - בעל הבית הראשון ששתיים בבתים - בכל החורבן הסמוכה לו נואניה סמוכה לבית חבירו ואפילו למרחוק, וכן דין דריקה דרך חלון ביתו, וכן זה - בעל הבית השני ששתיים בבתים - בחורבן הסמוכה לו נואניה סמוכה לבית חבירו ואפילו למרחוק, וכן דין דריקה דרך חלון ביתו, אבל בחורבן הסמוכה לבית חבירו לא ישתמש על ידי דריקה מבעד לפירצה שבין החורבות עד לתוך החורבן הסמוכה לבית חבירו, והואל יש לחבירו בחורבן הסמוכה לו שימוש נוח בסמוך לחלונו על ידי שלשול, ואף שבימי החול כל אחד משתמש אף בחורבן הסמוכה לבית חבירו על ידי שורק דרך אויר מבעד לפירצה שבין החורבות, אין שימוש זה אוסר את חבירו מלהשתמש בת, מכיון שלדורוך אין בחורבן זה שימוש אלא על ידי אויר, ואין אדם אוסר על חבירו דרך אויר, ולכן חבירו יכול להשתמש בכל החורבן הסמוכה לביתו, אף בחלקו הרחוק שאין לו בו שימוש אלא על ידי דריקה.

ואמר רב הונא אמר [ב-שם] רב, לא שנו - לא נשנה דין זה, שאף בני הגזוטר העליונה שהיא גבוהה מהגזוטר התחתונה עשרה טפחים, אסורים בשימוש בחור אף שהם משתמשים בו על ידי שלשול הדלי בלבד, ואילו התחתונים משתמשים בו על ידי דריקה הדלי למעלה אל הגזוטר העליונה ושלשולו, אלא באופן שהגזוטר התחתונה סמוכה לעליונה בתוך ארבעה טפחים במשך הכותל, שאז שימוש דיירי התחתונה בחור על ידי דריקה נחשב אף הוא תשמישי, אף במוקף ומשוכה" התחתונה מהעליונה ארבעה טפחים, וזוהי במקרה ומתחנה אסורה, לפי שלדיירי הגזוטר התחתונה אין שימוש בחור שבגזוטר העליונה אלא על ידי דריקה הדלי לגזוטר העליונה במשך אויר ארבעה טפחים, זהו שימוש באויר ואינו נחשב תשמיש, ואין הם אוסרים על דיירי הגזוטר העליונה להשתמש בחור. ומרבוי רב אלו יש ללמוד שרב סובר שאין אדם אוסר על חבירו דרך אויר, על כך נשיב שאין ללמוד מרבוי אלו שכן דעתו גם לענין בור שבין שתי חצירות, משום שיש לדחות, דאמר רבא - שמה שנה הרבר כאן, דבין דריקה - לדרים בגזוטר התחתונה, השימוש בחור הוא דריקה של הדלי באויר למשך ארבעה טפחים ולגובה עשרה טפחים וישלשול הדלי לים, ואילו דריקה - לדרים בגזוטר העליונה, השימוש בחור הוא בשלשול הדלי [ב-לבד] של הדלי לים בלא דריקה כלל, וזוהי דריקה וזוהי בפתח דמי - דמה הוא למקום שהשימוש בו לדייר אחד על ידי פתח, ואילו לדייר שני השימוש בו על ידי דריקה, שהדין הוא שנותנים את השימוש בו לזה שמשתמש על ידי פתח, משום שזה משתמש בו בנחת וזה בקשה, וכמו כן בשתי גזוטרות, יש ליתן השימוש בחור לעליונה שתשמישה בנחת ולא לתחתונה שתשמישה

ציור 1

שלשול אלא רק על ידי דריקה. כו. וכן יכול להשתמש בחלקה הקרוב אליו על ידי שלשול, כו. ואף שהחורבן הסמוכה לו פרוצה לחורבות האחרות, אינו נאסר, לפי שאין לו בה בימות החול תשמיש גמור כפתח פתוח כמבוא למטה אלא משתמש בו דרך חלון בלבד, שאין פירצה אוסרת רק כשיש לו שם שימוש גמור על ידי פתח, ושיי (ד"ס זא). כע. מרשיי (ד"ס זא) נראה שיש הוכחה הנמרא שרב סובר שאין אדם אוסר על חבירו דרך אויר, ונאין לדחות את ראית הנמרא כמו שדחו לעיל, שאפשר שהטעם שדחו כל אחד להשתמש בחורבן הסמוכה לו, משום שתשמיש נוח משל חבירו, כמו שכתב רשיי (ד"ס זא) ונכפי שהבארן, ולא משום שאין אדם אוסר על חבירו דרך אויר, לפי שאם היה תשמיש על ידי אויר נחשב תשמיש לאסור על חבירו, היה אוסר לדעת רב גם באופן שמשמש חבירו בשלשול, והוא כמו לזה בדריקה ולזה בשלשול, שאסור לדעת ר"ס חוטמת לעיל (פ). ד"ס נחן). אבל הריב"א (ד"ס זא זא) כתב שהוכחה הנמרא היא מרבוי רב הלל (ד"ס זא) שאם שלשול החורבות עומדת בשורה זו אחר זו נראה צויר שכן, התמצעת מותרת, מאחר ששניהם משתמשים בה בדרך אויר, ומכאן שאין אדם אוסר על חבירו דרך אויר.

זו. כו. הוא לדעת רב, כמבואר ברשיי (ד"ס זא זא). וראה בגמרא לעיל (פ). ברצת שמואל. יו. נראה לחלן (פ). צויר א. ית. ודעת רב (פ. זא). באופן שהשימוש לזה בשלשול ולזה בדריקה שניהם אסורים. ית. כ"ל לשון ופולג' הנזכר בגמרא, שמשמע מרחק במשך ולא גבוהה, וכמו ששנו בפשטנו (פ. זא) זכור דברים אחרים בסמוכה, אבל בפולג' זכר, ורשיי (ד"ס זא זא) נאסר, כו. כו. חזר אחת גבוהה ואחת גבוהה וביניהן חל גבוה עשרה מזה, ושהו לקרקע (פ. זא). כו. כמבואר בגמרא לעיל (פ. זא). כו. בגמרא בגמרא לחלן (פ. זא) שחן עומדת בחצובה [בשלשול ודלי קנקן]. על פי רשיי (ד"ס זא זא זא זא). כו. יותר מנשר אמות. משנה ברורה (פ. זא זא זא). כו. רשיי (ד"ס זא) [נאלין דו גרם שם, היה אסור לזרוק לתוכה בלא עירובין]. כו. רשיי (פ. זא) כלומר ששני בעלי הבתים שותפים בשלשול החורבות, אך אם יש להם בעלים אחרים, גם אם אינם דרים בתן, אסור לזרוק לשם ולשלול בתוכן. וחסרת (ד"ס זא) בדעת רשיי, אולם הביאו התוספות רשיי ונחלק עליה, ולדעת מרדכי כאן גם באופן שיש לחורבות בעלים אחרים, אלא שלא דרים בתן. כו. שבחלקה הרחוק מפני אנו יכול להשתמש על ידי

[illegible]

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

הוא יורד עד הקרקע, תמצא המקום שתחת הקורה מוקף מחיצה [ציור ה']^ל. [נב נהפך אפר בשם רבך גר אבות],

ציור ה

לח. 'שהקורה הרי היא בתקרה, ואנו אומרים שפי התקרה יורד וסותם עד לקרקע. וכתב רש"י (נ"ח) לא במים. עוד כתב רש"י (נ"ח) שצריך שתהיה הקורה רחבה ארבעה ספחים, משום שאין מחיצות מעצמות למקום שהוא פחות מארבעה ספחים^ט.
 קומה, שדין זה אינו אלא לדעת רבי ישמעאל ברכי יוסי (פ"ג ע"ג), שסובר שמחיצה תלויה מחזקת אף

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

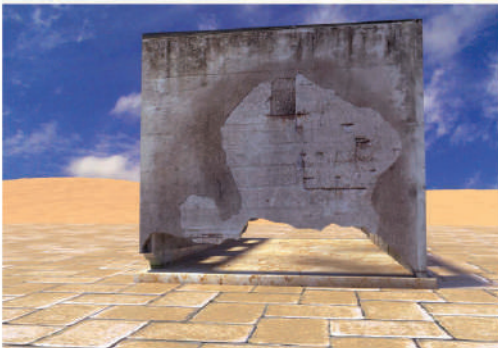
שקילו במים שמחיצה תלויה מתחת בהם, דַּבְּקָא מַחֲצִיתָא - כמו ששאל רבי טבִּיָא בְּרַב, מַחֲצִיתָא תְּלוּיָה שאינה מגיעה לקרקע, הוּא שֶׁתַּחֲשֹׁב מחיצה וּתְתִיר לטלטל בְּחֻזְקָה נְצִיר בָּן, וְאָסֵר לֵיהּ - והשיב לו רב, אֵין מַחֲצִיתָא תְּלוּיָה מִתְרַת אֵלָּא בְּסִימָן נְצִיר ג', משום ששָׁם הוּא שֶׁהִמְיִל בְּסִימָן בְּמִים, אבל בחזרה לא.

*

שטח במשנה: אָסֵר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא תִקָּא מַחֲצִיתָא גדולה מן הכותל שביניהם, והיינו שאין צריך לעשות עוד מחיצה בתוך חלל הכור. אָסֵר רַבָּה בְּרַב מִן מִתָּה אָסֵר רַבִּי יוֹסֵף, רַבִּי יְהוּדָה שֶׁמִּיקַּל כָּל כֵּךְ בַּמַּחֲצִיתָא תְּלוּיָה, וְסוֹבֵר שֶׁהַכּוֹתֵל הַמִּפְרִיד בֵּין הַחֲצִירוֹת וְעוֹבֵר מֵעַל שַׁפַּת הַכּוֹר מְתִיר לַמַּלְאוֹת מִהַכּוֹר, בְּשִׁישֵׁת רַבִּי יוֹסֵף אָסֵרָה לְהַלְכָה זוּ, דְּאָסֵר רַבִּי יוֹסֵף, מַחֲצִיתָא תְּלוּיָה מִתְרַת אֵסִינָו בְּבִשְׁמֵינָה, וְלִפְנֵי גַם בְּמִים אֵין צָרִיךְ מַחֲצִיתָא בְּתוֹךְ הַכּוֹר שֶׁנַּעֲשֶׂתָה בְּשִׁבְלֵי הַמִּים. דְּתַנֵּן (פסוק טו), הַכֶּשֶׁתִּישִׁי דְּשִׁנִּית סוֹכָה בְּלִפְנֵי מִתָּה דְּקָסָה, שֶׁחָלַל בְּעִשִּׂית הַדְּפֻנוֹת לַמַּעֲלָה סוֹמֵךְ לַסֵּךְ, וְהַמְשִׁיךְ יוֹרֵד כְּלָפֵי מִתָּה דְּבִינָן שֶׁבְּהוֹדוֹת הַמַּחֲצִיטוֹת מִן הַתָּרִיךְ שֶׁיֵּשֶׁה בְּסִימָן, שֶׁהוּא הַשִּׁיעוֹר שְׁגִירִים יְכוּלִים לַעֲבֹר שָׁם [נציר ד']. בְּסוֹפָה, שֶׁהַגִּידִים מַעֲבִיבִים מִלְּרֹאוֹת אֵת הַמַּחֲצִיתָא כֹּאִילוֹ הִיא יוֹרֶדֶת לֵארוֹן. וְאֵם הוּא אֲדוּגָה בְּקָסָה דְּקָסָה, שֶׁחָלַל מִהַקְרָקֶע כְּלָפֵי מַעֲלָה, אֵם בְּהוֹדוֹת הַמַּחֲצִיטוֹת שֶׁיֵּשֶׁה בְּסִימָן, בְּשִׁישֵׁת, אֵף שֶׁאֵין הַדְּפֻנוֹת

קִינָה רַחֲבָה אֶרְבָּעָה טַפְחִים, הַתְּנוּהָ עַל רַחֲבָה עַל גְּבִי כוֹרָא שֶׁכֵּן שְׁתִּי חֲצִירוֹת [נציר א], מִתְרַת בְּסִימָן - מַחֲצִיתָא לַמַּלְאוֹת מִים מִהַכּוֹר, שֶׁאֵין רֹאִים אֵת חוּרֵי עוֹבֵי הַקְּרוֹת, מִשְׁנֵי הַצָּדִידִים כֹּאִילוֹ הֵם יוֹרֵדִים עַד קִרְקַעִית הַכּוֹר. וּמִקְשָׁה הַגִּמְרָא מְדַבֵּר רַבָּה בְּרַב אֲבוּרָא, לִרְבִּי יְהוּדָה שֶׁסֹּבֵר שֶׁאֵין מַחֲצִיתָא מִתְרַת בְּכּוֹר, אֵלָּא אֵם כֵּן נִזְכֵּרֶת הַמַּחֲצִיתָא בְּמִים, אֵין מִתְרַת הַקְּרוֹת, וְהִרִי אֵף אֵם הַקְּרוֹת תוֹעִיל מִשּׁוּם מַחֲצִיתָא, הָא קָא אֲזִירָה דְּלִי אֲזִירָה דְּקָא וְקִינָה - הִרִי הוּלֵךְ הוֹדִיל תַּחַת הַקְּרוֹת עַד לְצֵד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַכּוֹר, שֶׁהוּא רִשּׁוֹת חֲבִירוֹ, וּמִכִּיָּא מִשּׁוּם מִים, שֶׁהִרִי אֵין רַבֵּי הַמַּפְסִיק בְּמִים בֵּין שְׁנֵי חֲלָקֵי הַכּוֹר. מִתְרַת הַגִּמְרָא: קִים דְּהוּי לְרַבָּנָן - בְּקִיָּאִים הִיוּ הַחֲכָמִים, וִידְעוּ דְּלִי דְּלִי מִתָּה בְּכּוֹר יוֹמֵר מִאֶרְבָּעָה בְּסִימָן, וְכִינן שֶׁהַקְּרוֹת רַחֲבָה אֲרַבְּעָה, אֵין הִרִי מְגִיעַ לַחֲלָק חֲבִירוֹ, וְנִדְחוּ וְנִמְצָא שֶׁהַמִּים תְּלוּקִים בְּכּוֹר וְאֵין אַחֵר מִמֶּלֶא מִרְשַׁת חֲבִירוֹ.

מִקְשָׁה הַגִּמְרָא: מִתְרַת הַקְּרוֹת מִיָּקָא - מִכָּל מְקוֹם הָא אֶרְבִּי טַפָּח - הִרִי הַמִּים מְעֻרְבִים, וְאֵין הוֹיכֵר מַחֲצִיתָא בְּמִים שֶׁתַּחֲלַק בֵּינֵיהֶם לַחֲלָקִין, וְלִרְבִּי יְהוּדָה אֲסוּר לַמַּלְאוֹת אֵלָּא אֵם כֵּן הַמַּחֲצִיתָא נִזְכֵּרֶת בְּמִימָה. מִתְרַת הַגִּמְרָא: אֲזִירָה, קָא שֶׁהוּא מִתְרַת בְּמִים, הוּא כְּשֹׁם דְּקָא הוּא שֶׁהִמְיִל בְּסִימָן בְּסִימָן - קוֹלָה מִיּוֹחֶרֶת הִיא שֶׁלֹּא הִקְיִל כֵּן אֵלָּא בְּמִימָה, שֶׁאֵף אֵם אֵין הַמַּחֲצִיתָא נִזְכֵּרֶת בְּמִים, מוֹתֵר לַמַּלְאוֹת מִים מִהַכּוֹר, וְכִמוּ שֶׁאֲמַר רַב הוּנָא שְׁלִבִית הָלַל דִּי לְהַנִּיחַ אֵת הַמַּחֲצִיתָא אֶפְּלוּ בְּבוֹהֶה הוֹרֵב מִן הַמִּים וְנִכְלָכֵר שֶׁתַּהֲא בְּתוֹךְ הַכּוֹר, וְנִדְחוּ דְּכִי רַב יְהוּדָה שֶׁהִצִּיר שֶׁתַּהֲא הַמַּחֲצִיתָא שְׁקוּעָה בְּתוֹךְ הַמִּים, וְכִמוּ שֶׁמִּצִּינוּ

ציור ב

ציור א

ציור ד

ציור ג

וְהָלַךְ לַחֲלָק שֶׁל חֲבִירוֹ, קִישִׁיית בְּרוּרָה יוֹתֵר, שְׁכִינָה שֶׁסֹּבֵר רַב יְהוּדָה שֶׁשֵּׁן לֵנו לְחוּשׁ שֶׁלֹּא יִלֵּךְ הוֹדִיל לַחֲלָק הַכּוֹר שֶׁל חֲבִירוֹ, אֵם כֵּן גַּם בְּכּוֹרָה יֵשׁ לֵנו לְחוּשׁ לֵכֵן, וְאֵךְ מִתְרַת הַקְּרוֹת [נציר א] בְּחֻזְקָה לַחֲלֹץ שְׂרָבִינוּ חֵם פִּירֵשׁ אֵת קִישִׁיית הַגִּמְרָא בְּאֶרְפֵּן אַחֵר. ד. מִיֵּשׁ הַרְשִׁיבָא (לְשׁוֹן מִיֵּשׁ, שֶׁהִקְיִל בְּמִים מִשּׁוּם שֶׁהוּא סוֹרֵת גְּדוֹל לַעֲשׂוֹת מַחֲצִיתָא בְּמִירוֹ, וְכִינן שֶׁהוּא דְּבִר הַגִּבְרִי, וּמִצִּינוּ הַקְּרוֹת, כֵּן, וְהַחֲשִׁיבֵר אֵת הַמַּחֲצִיתָא כֹּאִילוֹ הִיא מַחֲצִיתָא בְּמִירוֹ. ה. דְּרִישִׁי נִימָא אֵלָּא וְכִנָּה, שְׁמוֹרִסִּים בְּתוֹרֵינן הַגִּמְרָא יֵאלָא, מִלְּמַד שֶׁהַשֵּׁנִים שְׁקוּרָה מִתְרַת, אֵין הוּא מִשּׁוּם שֶׁאֵין הוֹדִיל מִחֻלָּךְ יוֹתֵר מִאֲרַבְּעָה טַפְחִים, אֵלָּא מִשּׁוּם שֶׁשֵּׁל הוּא שֶׁהִקְיִל בְּמִים, שֶׁאֵין צָרִיךְ כָּלִל חוֹכֵר בְּמִים, לֹא סוֹכֵר רַבִּי יוֹסֵף, אִי מִשּׁוּם שֶׁהִקְיִל בְּמִים בְּמִים בְּכּוֹר, לֹא הִיא מִתִּיר רַבִּי יְהוּדָה אֵין בַּמַּחֲצִיתָא שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂתָה בְּשִׁבְלֵי הַמִּים. ד. דְּרִישִׁי (דִּישׁ מִסְלָחָה כְּתִב, שֶׁמִּשְׁלֵשְׁלִי הוּא טוֹרִיעִיר בְּלִעִין, שֶׁמִּסְרִישׁוֹ הוּא עֵינן אֲרִיבָה, וְכֵן פִּירֵשׁ הַתַּפְאֵרֶת יִשְׂרָאֵל (מִסָּה פִּירֵשׁ יֵין אֵם פִּירֵשׁ) שֶׁהוּא מִלְּשׁוֹן שְׁלִשְׁלָת עֲבִירָה, דְּהוּינָן שֶׁהוּא אֲרִיב אֵת הַמַּחֲצִיתָא, אֵבֵל רִישִׁי בְּמִכְבָּה (מִיֵּשׁ דִּישׁ מִסְלָחָה פִירֵשׁ, שֶׁהוּא מִלְּשׁוֹן הוֹרֵרָה, שֶׁכֵּן דְּבִר שֶׁהוּא עִרְשָׁה לַמַּלְמֵלָה לְלִמְנָה נִקְרָא שְׁלִשְׁלָה.

א. הַרְשִׁיבִים (מִשְׁלֵשׁ מִיֵּשׁ אֵינִים) כְּתִב, שֶׁהַקְּרוֹת נִתְּנָה עַל פִּי הַכּוֹר. אֵבֵל הַרְשִׁיבָא (שְׁמֹנֶת טַפְחִים שֶׁשֵּׁן ג. ס' טו) כְּתִב, שֶׁצִּירָה הַקְּרוֹת לְהוֹיֵת בְּתוֹךְ חֲלָק הַכּוֹר. וְכִינָן הַגִּמְרָא יִעֲקֹב (פִּירֵשׁ דִּישׁ אֵלָּא, שֶׁסֹּבֵר הַרְשִׁיבָא, שְׁכִינָה שֶׁהַקְּרוֹת אֵתֵר מִתְרַת אֵלָּא מִשּׁוּם שֶׁהִקְיִל בְּמִים וְכִמוּ שֶׁאֲמַר הַגִּמְרָא בְּסִמְכּוֹן, צָרִיךְ שֶׁתַּהֲא נִזְכֵּרֶת שֶׁנַּעֲשֶׂתָה בְּשִׁבְלֵי לְחֻזְקָה בְּמִים. ב. פִּירֵשׁ הַרְשִׁיבָא (פִּירֵשׁ דִּישׁ יֵין וְעַתָּה נִשְׁמַע) הַרְשִׁיבָא (פִּירֵשׁ דִּישׁ אֵלָּא, שֶׁהִקְיִשׁ עַל רַבִּי רַב יְהוּדָה מְדַבֵּר רַבָּה בְּרַב אֲבוּרָה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא וְכֵן הוֹרֵב יוֹתֵר מִמֶּנּוּ [נציר ב] נִזְרָה בְּלִשְׁוֹן חוֹבֵב (פִּירֵשׁ דִּישׁ אֵלָּא) שֶׁבִּיאָר עַל דְּרִיךְ רִישִׁי (לְשׁוֹן פִּירֵשׁ דִּישׁ קִינָה) הַקְּרוֹת מִתְרַת מִשּׁוּם מַחֲצִיתָא תְּלוּיָה, שֶׁקִּישִׁיית הוֹיָה מְדַבֵּר רַב יְהוּדָה עֲצֻמוֹ, שֶׁאֲמַר שְׁקוּרָה מִתְרַת בְּחֻזְקָה, וְהִבִּיאָה הַגִּמְרָא, שֶׁכֵּן נִתְּנָן כֹּא לְחֻלּוֹק עֲלֵיו וְאֲמַר שְׁקוּרָה אֵינֶה מִתְרַת אֵלָּא בְּכּוֹר וְלֹא בְּחֻזְקָה, אֵבֵל רַב יְהוּדָה מוֹדֵה לְדַבְּרֵי רַב נַחֲמָן, וְכִינָן שֶׁהוּא שֶׁהוּא הַשֵּׁנִים שֶׁהִבִּיאָה הַגִּמְרָא אֵת דְּבִיר רַב יְהוּדָה [נציר ב] מִשּׁוּם שֶׁכֵּרִי הַרְשִׁיבָא (פִּירֵשׁ דִּישׁ אֵלָּא, שֶׁפִּירֵשׁ שֶׁכֵּרִי הוּא מוֹדֵה לְדַבְּרֵי רַב נַחֲמָן. ב. מִיֵּשׁ הַתְּנוּסָה (פִּירֵשׁ דִּישׁ אֵלָּא) לִרְשֵׁת רִישִׁי, שֶׁלֹּא הִקְשָׁה אֵלָּא לִרְשֵׁת רַב יְהוּדָה, שֶׁהוּא מְצִירִי שֶׁהוּא הַשֵּׁנִים בֵּין חֲלָקֵי לַחֲלָק חֲבִירוֹ, אֵבֵל לֹא הוּנָה שֶׁאֵין צָרִיךְ אֵלָּא שִׁיחִיה הוֹכֵר קֶטַח לֹא קֶשֶׁת, וְלִפְרִישׁוֹ רִבְעִי חֲנָנָל (לְשׁוֹן מִיֵּשׁ לֵיל מִיֵּשׁ), שֶׁהַתְּנוּסָה בְּכִירוֹבִי מִיָּא, הוּא מִשּׁוּם שֶׁהִרִי

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

בְּצִיפּוּרֵי, שסמכו על מחיצה תלויה בשבת, **צֵץ** פִּי קִי נִגְשָׁה אותו מעשה, והרי רבי יוסי הוא היה ראש של ציפורי, וכל בני העיר נהגים על פי דבריו^[1], אין זו ראייה, שיש לומר, שאותו מעשה לא צֵץ פִּי רְבִי יוֹסִי נעשה, אִלָּא מעשה זה היה אחר שנפטר רבי יוסי, וצֵץ פִּי רְבִי יִשְׁמָעֵאל בְּרִי רְבִי יוֹסִי נִגְשָׁה מעשה זה.

ומביאה הגמרא את המעשה שנעשה בציפורי: **רְבִי אֶתָּא** - שכשכא רב דבימי מארץ ישראל לבבל אָסֵר, **בְּשָׁבַת אֶתָּא שְׂקָחוּ וְלֹא הִבִּיאוּ סָסֵר תּוֹרָה מִן הַבֵּית** שבו היה מונח לבית הכנסת **בְּקִיעוֹר יוֹם** של ערב שבת^[2], **לְקִיָּוָר** [בשבת] **פָּרְסוּ סָדִין** צֵץ הַנְּמוּדִים שהיו שם, **וְהִבִּיאוּ סָסֵר תּוֹרָה** [נָקְרְאוּ בוֹ, וסדינים אלו לא הגיעו לארץ, אלא היו מחיצות תלויות, וסמכו בני ציפורי על מחיצה תלויה להביא את הספר תורה לבית הכנסת, והיה זה רק איסור דרבנן, שבת הכנסת היה באותה חצר של הבית שהיה בו הספר תורה, אלא שלא עירבו כל בני החצר יחד, והיה אסור לטלטל מהבית לבית הכנסת, וכיון שהיו שם סדינים ליד מחיצות החצר, שיחד עם מחיצות החצר יצרו כעין מכוי קטן ברוחב שאפשר להלך בו מהבית שהיה הספר תורה שם עד בית הכנסת, יכלו להביא את הספר תורה, ושאר הבתים לא אסרו לטלטל בין אותם מחיצות, כיון שלא היו פתוחים לבין אותם מחיצות^[3].

שואלת הגמרא: אין יתכן שפָּרְסוּ סָדִין כדי לעשות מחיצות בשבת, וכי לְקִיָּוָרֵיהֶם קִי שְׁרִי - האם מתיר לעשות מחיצה מתחילתה בשבת כלא שיהיה שם התחלה של בנין מערב שבת, נָקָא - והרי אף שנחלקו תנאים (שם 35א) אם מותר להוסיף תוספת ארצי על אהל בשבת, מכל מקום **הֲפֵץ מוֹרִים שְׂאִין** עוֹשִׂין אֵלֶּי אֶתָּא כולו נִקְרָא **בְּשָׁבַת**^[4], ועשיית המחיצות הרי היא בכלל עשיית אהל^[5]. **מתרצת הגמרא:** לא היה המעשה שפרסו מתחילה בשבת, אִלָּא **קִבְּאוּ סָדִינָן** שכבר פָּרְסִין היו צֵץ הַנְּמוּדִים, וסמכו עליהם שיחשבו כמחיצות על אף שלא הגיעו לארץ אלא תלויות היו, **וְהִבִּיאוּ סָסֵר תּוֹרָה** נָקְרְאוּ בוֹ.

הגמרא מביאה עוד תנא שהחיל הרבה במחיצה תלויה במים: **אָסֵר רִבְּה, רְבִי יְהוּדָה** [רְבִי הֲנִינְא בֵּן גִּבְבִּיָּא אֲמַר רְבִי יוֹדִין אַחֲרָי, אָסֵר, ששניהם מקילים הרבה בדיני מחיצות במים^[6]]. **ומארת הגמרא:** **רְבִי יְהוּדָה, הָא דְאָסֵרִין** - מצינו שהוא מיקל הרבה במים, במה שאמר במשנה, שאף הכולל שעובר על הבור מתיר למלאות מהבור. **רְבִי הֲנִינְא בֵּן גִּבְבִּיָּא**, גם בן מצינו שהוא מיקל הרבה במים, (דחנן) [דְּתַנְיָא^[7]] - ששנינו בברייתא, **רְבִי הֲנִינְא בֵּן גִּבְבִּיָּא אֲמַר, גְּזוּזָתָא** - בליטה בקיר כעין מרף, שכוללת מהבית ועומדת מעל המים, שְׂנִישׁ בָּה אֶרְבַּע אַמּוֹת צֵץ אֶרְבַּע אַמּוֹת^[8] אף אם אין בה מחיצות.

מגיעות לסכך [ציור ה]. **רְבִי יוֹסִי אָמַר, בְּשָׁם שָׁאם** הוא אורג קִלְקִיטָה **לְמַעַל** די במחיצות גִּשְׁרָה טַחֲסִים, קָה אם הוא אורג סִלְקִינְיָה לְמַטָּה, די במחיצות גִּשְׁרָה טַחֲסִים, ואף אם אין המחיצות מגיעות לארץ, שמחיצה תלויה מתרת בסוכה.

ידחה הגמרא: **נִלָּא הָיָא** - מה שאמרנו שרבי יהודה אמר את דבריו בישיבת רבי יוסי, אין זה נכון, כיון שלא **רְבִי יְהוּדָה סָסֵר קָה בְּרִבְי יוֹסִי, וְלֹא רְבִי יוֹסִי סָסֵר קָה בְּרִבְי יְהוּדָה**, וטבארת הגמרא: **רְבִי יְהוּדָה לֹא סָסֵר קָה בְּרִבְי יוֹסִי, מִשּׁוֹם שֶׁבַד בָּאָן לֹא קָאָסֵר רְבִי יְהוּדָה** שמחיצה תלויה מתרת, אִלָּא **בְּעִירוֹבֵי הָעִירוֹת**, כלומר בחצירות שאסור לטלטל ביניהם כיון שלא עירבו, שאין צריך שם מחיצה אלא **מִדְּרַבְּנָן, אֲבָל בְּסוּבָה** שצריך שם מחיצה **מִקְדוּשֵׁי הָאָרֶץ, לֹא אָמַר רְבִי יְהוּדָה** שתועיל מחיצה תלויה, **וְלֹא רְבִי יוֹסִי סָסֵר קָה בְּרִבְי יְהוּדָה, שֶׁבַד בָּאָן לֹא קָאָסֵר רְבִי יוֹסִי** שמחיצה תלויה מועלת, אִלָּא **בְּסוּבָה, דְּאִיסוּר עֲשֵׂה הוּא** - שאין בה אלא איסור עשה^[9], **אֲבָל בְּשָׁבַת דְּאִיסוּר קִיָּיָה הוּא^[10], לֹא אָסֵר רְבִי יוֹסִי** שתועיל מחיצה תלויה^[11], אושרת **הגמרא:** **נָאם תִּאָּסֵר, מאחר שרבי יוסי לא אמר שמחיצה תלויה מתרת אלא בסוכה, ולא בשבת, אם כן אותו קִיָּיָה נשתביא הגמרא בסמוך] שְׂנִישׁ**

ה. **שָׁאם** אינה סוכה, והיכל או חישן שם מבטל מצות עשה של 'סוכות חשבו שבעת ימים' (ויקרא ז. ט. **וְהִסְבַּחְתֶּם** שבת מחייב סקילה. ואף שלמלאות מבור זה שומצא בין שתי חצירות אין בו איסור סקילה, כיון שאין זה אלא איסור דרבנן, מכל מקום כל מה שחשקו חכמים, כעין דאורייתא חשקו, וכיון שבאיסור רשויות דאורייתא, לא אמר רבי יוסי שמחיצה תלויה מתרת, כך גם באיסור רשויות דרבנן, אין מחיצה תלויה מתרת, רש"י (ד"ה 35א). י. **שְׂהַמְמִינֵי** את הספר התורה בבית, מפני הכתבים, רש"י (שם טו: ד"ה 35א). יא. **רש"י** (ד"ה 35א טו: ד"ה 35א). יב. **עשיית** שגורו שלא לעשות אף אהל ארצי בשבת, ביורה שפא יבאר לעשות אהל קבוע (נמצא שם מ"ה ס"ה).

ותחלקו רבי אליעזר וחכמים, אם אסור בבירה זו גם לחשוף תוספת ארצי על אהל, שתכנסים סוכרים שפותיר לחשוף תוספת ארצי על אהל, ומשום כך אם היה שם טפח מהאהל פרום מערב שבת, מותר לפרוס את כולו בשבת, ורבי אליעזר סובר שאף תוספת ארצי אסור לעשות בשבת. יג. **רש"י** (ד"ה 35א). וביאר הריטב"א (פ"ה ד"ה 35א), שכיון ששניהם אסור קולא גדולה, אסור ששניהם אסור דבר אחד, ודאיה חמיקל בזה מיקל גם בזה, ואף שאין הלטות אלו שייכות זו לזו כלל. יד. **הוֹנָח** על פי הגליון. טו. חיינו שיהיונוטראט יט בזה ארבע אמות בכל צד, אבל אם אין בה ארבע אמות בכל צד, אף אם יש בה ששה חשבו לארבע אמות על ארבע אמות, אינה מתירה למלאות, כמבואר בסמוך, שצריך שיהיה מהגזוטרטא בכל צד של תנבך ששטח טפחים.

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

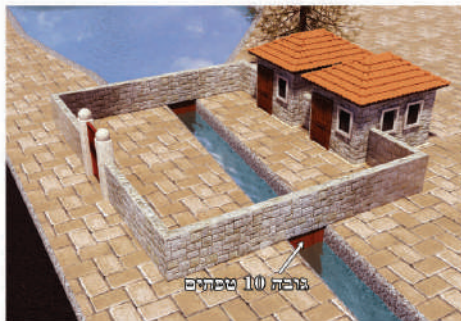
טפחים הרי זו רשות לעצמה, אך בפחות מכן, אין המים חולקים רשות לעצמם להיות כרמלית, אלא הם נחשבים כחלק מהרשות שהם בה^ט, וכיון שאמה זו עוברת בחצר שהיא רשות היחיד, הרי היא חלק מרשות היחיד.

*

גמרא הגמרא מביאה ברייתא, שבה מובאים יותר דברי המשנה: תנן רבנן, אמת המים שעוברת בחצר, אם נשזר לה מחיצה בקניקה, ולא נשזר לה מחיצה בקניקה, או נשזר לה מחיצה בקניקה, ולא נשזר לה מחיצה בקניקה, אין קניקין סיקנה בשבת, שכיון שהיא מחוברת למים שחורן לחצר בצד אחד, נעשית כולה כרמלית. **אף אם בין נשזר לה מחיצה נשזר קניקים בקניקה ובקניקה**, שבין נחשב חלק האמה שבחצר כמו שאינו מחובר עם האמה שחורן לחצר. **רבי יהודה אומר**, אין צריך לעשות לה מחיצות בתוך שפתה, אלא הנותל ששול שמה מידון משום מחיצה. **אמר רבי יהודה**, מנשזר באמת המים שיהיה באה [מלכית מים] סאביל צפופי, והיתה עוברת בין החצרות, והיו קניקין סיקנה בשבת גל פי קניקים. **אמר ר' יוסי**, וכי נשזר אתה מביא ראיה לדברך, הלא שם הטעם שמלאו ממנה בשבת, הוא מנשזר ששול היתה נבוקה נשזר קניקים ורובהה ארבעה טפחים^{טו}, ומשום כך לא חלקה רשות לעצמה, אלא נחשבה כחלק מהרשות שהיא בו.

*

הגמרא מביאה דין טקף באמת המים: **תנא אידך** - בברייתא אחרת שמנו, **אשת המים העוברת בין החצרות**, כלומר שיש בתים משני צדי האמה, ויש בהם חלונות שדרכם ממלאים מים מהאמה [צידו יד], **סחית מנשזר טפחים** מנשזר דלי וקניקא, אך אם יש מנשזר טפחים, אין מנשזר דלי וקניקא.

צידו יב

צידו יא

צידו יד

צידו יג

מתחילת בחצר זו, רש"י (דף פז טו ב) מביא דרוקא המבינה שבתוך שפת האמה מצויה לחתור, אבל מחיצת החצר שנובדת על פני האמה, אינה מוצלת, שאין מחיצה תלויה מתחת כמים, אלא כעובר שנועשה בשביל המים. יד' השיעור המביא כאן, נובח עשרה דוחים ארבעה, ימי השיעור הוציל שבו נעשית רשות 'כרמלית', שכל דבר ברשות הורבים רוב ארבעה טפחים, אם אין גבוה או עמוק שלשה טפחים. הרי זה רשות 'כרמלית', אמנם כאן כיון שיש באמה מים, אינה נעשית כרמלית אלא כשהיא עמוקה עשרה טפחים. וביאר המאירי (דף פז, שהטעם, שכל שהוא גבוה שלשה או עמוק שלשה הוא כרמלית, הוא משום ששלשה טפחים הוא השיעור שבין רשות הורבים ודושים עליו, ולכן עד שיעור זה הוא כולל לרשות הורבים, אבל אם יש שם מים, כל שאין שם עשרה טפחים בני אדם ודושים עליו, ולכן רק גבוה עשרה טפחים אינו כולל לרשות הורבים, כל בשיעור שלא היתה עמוקה עשרה, או אף אם היתה עמוקה עשרה, אך לא היתה רחבה ארבעה טפחים, נחשבת אחר משני אלו אינה נחשבת האמה רשות לעצמה. טו' ומיד מפרש הגמרא על מה דברת בברייתא.

ט. שצריך לראות את הנוסחא כאלו היא נעשית חלל של ארבעה טפחים, מוקף בכל צידו במחיצה גבוהה עשרה טפחים, והוא דמיון צורת מנחת. י. ריב"א (דף פז טו ב) מביא דלי וקניקא, וכתב (דף פז טו ב) מנחת, שהטעם שנובדת כרמלית, הוא כיון שהיא מחוברת למים שחורן לחצר. וכן רוב דעות יתונן (דף פז טו ב), שהיא נחשבת כרמלית כיון שהיא באה מכל כרמלית, שהטעם שהיא באה ממנו הרי הוא כרמלית, וביאר הלבוש (דף פז טו ב) שאין שכל מה שבתוך מחיצה רשות היחיד וצולל אינו חלק רשות לעצמו, אלא הוא חלק מהחצר, אמה זו, כיון שהמים שהיו שבתוך חורן לחצר נכנסים לחצר בשבת, ואינם מתעכבים שם, אלא תוררים ויוצאים חורן לחצר, לכן אינה נחשבת חלק מרשות היחיד, אלא אם כן עשו לה היכר שהיה חלק מרשות היחיד^{טז}. יב. אב"י (דף פז טו ב) מביא דלי וקניקא, אך שהוא פורע במלואה לאמת המים שהיא כרמלית, משום שדן זה אינו אלא כשאמת המים נבחה עשרה טפחים כמבואר בגמרא, ואם כן שפת האמה עצמה משמשת כמחיצה בין החצר לאמת, רש"י (דף פז טו ב) דף יד' טו. יג. שצריך שיש לה מחיצה, המחלקת אותה מהחלק שחורן לחצר, הרי היא רשות לעצמה, ודומה כמו שהיא

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

ומחיצה זו אפשר לעשותה בין קלפ'קה מהגזוטרטא, ור'ין קלפ'קה - כשהיא מחוברת לגזוטרטא מתחתיה¹, ודאית את המחיצה כאלו היא יורדת ומגיעה עד המים [צידד ג]².

וה'י שמי גזוטרטא הקרובות זו לזו במשך אורכו של הכותליט, שעומדות זו קלפ'קה קו, וגזוטרטא אחת גבוהה יותר, וקישו קלפ'קה מחיצה סביב הנקב, וקישו קלפ'קה, וכני התחתונה רגילים למלאות מים דרך הנקב שבעלונה [צידד ד]³, שמיין אסורות למלאות, התחתונה אסורה כיון שאין מחיצה בנקב שלה, והעלונה אסורה מחמת התחתונה שאף היא משתמשת בנקב שלה, ונמצאת העלונה משמשת שתי רשויות, קד' קלפ'קה יחד, ואז יהיה מותר למלאות דרך הנקב שבעלונה⁴.

*

גמרא אומרת הגמרא, קלפ'קה - משנתנו שאמרה גזוטרטא שעל המים אסור למלאות כב' אלא אם כן עשו לה מחיצה, היא קלפ'קה קלפ'קה בין קלפ'קה, קלפ'קה - ששנינו כבדיתא, קלפ'קה בין קלפ'קה אוקר, גזוטרטא

שם לבדו [צידד כ"], והרי זה כמו שיש מחיצה לכל רוחב האמה ומותר למלאות ממנה, אבל אם הרווח הוא יותר משלשה טפחים, שאין אומרים שם לבדו, אסור למלאות ממנה⁵, ורבן שמעון בן גמליאל אומר, שאם הרווח הוא פחות מארבעה טפחים אומרים שם לבדו. ונאדרו רבן קלפ'קה ורבן קלפ'קה קלפ'קה - והלכו בזה חכמים לשיטתם ורבן שמעון בן גמליאל לשיטתו, שנחלקו בברייתא (פ"ג ע"ג) מהו השיעור שאומרים בו לבדו, שלחכמים אין אומרים לבדו רק באויר פחות משלשה, ולרבן שמעון בן גמליאל אומרים לבדו גם באויר פחות מארבעה.

מושגה גזוטרטא [כעין דף הבולט מרשות היחיד] שהיא עומדת קלפ'קה בין קלפ'קה, ויש באמצעה נקב ארבעה על ארבעה טפחים⁶, שדרכו ממלאים מהמים, אין קלפ'קה קלפ'קה, לפי שהגזוטרטא רשות היחיד היא⁷, והמים כרמלית הם⁸, ואסור להכניס מכרמלית לרשות היחיד, אלא אם כן קישו קלפ'קה סביב כל הגזוטרטא או סביב הנקב, קלפ'קה שהיא קלפ'קה קלפ'קה, שמחיצה זו מחשיבה את המים שתחת הגזוטרטא רשות היחיד.

צידד ג

צידד ב

צידד ד

טפחים, כמבואר ברש"י לעיל (פ"ג ד"ה קלפ'קה), וי' ראה בעמוד הפשט לעיל (פ"ג מרע נחשבת הגזוטרטא רשות היחיד, וי' רש"י לעיל (פ"ג ד"ה קלפ'קה) כתב שאין גורסים וי'ין, וכאור הריטב"א (פ"ג ד"ה גיטא) שרין זה דין חרש הוא, ואע"י שייך לדין המבואר במשנה קודם לכן, אבל התוספות (פ"ג ד"ה א"ה ט"ז) כתב שרבינו חננאל גרס וי'ין, וכאור הריטב"א, שסבור, שאמרה המשנה, שכשם שבגזוטרטא אחת אם לא עשו לה מחיצה אסור למלאות ממנה, כך בשני גזוטרטאות ולא עשו בתחתונה, אסורות למלאות ממנה ועומדת אסורות. וי' שאין רחוקות אחת מהשנה יותר מארבעה טפחים, כמבואר בגמרא (פ"ג ע"ג). כ' שו"ת קלפ'קה ודור לנקב ומשלשל חרלי חתלב ומשך ועלול. כ" רש"י (פ"ג ע"ג) כתב, שהמשנה מרבית, אמרלו זו שלא כנגד זו, ומבואר בדבריו, שהמשנה מתפרשת בין אם הגזוטרטא התחתונה עומדת בסמוך תחת העלונה, ובין אם אינה עומדת תחתיה, אלא עומדת בצדה נמוך יותר ממנה, ולעיל (פ"ג ד"ה ט"ז) פירש את המשנה, רק באופן שאין התחתונה מכותנת תחת העלונה, אלא היא עומדת בצדה נמוכה ממנה. ולפי פירוש זה, הטעם ששתינו אסורות, הוא משום שאף לתחתונה יש חלק בנקב של העלונה, כמבואר בגמרא (פ"ג ע"ג), שעשו את המחיצה בשתופת נשאם לא כן וראו הנקב שייך לעלונה, ואף אם התחתונה משתמשת שם אתה אסורה, וכדן ששתי התצורות משתמשות

י' כתב התוספות שבת (פ"ג ע"ג), שאף שאין אומרים לבדו אלא כשיש אויר בין שני הדברים, וי' שני הדברים שדרכם לחבר אותם על ידי לבדו, מכל מקום כשיש מים בין שני הדברים שדרכם לחבר אותם גם אומרים לבדו, כיון שמים אינם מבטלים מחיצות. ט' וכאור רש"י (פ"ג ע"ג), שאסור למלאות מתאמת, כיון שהמקום שיוצאים המים הוא יותר משלשה טפחים, שאין אומרים בו לבדו, ופירעה הוא. וקשה, אף כשהרווח הוא יותר משלשה טפחים, שאין אומרים שם לבדו, מכל מקום כיון שכל פחות מעשר אמות מוגדר כפחות ולא כמפריע [כמבואר לעיל (פ"ג ע"ג)], אם כן אמת המים זו, אף שאין אומרים שם לבדו, מכל מקום נאמר שהרווח יחשב כפחות, ועדיין יהיה מותר למלאות מהאמת, והכח התוספות שבת (פ"ג ע"ג), שבתוך המים לא שייך פחת, ולכן כל שאין אומרים בו לבדו, הרי זה פירעה ואסור למלאות מהאמת. וראה ברש"י (פ"ג ע"ג) שרצה לפרש, שכל צד של האמה, הרי כמה יציאות למים, והיו מחיצות בין היציאות, שאם יצטרפו כל היציאות, שכל אחת מהם יש יותר משלשה טפחים, יהיה שם מרחק מרובה על העומד, שאינה מחיצה כלל, ולכן אף בפחות מעשר אומ' נידון כפחות. אך כתב שמוכרי רש"י (פ"ג ע"ג) נראה, שכל צד היה רק מקום אחד ליציאת המים. טז' רש"י (פ"ג ע"ג), שאם אין בנקב ארבעה על ארבעה טפחים, אף אם יעשו מחיצה סביב הנקב, יהיה אסור למלאות שם, כיון שאין מחיצה למקום שהיא פחות מארבעה על ארבעה

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

הגמרא מביאה לשון אחרת בדברי רבה בר רב הונא: **אִימָא דְאִימָא דְאִימָא** - יש שאמרו שמועה זו בלשון אחרת, **אִימָא דְאִימָא דְאִימָא** **רַבָּה בְּרַב הוֹנָא**, **לֹא תִּימָא** - אל תאמר שמה שהתירה המשנה במחיצה חלילה, **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא** - שרק למלאות ולהכניס מהמים לגזוזטרא התירו, אבל **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא** מהגזוזטרא למים **אִימָא**, **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא** מהגזוזטרא למים **אִימָא** - גם כן התירו. **אִימָא** - וישאל על כך **רַב שִׁינְיָא**, **שְׂמִינָא** - הלא פשוט הוא דין זה ולמה הוצרך רבה בר רב הונא להשמיעו, שהרי **תִּינְיָא עוֹקֵהָ** - הוא הורן המבואר במשנה, שחצר שיש בה גומא, מותר לשפוך בה שופכים, ו**הִירָעָה הַגְּמָרָא**: שהוצרך רבה בר רב הונא להשמיעו דין זה, **דְּרַחֲוִי דְמִימָא** - ששם תאמר, שאין זה דומה לחצר שיש בה גומא משום דְּרַחֲוִי דְמִימָא - שהמים שבגומא עתידים להיות כלים, ואין כוונתו שיצאו השופכים לחורן, **נְהִינְיָא לֹא תִימָא** - והמים שתחת הגזוזטרא אינם כלים, ודאי כוונתו שיצאו מחורן למחיצות, **קָא מִימָא** - והוא שישמעו רבה בר רב הונא, שאין הרבר כן, אלא אף בגזוזטרא אין כוונתו שיצאו המים לחורן.

*

שני במשנה: **נָכַן שְׁתֵּי חֲזוֹנִימָא דְאִימָא דְאִימָא** **זו וזו למעלה מזו**, ועשו מחיצה רק לעלינה שתייהן אסורות. **הַגְּמָרָא דִּנְה מוֹתִי אוֹסֶרֶת הַתְּחִינָה עַל הַעֲלִינָה:** **אִימָא רַב הוֹנָא אִימָא רַב**, **לֹא שָׁנָה** שהתחננה אסורת על העלינה למלאות, **אִימָא דְאִימָא** - באופן שהגזוזטרא התחתונה אינה רחוקה מהעלינה יותר מארבעה טפחים במשך אורך הכולל **נִינְיָא אָא**, **אִימָא דְאִימָא** - אם התחתונה רחוקה מהעלינה יותר מארבעה טפחים, **הַגְּמָרָא הַזֵּינָה מוֹתֵרֶת** למלאות מהנכב, ואין בני התחתונה אוסרים עליה, כיון שאינם יכולים להשתמש בנכב, אלא אם יורקו את הדלי מרחק של ארבעה טפחים באויר, **וְכֵן לְפִיכָל הוּא דְאִימָא** - ומה שאמר רב, **לְשִׁיתוּ אִמְרָא דָא**, **דְּאִימָא רַב** **(נפל עס)**, **אִין אִימָא אִימָא** **נָכַן** **דְּרַחֲוִי דְמִימָא**, **לְמִימָא** שמשמש ברושות מסדמת רק על ידי שהוא זורק שם דברים במרחק של ארבעה טפחים, אינו אוסר על חבירו שמשמש שם בלא זריקה, ואף כאן, כיון שבני התחתונה אינם משתמשים שם אלא על ידי זריקה הדלי למרחק של ארבעה טפחים, ובני העלינה משתמשים שם בלא הרחקה, אין בני התחתונה אוסרים עליהם.

*

איסור הוצאה מפרשות חיידיר לרשות הרבים, שהיו הוא שוק את המים בפרשות חיידיר, ורק מחוץ יוצאים המים לרשות הרבים, לכן לא איסור הכניס לשפוך את המים בחצירו כשאינו מחזיק בצינור הרבים, ושיי' **(ר"ס ע"א)**. **י. חצי ביאר החזון איש נראה הוצאתו לעילן, הווינו שכיין שלא כלים שם המים, אין חתם המחיצה יכול להיחשב כגומא, להחזיר לשפוך שם, יא. ואין זה דומה לחצר שאין בה ארבע אמות שלא תהיה אלא אם כן עשו בה גומא שיש בה אמות, כיון שחצר אם אין בה גומא, אינו רוצה שיצאו השופכים בחצר, כדי שלא ילכסו את חצירה, ויכין שנת לו ביצאת המים לכן רק כשש שם גומא, שלא יאכסנו לו שיכנסו המים בגומא ויכלטו שם, מותר, אבל גזוזטרא שאין לו שום צורך שיצאו המים חרן למחיצות הגזוזטרא, הרי הוא כחצר יותר מארבע אמות, שאינה צריכה גומא, ושיי' **(ר"ס ע"א)**. **יב. כף מפרשת הגמרא ושיי' (ר"ס ע"א)** ולחוספת **(ר"ס ע"א)**, אבל הרשב"א **(ר"ס ע"א)** הרשב"א **(ר"ס ע"א)** מפרש, שלשון זה, אין כלל איסור להוציא לרובעית כחצו, ומה שאמרה הגמרא **קָא מִימָא** **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא**, שהשמיעו רבה בר רב הונא, שאף שהמים שתחת הגזוזטרא אינם כלים, מותר לשפוך שם, כיון שאין איסור להוציא בחצו לרובעית, אך תמה הרשב"א, שהיה לנמור לפרש ולומר, קָא מִימָא **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא** **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא**, וכן שם ששם ששם מפרשים, שסמכיה היוו שהתחתונה נמנה מחוץ מעצמה **(ר"ס ע"א)**, ומפלט היוו שהיא רחוקה ממה שצדק טפחים, אך כרב שאין לפרש כך, שלשון הפלג בכל השיי' אינו מורה על גבול יותר, אלא על רחוק יותר, ועוד שהרי רב אמר**

אִימָא דְאִימָא, שבעלי מלאכה הם, **קָא מִימָא** **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא** - מה שהם מלקטים את הפסולת בבוקר, הוא משום שלא יבטלו ממלאכתם, ולא משום שהם רוצים ודוקא בפסולת שיש עליו טלאים.

מבשרת הגמרא את הדין השלישי: **וּמִסְתַּכְּנִין בְּאִימָא דְאִימָא** **היא** - מה היה צריך להחזיר להם. **מִשְׁבִּיבָה הַגְּמָרָא:** **מִסְתַּכְּנִין בְּאִימָא דְאִימָא** בשבת ויום טוב אחר הרחיצה, ואין חוששין שמא יסחטו, **וּמִנִּיקָה בְּהִינְיָא** של המרחץ, **וְלֹא יִתְקַנְהוּ לְאִימָא דְאִימָא**, לבלבדים, **כְּפִי שְׁמָה שְׁמָה** **נָכַן** **אִימָא דְאִימָא** - על סחיטה, וכן לא יביאה לביתו, שיש לחשוש, שמא בדרך יטבח ויסחט. **כְּפִי שְׁמָה** **אִימָא דְאִימָא**, **אִימָא דְאִימָא** **נָכַן** **אִימָא דְאִימָא**, ואין צריך להניחה בחלון, ואין חוששים שיטבח ויסחט. הרי שהיה מקום לומר שאסור להסחטג באלתנית, כדי שלא יסחטו, וזה הדין להם רבי הגמרא.

*

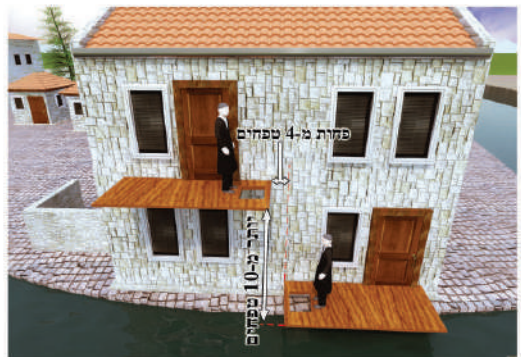
שני במשנה שעל ידי מחיצה סביבות הנקב שבגזוזטרא מותר למלאות מן המים, והגמרא דנה אם המחיצה מותרת גם לשפוך מהגזוזטרא למים: **אִימָא רַב הוֹנָא**, **לֹא שָׁנָה** - לא נשנה דין זה שמחיצה חלילה מתחת בגזוזטרא, **אִימָא** שיהיה מותר **לְפִיכָל הוּא דְאִימָא** מהמים ולהכניס לגזוזטרא, **אִימָא דְאִימָא** שופכים בנקב מהגזוזטרא למים, **אִימָא**, כיון שהמים מוליכים את השופכים מחוץ למחיצות הגזוזטרא, ונמצא שהמים הולכים מכחו לרובעית.

מקשה הגמרא: **מִתְקַנְהוּ** - הקשה **רַב שִׁינְיָא** על רבה בר רב הונא, **וְכֵן קָא בְּרַב הוֹנָא** **נָכַן** **דְּרַחֲוִי דְמִימָא** שהיא פחותה מארבע אמות, שאמרו במשנה במסך, שאם יש שם **עוֹקֵהָ** - גומא שהיא מחזקת אמותי, מותר לשפוך בה מים בשבת, ושנינו בכריתא, שאף אם נחמלאה הגומא מים קודם שבת, מותר לשפוך בה בשבת, ואף שהמים שהוא שופך עכשיו יוצאים מכחו לרשות הרבים, ואם כן ודאי אין לאסור אם יוצאים המים מכחו לרובעית, **מִתְקַנְהוּ דְאִימָא** - **רַב שִׁינְיָא** - המים שבגומא עשויים להיות כלים, על ידי שיכלעו בארץ, **וְכֵן** כשהוא שופך מים בחצר, כוונתו היא שיכלעו המים בחצר ולא יצאו לחורן, ואף אם יוצאים המים לרשות הרבים, לא נתקיימה מחשבתו בכך, ולא אסור כחו בדבר שאינו מתכוין, **וְכֵן לֹא תִימָא** - והמים שתחת מחיצות הגזוזטרא, לעולם אינם כלים, ולא יתכן שישארו השופכים שהוא שופך במקומם, ודאי כוונתו היא שיצאו המים מחוץ למחיצות.

א. כף מפרשת הגמרא לרבי רשי' **(ר"ס ע"א)**, ודא ביעינו הפשט מה שחקשו הראשונים על פירוש, ב. היינו את הרחיצה כענין, המחזקת בשבת ויום טוב, ושיי' **(ר"ס ע"א)**, היינו כרעת רבי יודנה נפס **(ל"ג)** שהלכה כמותה. ב. היינו כיוס טוב שהתורה בו מלכת הוצאה, יכול להביאה בדרכו, שסמך, אסור לטעול בפרשות הרבים, יכול להביאה דרך הצדקה וקפסות, לרעת רבי שמעון **(ל"ג ע"א)** שכל הגנות הצדקות והקפסות רשות אחת הם, ויחזרו לטעול ביהודה, ושיי' **(ר"ס ע"א)**. **ד. שְׂבִינְיָא** שאלותיה היא בגד שאינו מקדש אם יהיה סגור בו מים, אין לחוש שישחטנו, ביאר הגמרא **(ר"ס ע"א ע"א ע"א)**. **ה. וְגִזְרִי מִימָא** שלא תצאנה הוצאה מכחו, כדי שלא יבא לעשות הוצאה זו בצפלו, ושיי' **(ל"ג ע"א ע"א ע"א)**. **ו. וְרִאשִׁי לִחְלֹן** בסוף הצמוד, מרוב צורך שחתה מחזקת סאתים, **וְהַקְשָׁה** הנקב יצק **(ר"ס ע"א)**, מהו הקדש מחצר, הרי בחצר הטעם שהתירו הוא משום שיש שם גומא שמחזקת סאתים, אבל בגזוזטרא הרי אין כאן גומא, וביאר החזון איש **(ר"ס ע"א ע"א ע"א ע"א)**, שכל המים שסביב המים שחתה מחיצות הגזוזטרא, נחשבים כמחיצות למים שחתה הגזוזטרא, מים אלו הרי הם נחשבים בגומא, ואף שאי אפשר ליתן שם עוד מים, מכל מקום הרי זה כגומא מלאה מים שמתחת לשפוך עוד מים בחצר, ודורוך הגמרא הוא, שכיין שלעולם המים שחתה הגזוזטרא אינם כלים, אין זה בגומא, **ה. וְרִאשִׁי** **(ר"ס ע"א)**, **הַרְשִׁיבָא** **(ר"ס ע"א)** וזוסיין, שרוב הפשטים נכללים שם המים במקומם, ואם יוצאים לרשות הרבים, ואין רצונו שיצאו המים לרשות הרבים, **ו. בְּרִין** שאין אם היתה כוונתו שיצאו המים לרשות הרבים אינו עובר בכך על

ציור ב

ציור א

ביצור משתתפין פרק שמיני עירובין

הקרקע בגוטרט העליונה ב"ש"ת"ל, שכי התחנה משתמשים שם מהיר.

שואלת הגמרא: אי קרי - אם אכן עשו את המציצה בשותפות, מרדע אמר במשנה שרק כשעשו לעליונה ולא עשו לתחתונה שתיקה אסורות, הרי כי גשש - כשעשו ל"תחתונה גשש - גם כן, כיון שהם שותפים במציצה אסורים הם זה על זה. מותרת הגמרא: כיון דגששו מחיצה ל"תחתונה, גששו גשש דקרקע - גילו בה בני התחתונה את רצונם, דקרא דקרקע לא יקרא יי - שאין נוח להם להשתמש יחד עם העליונה בשבת, וסילקו עצמם ממחיצת העליונה, שהרי לא עשו את המציצה אלא כדי להתיר למלאות בשבת, ואם באו להתיר למלאות בשבת, וראי התכונה להחלק מהעליונה.

משתנה המשנה דנה מתי מותר לטפוח מים לחצר, אף אם יוצאים המים לרשות הרבים: ה"ר יהודה פחותה פחותה פחותה על ארבע אמות¹, אין שופקין בתוך פנים בשבת, שכיון שהמים מקלקלים את החצר, שהם עושים את עפר החצר לטיט, השופכים שם רוצה שיצאו לרשות הרבים², אלא אם כן גששו ל"ת נזק - גומא שהיא פחותה פחותה, כן תגב ופחותה - שחלל שלח מחזיק סאתיים³. וגומא זו יכול לעשותה בין מבחוץ - ברשות הרבים סמוך לחצר, ובין בפנים - בתוך החצר (צידו ג), אלא שכשחשבו עושה אותה פחותה, צריך לקבוע - לכסות את הגומא, כדי שתהיה מקום פטור, ויפלו המים למקום פטור (צידו ד)⁴, וכשחשבו עושה אותה בפנים, אין צריך לקבוע - לכסות את הגומא.

כ"י א"י צריך כן נזק אחר, כיב ו-חפירה שעושה להוציא את השופכים מהחצר, שהוא קבור - מכסה במשך ארבע אמות ברשות הרבים - אחר שהוא יוצא מהחצר לרשות הרבים, שופכים לתוכו כוס ב"שבת (צידו ה)⁵.

ציור ד

הגמרא מביאה מוטא של אמוראים, ומקשה עליהם ממשנתו, ומתוך כך מתבאר דין האמוראים במשנה: א"ר רבא א"ר רבי יהודה, נ"ב יוסף א"ר רבא זה בשם רבי אשימא, אדם שיש בצד ביתו חורבה ששייכת לאדם אחר, שאינו משתמש בה, והוא גילגל להשתמש בה בימי החול, לענין שבת יש גשש ב"שבת ודוקדוק פחותה פחותה, הגמרא מבארת מוטא זו ושואלת: הא גומא קרא - רבו זה מצד עצמו קשה הוא, שמבינה הגמרא, שיש גול בשבת, היינו שיותר לגול בשבת ורשות להשתמש בה, שאף רשות שהוא משתמש בה שלא כדן, כיון שהוא משתמש בה, קנה אותה בגולתו והרי היא כרשותו, ומותר לו להכניס משם לכיתו, ומשום כך מקשה, א"ר רבי אשימא, ב"שבת, הרי שהשתמש בשבת ברשות של כדן, קנה אותה נחשבת כרשותו, ואמרת גם ודוקדוק פחותה פחותה, שמשמע שעל כרחו מחזיק הוא את החורבה לבעליה, שלענין שבת אינה נחשבת כרשותו, אלא כרשות בעליה, א"ר רבי אשימא - הרי שלא קרא⁶. מותרת הגמרא: ה"ר קאפא - כן הוא פירוש המוטא, יש דין גשש ב"שבת, כלומר שיון השבת נזק נהוג ברשויות שבת, ביצור, דוקדוק על כרחו הוא פחותה אותה פחותה, שאסור לו להשתמש שם בשבת.

א"ר רבא, וזוהי ב"שבת - ויש לו להקשות על דברי, ממשנתו, ששנינו בה, וכן ש"ס וזוהי פחותה זו ל"ת פחותה פחותה, שאם עשו מחיצה רק לעליונה שתיקה אסורות, שאף בני העליונה אסורים למלאות, משום שכני התחתונה אסורים עליהם, וא"ר א"ר רבי אשימא, וכל משתמש ברשות אחרת בלא רשות, אינו אסור, אלא שתיקה אסורות, והרי בני התחתונה משתמשים שם שבת, כלומר שיון השבת נהוג ברשויות שבת, וממה שלא שנינו כך, מוכח שלא כדבריו אלא שאין גול בשבת, וכיון שרגילים בני התחתונה להשתמש בעליונה, אסורים עליה. מותרת הגמרא: א"ר רבי אשימא, ה"ר קאפא פחותה פחותה, כאן במשנה מה מרובה, כגון שגששו את

ציור ג

ציור ה

לעיל (א), שכל רשות משתמשים שם, ושתיקה משתמשים שם בקשר, אלא שלאחר הוא יתיר קל, שאחר משתמש שם על ידי דוקדוק לנזק, ואחר משתמש בשלשול ללמטה מעורה, שניהם אסורים, ואם כן אף אם התחתונה נזקית יותר מעורה טמאה, שתיקה צריכה להיות אסורות, אף שהתחתונה משתמשת שם רק על ידי דוקדוק, ועוד, שהרי משנתו זו מקשה הגמרא לעיל (א), על דברי שמואל שחלק על רב וסובר שגם כששנים משתמשים ברשות אחת בקשר, נחלים את הרשות למי שמשתמש שם יותר בקל, ויתיר שם א"ר, שהמשנה מרבה כשאין העליונה נזקה עברה טמאה מהתחתונה, ואם רב עצמו אמר שהמשנה מרבה בשלשול אחר מרבה עברה טמאה מהתחתונה, מה הקשה הגמרא על שמואל, ומה באי להרש⁷. יי, כתב הפרי מגדים (פ"ה ט"ז משנת ו' סוף), שאף אם לא עשו את המציצה בשותפות, אלא עשו לבדם יש לבני התחתונה רשות להשתמש שם, הרי הם אסורים עליהם. יי, רש"י (ל"ג פ"ד ד"ה חזק), וביאר שאין לומר שלא אמר המשנה רק כמה צריך להיות אוך החצר, אבל לא נהנה שיעור כרובת החצר, שהרי אם כן אף ארבע אמות כרובת משו מותר לטפוח שם מים, ואין לה טעם. יי, ואף שהוא אינו מוציא לרשות הרבים, אלא הם יוצאים מכחו לרשות הרבים, אסור חכמים לטפוח בחצר, כדי שלא יבאו להתיר לטפוח לרשות הרבים. רש"י (ל"ג פ"ד ד"ה חזק), וכתב הגאון יעקב (ד"ה גמ' עמודי הרשב"א (נחת חקים ט"ז ס"א) ד' נראה, שלא חששו שיבאו לומר שיותר לטפוח ברשות הרבים, אלא חששו שיתיר שם על ידי חצר שלא תחלקלל יבא לטפוח ברשות הרבים. ובגמרא

מאיר מחיר לטלטל מחצר לחצר דרך גג הכותל, אלא מחיר הוא להקדים ולקדמא מחצר לחצר דרך פתחים שיש בכותל, שבאופן זה אין מקום לגזור כלל, אבל אם בא לטלטל דרך גג הכותל אינו רשאי לעשות זאת.

*

שנינו במשנה: וְהַקְדָּמִים אוֹקְרִים עַל אֶחָד וְאֶחָד רִשְׁוֹתָם בְּפָנֵי הַבָּיִת.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בשית הבית: איתמר - נאמרה מחלוקת בבית המדרש, לענין גג הפרוך במלואו לגג אחרים, לשיטת חכמים האוסרים לטלטל מגג לגג בלא עירוב, האם מותר על כל פנים לטלטל באותו הגג כולו או לא. רב אבהו, אין מקלעין בו - [בגג הפרוך לחבירו] אלא בארבע אמות בלבד, שכן הוא הדין בכל רשות שנפרצה במלואה לרשות אחרת האסורה לה כטלטול¹, ושמא לא, בותר קלעין בכוף, לפי שאומרים בזה יגיד אסיק מחיצתא, והיינו שונים את המחיצות העומדות בין הדירות למטה כאילו עולות למעלה ומפסיקות בין גגו של האחד לגגו של רעהו, ונמצא שאין הרשות פרוצה במלואה למקום האסור לה כטלטול².

הגמרא מביאה את סברות מחלוקתם: באופן שיש לבתים מחיצות הקיבורות, דהיינו, שאין הבתים מחוברים זה לזה, אלא יש הפסק ארץ ביניהם, והעומד על הגג רואה את מחיצות הבית שמחתו (צידו א), דכילי אקרא לא פארי - לא נחלקו רב ושמאל, אלא הכל מודים שדנים את מחיצות הבתים כאילו עולות ומפסיקות בין הגגות, ועל כן מותר לטלטל בכל גג בפני עצמו³. כי קריי - אך האופן שנחלקו בו רב ושמאל הוא בקהיצות שאין קיבורות, דהיינו, באופן שהבתים מחוברים זה לזה והעומד על הגג אינו רואה את מחיצת הבית שבין הדיוקן מתחתיו צידו ב⁴. רב אבהו אין מקלעין בו - [בגג כזה] אלא בארבע אמות, משום דלא מקרינן באופן כזה יגיד אסיק בקהיצתא, שהרי המחיצות אינן ניכרות ואי אפשר להעלותן, ושמא לא, אבהו מקרי קלעין בכוף - [בכל הגג], משום דאמרינן יגיד אסיק בקהיצתא, אף שאין המחיצות ניכרות.

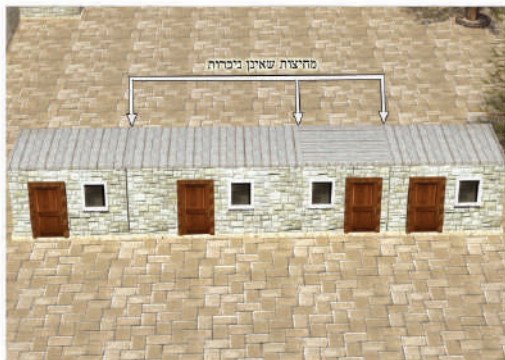
הגמרא מקשה על דברי רב ממשנתו: תנן - שנינו במשנה, וְהַקְדָּמִים אוֹקְרִים עַל אֶחָד וְאֶחָד מנגנון העירוב

ואיכיו בנקיט - [קערה גרולה], העומרים ברשות היחיד וגבוהים עשרה טפחים ורובים ארבעה, שאסור לטלטל מרשות היחיד אליהם או מהם לרשות היחיד משום גזירה זו. אפר קרו אפני, קרי אפר קר - כך אמר מורי רבה בר נחמני⁵, לא אפר רבי אפר משום גזירה זו, אלא רק בעמוד ואפס קריבים - [הבנין שעליו מושבים את הריחים] העומרים ברשות היחיד, הואיל ואפרם קרוב קרן קרן בחצירו, דהיינו, שמאחר וקבועים במקומם דומים הם לתל הקבוע ברשות הרבים, ולפיכך אסר רבי מאיר לטלטל מהם לרשות היחיד, שמה יבואו לטלטל מרשות הרבים לתל הקבוע בתיבה שהוא רשות היחיד, אבל מכתשת או גניית שאין להם מקום קבוע אינם דומים לתל ברשות הרבים, ולפיכך לא גזר בהם רבי מאיר.

הגמרא מקשה על דברי אבהו: כיצד ניתן לפרש שטעמו של רבי מאיר במשנתו הוא משום גזירת תל ברשות הרבים, נקרי מצינו לגבי בותא שיעומד בין שתי קהיצות, דקבוצ הוא במקומו, וגבה עשרה טפחים ורחב ארבעה⁶, ולפיכך הדין נותן שיהיה רבי מאיר שלא לטלטל מן החצר לכותל, ואף על פי כן אפר רב וחדה [ולענין] קשתיקי קרן - כשתוקקו בדברי התנאים במשנה תמצא שיש לומר, שדבריו רבי אבהו כל הקנין - [גגות] שכעיר הם רשות קבוצ, ומותר לטלטל מגג של אדם אחד לגג של חבירו, וכן כל הקהיצות הם רשות קבוצ, וכן כל הקהיצות רשות קבוצ, כלומר, שכשם שאסור רבי מאיר במשנה שכל גגות העיר רשות אחת הן ומותר לטלטל מגג לגג בלא עירוב, כך הוא סובר אף לגבי חצירות וקריפות⁷, שכל החצירות רשות אחת הן לטלטל מחצר לחצר, וכן כל הקריפות רשות אחת הן לטלטל מקרפת לקרפת, אלא שאינו מותר לטלטל מגג לחצר או קרפת⁸.

מדיקת הגמרא: קרי - מה היא כוונת דברי רב יהודה, קרי - האם אין לומר שכוונתו היא קרי קרי קרי דרך בותא - שריב מאיר מחיר לטלטל מחצר לחצר מעל הכותל העומד בין שתי החצירות, ואינו גזור משום תל ברשות הרבים⁹, ויש להוכיח מכאן שטעם הדבר שאוסר רבי מאיר לטלטל מגג גבוה לגג נמוך אינו משום גזירת תל, אלא טעם אחר יש בדבריו.

מותרת הגמרא: אפר רב הווא קר וחדה אפר רב ששית, לא - אין רבי

ציר ב

ציר א

המבואת בדברי הרשב"א לחלק (ב דף סט). כ. יבדל היתה הגמרא לרשות שמדבר בכותל שאינו רחב ארבעה טפחים, שבאופן כזה אין גזרים בעמוד ברשות היחיד ולפי שאף אם יכתו על תל ברשות הרבים שאינו רחב ארבעה טפחים אינו עובר על אסור¹⁰, תוספת (דף סט), כ. שכן סתם גזר את מחיצת עשרה ביניהם. מאיר (דף סט), כ. ודרי זה בעמוד העומד ברשות הרבים ואין מחיצות על גביו, שדיוקן דאסור

מחיצות חוזה, לפי שאומרים בזה יגיד אסיק מחיצתא ומשום שיש בית המצות שמכיוצו שיש בית עשרה טפחים ומעלים אותם על גבי העמוד ויהיוני משום מחיצותיו התחתונות ניכרות לעומד על גגו, רש"י (דף סט), כ. רש"י (דף סט), ובתוספות (דף סט) סתם חבדו אופן נוסף בזה, כאשר הגג של הבית בולט מעל החוצה מעל מחיצת הבית ומסכה אותם, שזו אין אומרים יגיד אסיק מחיצתא אפילו אם הבתים מחוברים זה לזה [ציר ב דף סט].

ט. רבינו חננאל (דף סט), טו. הן שאין שיעור של כותל בסתם, ויטביא (דף סט), ודאח לחלל הכוונה את דברי התוספות בזה. י. שהרי אף התעורר אין תשמיש מיוחד לכל אדם בפני עצמו תשמיש שנית, אלא משותפת הן לכולם, ודומות בזה לגנות. רש"י (דף סט), עוד כתב (דף קס"ח), שהיה הטלטול מקרפת לקרפת תלוי בגודלו של הקרפת, שאם יש בו עד שיעור בית ארבעה אמות מותר לטלטל בכליו, אבל אם יש בו יותר מבית ארבעה אמות אין מטלטלים בו אלא בארבע אמות ומכל מקום מותר לטלטל מקרפת לקרפת, שתי אמות בזה ושתי אמות בזה. י. שהרי אף מגג לגג אין מחיר לטלטל כאשר יש ביניהם הרשע נובח עשרה טפחים, וכל שכן מגג לחצר, רש"י (דף סט), עוד כתב (דף קס"ח), שאין רבי מאיר מותר לטלטל מקרפת לחצר, לפי שאם ידמים זה לזה, שחצירות הן רשות של כמה שהם, ואילו הקרפת הוא של אדם יחיד, ובתוספות (דף קס"ח) חמה עליו, שהרי אסור לטלטל מחצר לקרפת אף באופן שהחצר היא של אדם יחיד ואל של שותפים, ולפיכך מירש שטעם אסור הטלטול מחצר לקרפת הוא משום שאין תשמיש דומה זה לזה, שהחצר תשמיש קבוע יותר מקרפת, שיעור תשמיש של אדם הוא בחצר שלפני הבית, אבל קרפת אינו עומד לשימוש באופן קבוע יותר רש"י (דף קס"ח) ופירש כן לחלל (דף קס"ח), וכבר תמה עליו המהרש"א (דף קס"ח) שסותר לדבריו כאן. י. וי. נחבאר כמבואר באיזה אופן היה לרבי מאיר לאסור לטלטל מחצר לחצר דרך כותל, האם רק כשגודל מן החצר ופניה על פני הכותל, לאחר מכן נטל מן הכותל ונענה בחצר העצמי, או אפילו באופן שמעביר מחצר לחצר מעל גבי הכותל בלא להניח עליו, אכנס מדברי החזון איש (דף קס"ח) סט, סטא, שאף באופן שמעביר מעל גבי הכותל בלא להניח עליו יש לאסור וכן יש קצת משפעות משיטת הראב"ה,

ציור ד

כל נגות פרק תשיעי עירובין

אָפּר רָבא, נַעֲמִיָּה שְׁתַּדָּח גורמת **רַחֲמִימור**, כלומר, פעמים שעל ידי עשיית הדקה נאסר עליו לטעול בגנו לרבות שכיני, אף כי שישטח כפי מאמר המדור לטעול בגנו ללב **רַחֲמִי דְמִי** - ונבא אופן יהיה הדין, כן **רַחֲמִי**, **לְרַחֲמֵי תַרְבִּינָה** - אַם עֵשֶׂה אַתּוֹת הַפֶּחַח בְּעִלְיִתּוֹ לְצַד גִּיטוֹ, ואילו אַתּוֹת הַפֶּחַח הַפּוֹתֶה לְצַד גִּיטוֹחַיִשׁ שֶׁ שִׁכְנִי הַשְּׁאִיר שְׁתוּמָה (צִינור ז), **רַחֲמִינִי** - ילפי מִחֲמִידָה אֲנִי שִׁגְלֵת דַּעַת בּוֹה.

טפחים, בצד הפונה לגגות שכוני [ציור ר]. הוסיף לו לטלטל בשבת בבל
והענין שז"ל, ואפילו לשיטת חכמים האוסרים לטלטל מגג לנג, ממאחר
פחת פחת וצד הגגות האחרים גילה דעתו שחפץ הוא להטות שם חכמים,
ומכיון שבעלי הגגות האחרים לא עשו כן גילו דעתם שהם מרוחלים לו
את השומרים בגגותיהם, ולפיכך נידונים כל הגגות בעומדים ברישוחו של
הבגל העצומה.

צִיּוּר ז

ציור 1

כל גנות פרק תשיעי עירובין

לעשות כן, ומאחר ונג נכין הגנות נידון ככרמלית¹, ואילו עמוד זה רשות היחיד הוא², אם כן פשוט הרבר שאסור לטלטל מזה לזה³.

אמורת הגמרא: נרקי בר קפא אָנָה חורפֿליה לא ענין בה - בגלל חריפותו מיהר רמי בר חמא, ולא ענין כל הצורך באיזה אופן יש לשאול שאלה זו, ואכן ראי אין מקום להסתפק בדין טלטול מנג לעמוד, אלא הקי קפיצינא ליה - כך היתה כוונתו להסתפק, אדם המטלטל שתי אמות בגג שלו העומד בין הגנות, ושתי אמות באַפְסֵדְרָה [מקום לפני הבית שיש לו תקרה על גבי עמודים] השייכת לאדם אחר [צידו ב], כהו - מה דינו⁴.

ומבאר הגמרא את ערד הספק: כי אָפְרִינָן - האם אומרים, דָּיִן דְּלֵא האי הוּי קְרִינָה וְלֵא האי הוּי קְרִינָה קְדָא נְשִׁוּתָא הִיא - מכיון שגם הגג וגם האכסדרה אינם ראויים לדירה נידונים הם כרשות אחת, ולפיכך מותר לטלטל שתי אמות כזה ושתיים כזה⁵, או דִּיִּקְפָא - או שמא יש לומר, דָּיִן דְּקִנְגָא קִנְגָא אָפְרִי - שמאחר ולשיטת חכמים אסור לטלטל מנג לגג, כיון שכל אחד מהם שייך לאדם אחר, קִנְגָא אַפְסֵדְרָה נְטִי אָפְרִי - מטעם זה אסור לטלטל אף מנג לאכסדרה, שהרי יש חילוק בעליהם ביניהם⁶.

הגמרא מביאה ספק נוסף כיון זה: קִנְיִי נִנְתַּפֵּק רַב גִּיְבִי בְּרִי אֲבִי, אדם המטלטל שתי אמות בגג שלו העומד בין הגנות, ושתי אמות בַּחוּדְקָה [בית חרב] של אדם אחר, שהיא מרצה לרשות הרבים ונידונית ככרמלית [צידו ג], כהו - מה דינו, האם יש לרון את שניהם כרשות אחת, מאחר דין שניהם ככרמלית, ולפיכך מותר לטלטל שתי אמות בגג ושתי אמות בחורבה, או

קִנְיִנִּי מְרִיבָא הוּא נְעִיבָא - שעשה פתח זה כדי לצפות משם לעבר גינתו לשמורה, אך לא עשה הפתח כדי להשתמש בגנותיהם של שכניו, ונמצא ששילק עצמו מהם⁷, ועל כן אסור לו לטלטל מנגו לגנותיהם אפילו לשיטת רבי מאיר⁸.

★

הגמרא מביאה כמה ספיקות בשמות חכמים שבמטנה: נתבאר לפיל (שם) שלדברי רב לא הותר חכמים לטלטל בגג העומד בין הגנות [כלא מחיצות ביניהם], לפי שפרץ במלואו למקום האסור עליו בטלטול, ועתה מביאה הגמרא כמה ספיקות לשיטתו כדינו לטלטל מנג כזה למקומות אחרים. קִנְיִי נִנְתַּפֵּק רַבִּי בְּרִי קָפָא, אדם החפץ לטלטל שתי אמות בגג שלו העומד בין הגנות, וְשִׁנִּי אָמֹת בְּגִמְדוֹ של אדם אחר העומד בסמוך לו ברשות הרבים, גבוה עשרה טפחים ורחב ארבעה [צידו א], כהו - מה הדין בזה, האם הגג והעמוד נידונים כרשות אחת, ולפיכך מותר לטלטל מזה לזה, כפי שרשאי אדם לטלטל ארבע אמות בגג אחר⁹, או שהם נידונים כשתי רשות שונות, ולפיכך אסור לטלטל מזה לזה, כפי שאסור לחכמים לטלטל שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג אחר¹⁰.

הגמרא מקשה על ספיקו של רמי בר חמא: אָפְרִי בְּרָה, האי קָא טִיבְּעִינָא לִיה - כמה נסתפק רמי בר חמא, בְּרָבִילִית וְרִשִׁית נְהִידָא קָא טִיבְּעִינָא לִיה - וכי מטופק היה אם מותר לטלטל מכרמלית לרשות היחיד, הרי ראי אסור

צידו ב

צידו א

צידו ג

1. לטלטל בו אלא בארבע אמות בלבד בכרמלית. ה. שכן מבזה הוא עשרה טפחים ורחב ארבעה. 2. רמז הערה להלן אם כוונת הגמרא להסתפק באופן שמטלטל מנג הבית לחץ האכסדרה, או באופן שמטלטל מנג הבית לגג האכסדרה. 3. ואין דנים ודמה לדין טלטול מנג לגג האסור לשיטת חכמים, לפי ששם יש אנשים הדורים בביתם שחתות הגנות, ולפיכך שלה רשותם למעלה ומפרידה בין הגנות, אבל באכסדרה אין דרים בה. רש"י (נ"א פסא). 4. אין נידונים הם כרשות אחת מכל מקום אע"פ רשאי לטלטל בהם יותר מארבע אמות. שהרי רשות זו כרמלית היא [מאחר ונדולה יותר מבית סאתים], או מאחר ואין לה מחיצות, ומבואר בהצידו להלן. 5. ואסור חכמים לטלטל בכרמלית יותר מארבע אמות, וצ"ע, וסוד הספק בזה הוא מדוע אסור לטלטל מנג לגג לרובי חכמים, אם הענין הוא משום שתחילת הדיונים בביתם למטה נרמסת לחלוקת הגנות למעלה יש להחזיר לטלטל מנג לאכסדרה, לפי שאין בה דיונים למטה. אך אם טעמם של חכמים הוא משום שכל גג שייך לאדם אחד יש לאסור אף מנג לאכסדרה, שאף הוא שייכת למעלה אחרים. על פי דברי רש"י (נ"א פסא ד"א פסא),

א. אף על פי שהוא יכול לילך דרך פתח זה גם לגנות שכניו, סכל מקום מאחר ועשה הפתח לצד גינתו ולא לצד גנות שכניו גילה רצונו שיעשאו רק לצורך שמירת גינתו ולא לצורך השתמשות בגנות שכניו. ג. אב"ט טלטול יותר מארבע אמות ראי אסור לשיטת רב, שהרי לדבריו אמילוי בגג אחר שבחצר הגנות אסור חכמים לטלטל יותר מארבע אמות, לפי שפרץ הוא במילואו לשאר הגנות האסורים עליו בטלטול, ודינו ככרמלית שאין מטלטלים בה אלא בארבע אמות. 6. יסוד הספק בזה, מה הוא שם הרבר שאסור לטלטל מנג לגג [אפילו שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג זה], האם משום שרשות היחידים החלוקים למטה בביתם עולה למעלה ומחלוקת אף את הגנות, ומפילה היא מותר לטלטל מנג לצפוד, שהרי בעמוד אין דרים אנשים למטה, או טעם אסור הטלטול מנג לגג הוא משום חילוק רשותות, שכל אחד מהם שייך לאדם אחר, ואם כן אין מנג לעמוד יש לאסור מטעם זה. וחספות רבנו פרץ (נ"א פסא). 7. אף שכן הוצרה דינו כרשות היחיד, מכל מקום מאחר והוא פרץ במלואו לשאר הגנות האסורים עליו בטלטול נטנו לו חכמים דין כרמלית, שהרי לא הותר

כל גנות פרק תשיעי עירובין

צא. [ב]

האמת המשותפת לשניהם, אך החיצונים אינם מותרים זה עם זה, לפי שאין תחומם משותף כלל.

מבואר מדברי רבי שמעון, שאף על פי שהחצירות החיצונות אסורות זו עם זו, מכל מקום מותר לטלטל מכל אחת מהן לאמצעות, **נָלֵא גִזְרֵי דִּי־קָמָא אִתִּי לְאִפְסוּקֵי קָאִנִּי** יהא **קָצֵר קָצֵר קָמָא קָצֵר** - ואינו גזר לאסור בזה שם יבואו להוציא את כלי החצר החיצונה האחת אל השניה דרך האמצעות, **קָמָא גָמִי נָלֵא גִזְרֵינוּ דִּי־קָמָא אִתִּי לְאִפְסוּקֵי קָאִנִּי דְּבִתִּים קָצֵר** - ואף כאן יש לומר שהוא מותר לטלטל את הכלים ששבתו בחצר לחצר אחרת, ואינו חושש שם יבואו להוציא לשם אף את הכלים ששבתו בבתימא.

האמרא מוקשה על שיטת רב: **מִתִּיב** - [הקשה] **רַב שְׁשֵׁת, שְׁנֵינוּ** במשנתינו (שם ס.ט.), **רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אֶחָד גְּנוֹת אֶחָד חֲצִירוֹת וְאֶחָד קְרִיפוֹת לְשׁוֹת אֶסֶת הֵן, לְכֻלִּים שְׁשֻׁבְתוֹ בְּחוּכֵן וְלֵא לְכֻלִּים שְׁשֻׁבְתוֹ בְּתוֹךְ הַגְּנוֹת**. כלומר, שאף רבי שמעון המותר לטלטל מגג לחצר וקרפף אינו מותר זאת אלא לגבי כלים ששבתו באותם מקומות, ולא לגבי כלים ששבתו בבית. **אִי אֶמְרַת דְּשִׁלְמָא דִּי־רַבִּי** - דברי רבי שמעון מיושבים הם אם תאמר שהוא עוסק באופן שעירבו דיירי החצר בינם לבין עצמם, וכשית שמאל ורבי יוחנן, **דְּהֵינּוּ דְּמִשְׁבָּחַת קָמָא גָמִי דְּבִתִּים קָצֵר** - שלפיכך מצויים כלי הבתים בחצר, שהרי העירוב מתירם לטלטל מן הבתים לחצר, ועל כן הוצרך רבי שמעון לפרש שאין הוא מותר לטלטל לחצר אחרת או לגג וקרפף אלא את הכלים ששבתו בחצר, ולא את הכלים ששבתו בבית והוכחו בשבת לחצר על ידי העירוב. **אִלָּא אִי אֶמְרַת** - אבל אם תאמר כדברי רב, שרבי שמעון עוסק רק באופן **שְׁשֵׁא מִי־רַבִּי** דיירי החצר בינם לבין עצמם, אם כן **הֵיכִי מִשְׁבָּחַת קָמָא גָמִי דְּבִתִּים קָצֵר** - כיצד יתכן שיהיו כלי הבתים מצויים בחצר, הרי מאחר ולא עירבו דיירי הבתים בינם לבין עצמם אין הם רשאים לטלטל מביתם אל החצר, ומדוע הוצרך רבי שמעון לומר שאסורים הם לטלטל לחצר אחרת את הכלים ששבתו בביתם והוכחו בשבת לחצר.

מִתְרַצֵּת הַגְּמָרָא: הוּא - רב ששת, **מִתִּיב קָמָא** - הקשה קרשאי זו על דברי רב, **וְהוּא** - רב ששת עצמו, **קָמָא קָמָא** - חירין את קרשיתו, שכוונת דברי רבי שמעון ולא לכלים ששבתו בתוך הבית? היינו **בְּבִקְוִיָּא וּמִדְּרָא** - כובע וסודר. דהיינו, שאף לדברי רב, שרבי שמעון עוסק בחצר שלא עירבו בה, מכל מקום הוצרך לאסור לטלטל כלים ששבתו בתוך הבית לחצר אחרת, לענין בגדים שאדם לובש בביתו ויוצא עמהם לחצר דרך מלבוש, ופעמים שהוא פושטם ומניחם בחצר, ועל כן אמר רבי שמעון שאף על פי שמותר לטלטל כלים ששבתו בחצר למקום אחר, מכל מקום אסור לטלטל את אותם בגדים ששבתו בבית והוציאום לחצר דרך מלבוש.

ועומדים השנים החיצונים במרחק שמונה אמות זה מזה, ואילו האמצעי עומד ביניהם, שהרין בזה הוא שהאמצעי מותר לטלטל עם כל אחד מן החיצונים, בשתי אמות המשותפות לו עם כל אחד²¹, וכן הם מותרים עמו, אך השנים החיצוניים אסורים לטלטל זה עם זה, כיון שאין ארבע אמותיהם משותפות כלל. ואמר על כך **רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְמַד הַדְּבָר הַזֶּה** - למה יש לדמות דין שלשה בני אדם אלו, **לְשֵׁשׁ חֲצִירוֹת הַעֲמֻדוֹת** זו על יד זו, **הַפְּתוּחוֹת** זו לזו - שיש פתח בין החצר הראשונה לשניה, ובין השניה לשלישית, ופתחוֹת חצירות אלו אף **לְרִשּׁוֹת הַרְבִּיבִים**, דהיינו, שכל אחת מהן יש לה פתח בפני עצמה לרשות הרבים נראה ציור²², **וְצִירְבוּ** - הניחו עירובי חצירות, **שְׁמִי**

החצירות **הַחֲצִירוֹת גָּמ** החצר **הַמְּאֻמָּצֵית**, אך לא עירבו השתים החיצונות זו עם זו, **הוּא** - החצר האמצעית, **מִתְרַצֵּת לְטַלְטַל עֲמֻקָּן** - מתוך החצירות ואלהן, **וְהֵן** - החצירות החיצונות, **מִתְרַצֵּת לְטַלְטַל עֲמֻקָּא** - מתוך החצר האמצעית ואלהן, **וְשְׁמִי חֲצִירוֹת הַחֲצִירוֹת אֲסוּרִין זו גָּמ זו**, כלומר, אסור להוציא חפץ מן החצר החיצונה האחת ולהעבירו דרך החצר האמצעית אל החצר החיצונה השנייה, לפי ששתי החצירות החיצונות לא עירבו זו עם זו, ולפיכך אף לגבי שלשה בני אדם הרין כן, שמאחר ותחומם של השנים החיצונים מובלע עם תחומי של האמצעי, רשאים הם להשתמש עמו בשתי

²¹ שכן מדרים אנו לכל אחד מן החיצונים ארבע אמות לצד שעומד חבירו נדחינו. שכל אחד מהם עומד בסוף ארבע אמותיו, ואילו לאמצעי מדרים אנו שתי אמות לכל צד נדחינו. שהוא עומד באמצע ארבע אמותיו, ומכאן שיש לו שתי אמות משותפות עם כל אחד מן החיצונים. כב. פסג הדבר

שצריך שיהא לכל אחת מהן פתח לרשות הרבים, שאם רק הראשונה פתוחה לרשות הרבים והשנייה שוכנת דרכה כדי להגן עליה. איך אין אם ירצה היצוץ לעצמה מכל מקום אם לא עירבו הפנימיות עמה היו הן אסורות אף אותה, לש שיש לדון הכל בחצר אחת, רש"י (שם ס.ט) (שם פסג).

כל גנות פרק תשיעי עירובין

צב. בן

הָעִיר גְּדוּלָּה שְׁסָקְרָה הַחֲצֵר קִטְנָה" הסמוכה לה [ציון ג']¹, ועירוב דיירי כל אחת מן החצירות בינם לבין עצמם, אך לא עירוב אלו עם אלו. **גְּדוּלָּה מוֹתְרָה** - דיירי החצר הגדולה ושאים להוציא את כלי בתיהם אל החצר, ואין דיירי החצר הקטנה אוסרים עליהם, שמאחר ויש לגדולה מחיצות משני צידי הקטנה אין הפירצה נידונה כלפיה אלא כיפוחו, **קִטְנָה אֲסוּרָה** - דיירי החצר הקטנה אוסרים להוציא את כלי בתיהם אל החצר, לפי שהיא פרוצה במלואה למקום האסור עליהם בטלטול. ומכל מקום אין הקטנה אוסרת על הגדולה **מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִידוּנָה בְּתֵּתָה שֶׁ הַגְּדוּלָּה**².

★

הנמרא מברית מדוע הוצרכה המשנה לכפול הדינים לענין גג החצר: **לְקַדַּח** **לְיִי שִׁיתָגִי תִּרְגָּי** - מרדע צריך לשנות את הדין שנתבאר במשנה בשני אופנים, הן לגבי גג גדול הסמוך לקטן והן לגבי חצר גדולה הסמוכה לקטנה, הרי די היה לכאורה באחד מהם, וממנו היינו למודים אף לענין השני.

מבארת הנמרא: **לְיִי שִׁיתָגִי** רב, הסובר (לעל סע.) שאין אומרים דין גדר אסוק מחיצתא לענין מחיצות הגג אלא כאופן שהמחיצה התחתונה של הבית ניכרת לעומדים על הגג³, **קִטְנָה גַּג דְּיוֹמָא דְּהָבָר** - לפיכך שונה המשנה את הדין בשני אופנים, כדי לדמות את הגג לחצר, **וְהָאֵלָּה מִנְּקֵרָא בְּתֵּתָה** - כשם

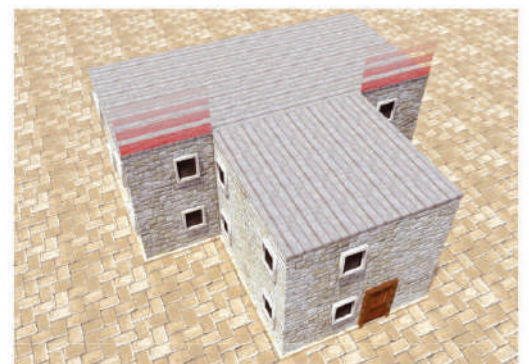
דומים זה לזה, משום דקתם - שם, לגבי טלטול מחצר שעירבה לחצר שלא עירבה, **כִּינּוּ דְּקִטְנָתִי קִטְנָה דְּהָבָר** - מאחר שכלי הבתים משתמרים בחצר, ונולים הם להוציא כלים רבים מן הבית אל החצר, ולפיכך **אֵלָּה שָׂרִי דְּהוּ בְּקָנָן** - לא התירו כזה חכמים את הטלטול מחצר לחצר, משום שחששו **דְּאֵתִי לְאִסּוּקִי** - שיבואו להוציא לחצר האחרת אף את כלי הבתים, **אֲבָל בְּחוּךְ דָּה אֵלָּה מִנְּקֵרָא** - אין כלי הבתים משתמרים בחורבה, ולפיכך התירו חכמים להוציא לשם את הכלים ששבתו בחצרות, ולא חששו שמה יוצאו לשם אף את הכלים ששבתו בבתים.

★★★

משנה משנה זו עוסקת בדיני גג גדול הסמוך לקטן, וכן בדיני חצר גדולה הסמוכה לקטנה: **גַּג דְּגוּלָּה הַקְטָנָה לְגַג קָטָן**, ופתחונו הם זה לזה בלא מחיצה ביניהם [ציון א']⁴, ולא עירבו בעלי הגגות זה עם זה, **הַקְטָנָה מוֹתְרָה** - בני הגג הגדול ושאים להעלות אליו את כלי בתיהם⁵, ואין בני הגג הקטן אוסרים עליהם, לפי שיש לגג הגדול כעין מחיצות משני צידי הפירצה לגג הקטן⁶, והן מועילות לדון אותה כיפתח⁷, **וְהַקָּטָן אֲסוּר** - אך בני הגג הקטן אוסרים להעלות אליו את כלי בתיהם, שהרי פרוץ הוא במלואו אל הגג הגדול, שהוא רשות האסורה להם בטלטול⁸.

גדולה באות לפרש את טעם הדבר שהחצר הקטנה אסורה, אמנם הדבר תמוה, שהרי לכאורה אין טעם איסור הקטנה משום שהיא כסותה של גדולה, אלא משום שנוצרה במלואה למקום האסור עליה בטלטול. ולפיכך באורו שכונת המשנה לפרש שטעם הדבר שהחצר הגדולה מותרת הוא משום שאין חסירה⁹ נידונה כלפיה אלא כיפוחו, שהרי יש לה מחיצות משני הצדדים, וכן משמע מרבוי המאמר, שכתב נ"י וק' יכן חצר גדולה שנוצרה לקטנה, גדולה מותרת להוציא לה כלי הבתים, אם עירבה לעצמה, ואין פירצת הקטנה אוסרת עליה, שאינה אלא כפתח, והואיל ואינה תיזרה, אבל קטנה אסורה להוציא לה מן הבתים שלה, שהרי נפוצה במלואה למקום האסור לה, והואיל ולא עירבה עמה¹⁰, ומשום מרבוי, שכונת המשנה בחיבת אלו היא לפרש את טעם הדבר שהחצר הגדולה, ואילו טעם איסור החצר הקטנה הוא משום שנוצרה במלואה למקום האסור לה.

יב. שיעור מחיצות אלו הוא 'מסירה' מכאן ומכאן, או פער אחד ארבעה טפחים, רבינו יוחנן (ד"ס גג), יב. ודיונו כשהבית והגג שייכים שניהם לאדם אחד, ורשב"א (ד"ס א"ט דמס' יב. שכן דנים את מחיצות הבית כמעלות למעלה מדין גדר אסוק. [ציון ב.], טו. ודיונו באופן שאין חסירה חובה יותר מעשר אמות נשאל גדולה היא משיעור זה אינה נידונה כיפתח¹¹, רש"י נ"י גמול, טו. ודיונו באופן שכל אחד מן הגגות שייך לאדם אחד, ורשב"א (ד"ס א"ט דמס' יב. יש הנורסים 'חצר קטנה שנוצרה לגדולה, ראה הגהות וציונים, יח. טעם הדבר שנקטה המשנה לגבי גגות בלשון 'גג גדול סמוך לקטן', ואילו לגבי חצירות נקטה 'חצר גדולה שנוצרה לקטנה', לפי שכן חצירות ישנה מחיצה במעלה, אלא שהמשנה עוסקת באופן שנוצרה מחיצה זו, אמנם על הגגות אין מחיצה כלל, אלא שדנים אנו אותם כמקשים מדין גדר אסוק, ואחרונים.

ציור ב

ציור א

ציור ג

כל גנות פרק תשיעי עירובין

ואילו הַנְּקָמָה שבגדולה מוֹקֵרִין הֵם, ואינם נאסרים מחמת הזרעים שבקטנה, מאחר והפתח שביניהם נידון לגבי החצר הגדולה כמחיצה, המפסקת בינה ובין הקטנה.

ואם יש **קנינים** נטועים בחצר הקטנה, **מוקד קורוז** לכתחילה **את** החצר הקדושה, אפילו בתוך ארבע אמות לגפנים שבחצר הקטנה, לפי שהפתח שביניהם נידון כמחיצה לגבי החצר הגדולה^א.

ועתה הם מפרשים את הדין היוצא מכך לענין גמ' אשה העומדת בחצר הפרד"ס וזרק לה כעלה בן בתצר הקטנה, ושחיון שלה, הרי זו מתקיימת, ואפילו לדעת הסובר שאין האשה מתגרשת על ידי זריקת בן בחצרה אלא בזמן שצוה העומד בתוך החצר, ככל הקטן מאחר העומד בחצר הגדולה הרי זה כאלו עומדת את כסטה, שהרי הקטן נגד את חצרה הגדולה.

אבל אם האשה עומדת בחצר הקסבה נזרק לה כעלה גט בחצר הגדולה, אינה מתגרשת, מאחר והגדולה אינה נגזרת אחר הקטנה, ואילו האשה שבקטנה אינה נמשכת אחר הגט שבגדולה, לפי שהאשה היא הקונה את הגט ולא הוא קונה אותה¹².

וכמו כן הם מפרשים כמה חילוקי דעים היוצאים מוכר לעיני תפילה: קבור
העומד **בְּחֶצֶר הַמְדוּלָּה וְשָׁלִיחַ הַהַצְבֵּר עומד בְּחֶצֶר הַקְּטָנָה**, הרי אלו **יִצְחָאין**
וְגַי חִבְקֵת על ידי שליח ציבור זה, מאחר ושליח הציבור העומד בקטנה גורד
אחר הציבור שכגדולה, והרי הוא כעומד עמהם באותו מקום.

אבל אם הציבור עומד בחצר הקטנה ואילו שלש הציבור עומד בחצר הגדולה, אין הם יוצאים ידי חובתן על ידי שלוש ציבור זה, שהרי אין בחצר הגדולה שנגרלה אחת הקטנה, ואילו הציבור שבקטנה אינו נגרר אחר שלש הציבור שנגרלה שכן ארובים נמשכים אחר היחידה, ותמצא שאין שלש הציבור עומד בחתילה יחד עם הציבור.

וכן אחר הרון לענין צירוף עשרה למנון, שאם עומדים תשקבו אנשים
במצוה התורה ויחיד הקטנה עשה אלו מפרשין דחיו למנון של עשרה, שכן
החיו בשקטנה נמשך אחר התשעה שבגדולו. אבל אם תשקבו אנשים עומדים
במצוה הקטנה ואחד הגדולה אין הם מפרשין למנון של עשרה, נמשך חידו
שבגדולו אין נמשך אחר התשעה שבקטנה^א, ואף התשעה אינם נמשכים
אחר החידו, מאחר אחר הרוב נדר אחר המיעוט.

וכן יש בזה חילוק דמים לענין אמירת דבר שבקדושה במקום שאינו נקי.
שאם יש צוואה בזהו הדרוץ אסור לקרות קריאת שם עם בזהו הנקטת,
לפי שהיא נגזרת אחר הגדולה, ורעום כאילו יש צוואה אף בטענה. אבל כשיש
צוואה בטענה בזהו קריאת קריאת שם בדרוץ, שאין היא נגזרת אחר
הטענה.

הגמרא מביאה את קושיותיו של אבי על דברים אלה: **אמר ר'הו אבוי** לרבה ורבי זירא ורבה בר רב חזק, אם כדרכים שהחזיר הקטנה נגרות אחר הגדולה לענין כלאים, ולפיכך כשיש גפנים נטועים בגדולה אסור לזרוע בכל החצר הקטנה, ואין די בהרחקת ארבע אמות, **אם בן מצינו מקדישה** הגורמת **לאיסור**,

[illegible]

המראה כמראה אל דברי המצוותים שאמרו כי הדברים שנבארו עליהם המצוות
לעולם יעלשו כי שוכיתו של אביו, ולחובתו שאכן יש מצוה הנראת לאיחוריהם.
היה רבי נחמן לאמרי, כי לא חובתו המצוה לאמור, אלא תנן - והרי שבת
במבטמנו (של מלך), קצור קוצה ששכרנה קשקשה, הקדושה מוסרת בטלול
הכחש שבה לחצר, ותמצה הקשקשה אסורה, מפני שראוי דיונית פתחה
ואילו הקשה את נפשוה, כלומר, אם היה כזה הצד הגולה
כבנה מחיצות כחך חצור משני צדיה, עשה מוצר את רוחבה כמידת
החצר הקשקשה נראה ציון, היתה החצר הקדושה נקי אסורה בטלול.
כמה מעתה אין לה מחיצות מזרימה פתח, אלא פרצה היא כמלואה אל החצר
הקשקשה, ומבזה השוטפת המחיצות חצרה אלסור את החצר הגדולה.

אָפּר לײַז אבי לרבי וזר, אן להזכות משם שייש מוֹצֵיז לאיסור, משום
הַקְדָּמָה לַיִצוּל הַחֵיצוֹת הוּא - שֶׁן, הוֹסֵפֶה הַמַּחֲצוֹת לַחֲצֵר הַגְּדוּלָה מַסְלֶכֶת
הַמַּחֲצוֹת הַקְדָּמוֹת שֶׁהָיוּ לֵה, וּמַעֲתָה הָיָה גֵּרָם וְנִשְׁמַת חֲצֵר אַחַת עִם
הַקְדָּמָה, וּבִאֲפֻס כֵּה וְרָאִי יִחְכַּן שׁוֹמֵט מַחֲצוֹת הַגְּדוּלָה לַאֲסוּר, אֲבָל כִּיצַד
יִחְכַּן שׁוֹמֵט מַחֲצוֹת וְגַרְמֵי לַאֲסוּר כֵּלָּא מִיִּצוּל הַמַּחֲצוֹת הַקְדָּמוֹת.

אמר ליה רבא"ל ללמי, וכי לא קיינו קהילה ללמי, והא אתמר -
הרי נאמר דין בבית המדרש,

[illegible][illegible]

כל גנות פרק תשיעי עירובין

צג. [א]

שיש מחיצה לאיסור, שכן **קישוק מחיצות** היא, כלומר, הוספת המחיצות בין העמרים גורמת לסלק את המחיצות הראשונות ואת העמרים, ואין לאכסדרה זו מעתה אלא את שתי המחיצות החדשות, ולפיכך פסולה היא למצות סוכה, אבל הוספת מחיצות בלבד בלא סילוק המחיצות הראשונות אינה גורמת לאיסור כלל.

ובה בר רב נתן מביא הוכחה שיש מחיצה לאסור: **אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבְּהִי בְּרַב הֲנָן לְאַבְיִי, כִּי לֹא בִּצְיָנוּ קִישְׁיָה לְאַיְיִפּוֹר, וְהִתְנַחֵּה - וְהָיָה שְׁנֵינוּ בְּבִרְיָתָא, בֵּית שְׁהֲקִיזוֹ קִקְלָדָה - מְכוּסָה בְּגָל, וְהִתְנַחֵּה אֵינִי קִקְלָדָה, אִם יֵשׁ בְּהִתְנַחֵּה הַנְּטוּפִים בָּאָן - תַּחַת הַקִּיר, מִתְּחִלָּה לְרִיעֵים זְרִיעֵים בָּאָן - בַּחֲצִי הַשְּׁנִי שְׁאִינוּ מְקוּדָה, וְאֵין צִדִּיק לְהַרְחִיק בֵּין הָרִיעִים לְגַפְנִים מִשּׁוּם כְּלָאִים, לִפִּי שְׁאוּמְרִים כּוּהָּ פִּי תִקְרָה יוֹרֵד וְסוּתָם, דְּהֵיִינוּ, שְׂדֵנִים אֵת סוּף הַתִּקְרָה כְּאִילוּ יוֹרֵד וְחוֹצֵץ בֵּין הַגַּפְנִים לְרִיעֵים.**

ועתה הוא מבאר כיצד יש לדייק בטאן שיש מחיצה לאיסור: **אֵינִי לְרִיעֵים הַשְּׁנָה אֵת קְרוֹיִל אִסּוּר -** ואם הוסיף וקידה את כל הבית, עד שהיו הורעים עומרים אף הם תחת התקרה, יש כוה איסור כלאים, שכן עתה אין מחיצה המפסיקה בין הגפנים לרועים, וחייב להרחיק ביניהם ארבע אמות, ואם כן מצינו מחיצה האוסרת, שעל ידי הוספת התקרה חל איסור כלאים.

אבִּי דוּחָה אֵת הַהוֹכְחָה: אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבְּהִי לְרַבָּה בְּרַב הֲנָן, אֵין לְהוֹכִיחַ מִשֶּׁשׁ שִׁישׁ מַחֲצִיזָה לְאַיְיִפּוֹר, מִשּׁוּם דְּהִתְנַחֵּה קִישְׁיָה מַחֲצִיזָה הוּא - שם גורמת הוספת התקרה לסלק את מחיצת 'פי תקרה' שזוהי מתחילה בין הגפנים

קִישְׁיָה אדם צַיִץ **אֵתְּקִדָּה** -רחבה מקורה שלפני הבתים^[א] **שִׁישׁ לֹא קִישְׁיָה** -עמרים^[ב], הרי זו **קִישְׁיָה** למצות סוכה, כלומר, אכסדרה זו שתי דפנות יש לה לאורכה, כמבוי מפולש, ובדופן השלישית והרביעית קבועים עמודים ברוחב טפח בקרני הוויות [ציור א], ואם הניח סכך מעליה כשירה היא למצות סוכה, שכן יוצא אדם ידי חובתו בסוכה שיש לה שתי דפנות שלמות ודופן שלישית ברוחב טפח^[ג].

ועתה הוא מפרש כיצד ניתן לדייק במיטרא זו שיש מחיצה לאיסור: **אֵינִי לְרִיעֵים הַשְּׁנָה אֵת קִישְׁיָה**, כלומר, אם הוסיף מחיצות חדשות ליד המחיצות הראשונות, ונמצא שעתה ה'פצימין' עומדים בין המחיצות הראשונות לחדשות, ואינם ניכרים עוד בתוך האכסדרה [ציור ב], הרי סוכה זו **פְּסוּלָה**, שכן מעתה אין לה אלא שתי דפנות בלבד, ואם כן מצינו כאן מחיצה האוסרת, שאילו לא היה מוסיף את המחיצות השניות היתה הסוכה כשירה, ועתה על ידי הוספת המחיצות נפסלה^[ד].

אבִּי דוּחָה אֵת הוֹכְחָה רַבָּה: אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּרַבָּה, אֵין לְהוֹכִיחַ מִשֶּׁשׁ שִׁישׁ מַחֲצִיזָה לְאַיְיִפּוֹר, שֶׁכֵּן לְרִיעֵי - לשיטתו, סוכה זו **קִישְׁיָה** היא, אפילו אם השהה את פצימיה, מאחר ואני סוכר שאפילו אכסדרה שאין לה מחיצות כלל כשרה למצות סוכה, לפי שדנים אותה כמקפת מחיצות מדין 'פי תקרה יורד וסוּתָם', ונמצא שאין הוספת המחיצה גורמת איסור, ואפילו **לְרִיעֵי -** לשיטתו, שחולק אותה עלי כיון זה, וסוכר שאין אומרים באכסדרה זו 'פי תקרה יורד וסוּתָם', ופסולה היא למצות סוכה, מכל מקום אין להוכיח משם

א. **רַבִּי צִמְחֵי** בפירוש המשנה (פסחים פ"ג מ"ח, ב"רש"י במסכת יומא פ"ג ד"ה למהני) כתב 'פרוודור שלפני בתים', וכאן מודרכ באכסדרה שהיא מקורה בחלקה, וסוכך בחלק שאינה מקורה. ב. **רִישִׁי וְיָהּ שִׁקָּה**, וראה להלן בדיבור דעת התוספות בזה. ג. **נִתְבַּאֲרִי דְּבִרֵּי הַמְּבֹרָא** לפי סידור שו"ע ד"ה שיקה, וסוכר שמוכר באכסדרה שיש לה שתי דפנות זו כנגד זו, כמבוי מפולש. אפסל בתוספות ד"ה שיקה תמה על פירושו, לפי שמכשיר מרובי הגמרא במסכת סוכה (פ"ג) שאפילו אב"י הויקל ברין סיכך על גבי אכסדרה [משום] 'פי תקרה יורד וסוּתָם' אינו מכשיר במבוי מפולש, ולפיכך פירשו באופן אחר, שמרוב באכסדרה שיש לה שתי דפנות 'כמין גאס', כלומר, סמוכות זו לזו, כגון אחת לצד מדרגה השנייה לצד דרום, ואילו לצד מערב וצפון יש עמוד ברוחב טפח [ציור ג], ובאופן כזה הסוכה כשירה היא, אך אם יוסיף על עובי הדפנות עד שלא יהיה

העמרים ניכרים, תיפסל הסוכה [ציור ד]. ד. 'פי תקרה יורד וסוּתָם' היינו באופן שיש מבנה בצל גג ישר, או שיש בראשו קורות בין פסול לעמוד, דנים את חזק הגג או הקורות כאילו הוא ממשיך יורד כלפי מעט וסוּתָם את החלל כמחיצה, ולהלן (פ"ג) עסקת הסוגיות בחלק זה, כבה רש"י ד"ה למי, שסתם אכסדרה עומדת על עמודים, ויש קורות למעלה בין עמוד לעמוד, שעליהן מניחים את תקרת האכסדרה, וקורות אלו מרובעות הן, ולפיכך ניתן לומר בהם דין 'פי תקרה יורד וסוּתָם', ובתוספות רבינו פרץ (ד"ה שיקה) ורש"י, שקורות אלו יש בהן רוחב טפח ולפי שהוא סוכך שפחות מטפח אין אומרים דין 'פי תקרה'. ה. **כְּמִבְּאֵר** בסוגיות הגמרא להלן (פ"ג). ו. גג זה ישר הוא, רש"י (ד"ה שיקה), הוצרך לזה, לפי שבגג שמופע אין אומרים 'פי תקרה יורד וסוּתָם'.

ציור ב

ציור א

ציור ד

ציור ג

כל גנות פרק תשיעי עירובין

צגה. בן

אֶפְסָרֵינוּ - שחברו הגפנים שבאמצע הכרם, ונותר שם שטח ריק המוקף גפנים מכל צד. **אם אין שם** מקום פנוי של **שש גִּשְׁרָה אָפָה** על שש עשרה אמה², **לא יביא זרע קָשָׁם** - אסור לזרוע זרעים בכל השטח הריק³, שנמאחר ויש גפנים הנטועים מסביב לשטח זה צריך להותיר להן ריוח ארבע אמות לכל צד, כפי השיעור הנצרך לעבורתן⁴, ואמות אלו נידונות ככרמים עצמם, ואם לא נותרו שם עוד שמונה אמות על שמונה אמות באמצע, בטלות אמות אלו לכרמים שבצדדים נשכן כאשר מחלקים שטח זה לשני הצדדים, אין בכל אחד מן החלקים ארבע אמות על ארבע אמות, שהוא שיעור חשוב לזרוע בו שדה⁵, ומעטה נידון כל השטח הפנוי בכרם, ואסור לזרוע בו זרעים אפילו בטפח אחד. אבל אם היו **שם** בין הכרמים **שש גִּשְׁרָה אָפָה** פניות מגפנים, **גומין** הוא **זו** - לכל כרם ארבע אמות **קָדִי** שיעור **גְּבוּלָתוֹ**, **וְזוֹרֵג אֶת הַמִּזְקָר** - את שמתה האמות הנותרות באמצע, שהרי אפילו באופן שנחלקן לכרמים שבצדדים יש בכל אחד מן החלקים שיעור חשוב של ארבע אמות, ולפיכך אינן בטילות לשם ומותר לזרוען [צידור ה"ח].

ואי זו היא קחול הקָדִים, שטח ריק שיש מסביב לכרם, בין הקָדִים לְקָדִר, **שָׁאֵם** אין **שם** ריוח של **שָׁמִים גִּשְׁרָה אָפָה** **לא יביא זרע קָשָׁם**, אבל אם היו **שם** **שָׁמִים גִּשְׁרָה אָפָה גומין** **זו** -לכרם ארבע אמות **קָדִי** השיעור הנצרך לְגְבוּלָתוֹ, **וְזוֹרֵג אֶת הַמִּזְקָר** - את שמונה האמות הנותרות. נמצא, שכבר נתבאר במשנה וכן זה של 'מחול הכרם', שהמחיצה שסביב הכרם גורמת להחמיר בדין כלאים, ולפיכך טוען אבוי לרבא שלא היה לו להקשות עליו מבריתא אלא מבריר המשנה.

ועתה מנטישן אבוי ומיישב את קושיית רבא: אָפָה הָקָם - שם לענין 'מחול הכרם', **לא היו קָשָׁם** - אין סעם האיסור משום מחיצת הכרם, שכן לא מצינו מחיצה האוסרת, אלא יש לאסור שם מסבאר, דְּקָל אֲרַבְעָ אַמּוֹת הַסְמוּכוֹת לְקָדִי הָקָם נצרכות לְגְבוּלָת הָקָם, ולפיכך נידונות כמו הכרם עצמו, ואילו ארבע האמות הסמוכות לְקָדִי הָקָר, **בין דָּא קוֹדְרָגָן** - מאחר ואינן ראויות לזריעה, שכן החרושה בהן מזיקה את הכותלים⁶, **אֶפְסָרֵינוּ קָשָׁם קָדִי** - בעל הכרם מפקידן ומבטלן למחיצה, ואינו מצטרפות אל האמות שבאמצע. **דינני ביני** - ואלו האמות שנתור באמצע, **אי יאמא אֲרַבְעָ חֲשִׁיבָן** - אם יש בהן שיעור ארבע אמות חשובות כן כשדה לעצמן, ואינן בטלות לכרם, ולפיכך מותר לזרוע בהן, **נאי לא** - אך אם אין בהן שיעור ארבע אמות, **לא חֲשִׁיבָן** - אינן חשובות לעצמן, אלא בטלות כלפי הכרם⁷, ולפיכך אסור לזרוע בהן [צידור ה"ח].

*

לזרעים, ונמצא, שסיבת האיסור היא משום סילוק מחיצה ולא משום חוספת מחיצה, אך לא מצינו שהוספת מחיצה לכדה תגרום לאיסור בלא סילוק מחיצה אחרת.

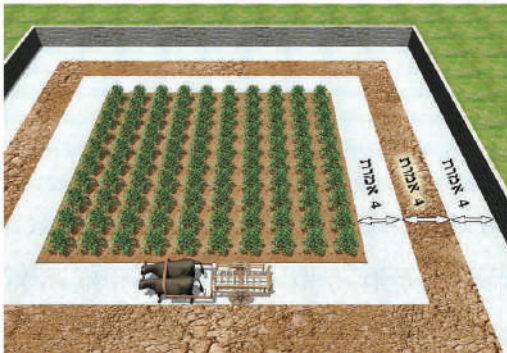
רבא מביא הוכחה שיש מחיצה לאיסור: שָׁלַח לִיה רַבָּא קוּשִׁיא לְאַבְרָה, בְּדִי נַעַל דִּין רַב קִשְׁטָה בְּרִי וְנִירָא, וְכִי לֹא מִצִּינוּ מַחֲצִיזָה שְׁגוּרָתָא לְאַיסוּר, וְהִתְקִינָא - והיו שנינו כברייא. ויש מְחִיצוֹת הָקָם לְהַקֵּל וְלַחֲמִיר, כלומר, פעמים שמחיצות הכרם גורמות היתר בידינו כלאים, ופעמים שהן גורמות איסור. ומבאר הברייא: מחיצה להקל **בְּצִיד, קָרָם הַמִּטְוֶה בגפנים **בְּדִי נִירָא** -[גוּף] הַמִּתְקִיזָה, והיינו, שהגפנים סמוכים ורבוקים למחיצה, רשאי הוא להיות **זוֹרֵג** והינם **בְּצִידָה** -[מגוּף] הַמִּתְקִיזָה וְנִירָא לצד חוץ, ואינו צריך להרחיק ארבע אמות מן הגפנים, שכן המחיצה מפסיקה ביניהם לענין דין כלאים. ונמצא שמחיצה זו להקל היא באה, **שְׁהִי אֵילָא אֵין שָׁם מַחֲצִיזָה חֻיב** היה להיות **קִרְקִיזָה אֲרַבְעָ אַמּוֹת** מן הגפנים **וְזוֹרֵג**, כדן הורחקה זרעים מכרם. וזה הוא האופן שבו מצינו שבאו **מַחֲצִיזוֹת הָקָם לְהַקֵּל** בדין כלאים.**

מנטישה הברייא לבאר: ומחיצה לְחִמְרִי בְּצִיד, הִנֵּה הכרם קִשְׁוֶה -[נרחוק] מן הַמִּזְקָל שיעור **אָפָה גִּשְׁרָה אָפָה**, והיינו, שיש שטח ריק של אחת עשרה אמה בין הגפנים למחיצת הכרם⁸, **לא יביא זרע קָשָׁם** - אסור לו לזרוע זרעים בין הכרם למחיצה. ונמצא שמחיצה זו להחמיר היא באה, **שְׁהִי אֵילָא בְּרִי** -[אלו] **אֵין מַחֲצִיזָה** לכרם כלל, היה רשאי להיות **קִרְקִיזָה אֲרַבְעָ אַמּוֹת** מן הגפנים **וְזוֹרֵג**, ואילו עתה אינו רשאי לזרוע אפילו בריחוק אחת עשרה אמה מן הגפנים. וזהו האופן שבו מצינו שבאו **מַחֲצִיזוֹת הָקָם לְחִמְרִי** בדין כלאים, ומבואר מדברי הברייא, שיש מחיצה להחמיר, ושלא כדברי אבוי.

אבוי דחה את הוכחה: אָפָה לִיה אבוי, לְחִמְרִי בְּצִיד - ולשיטתן, שסובר אחת להוכיח משם שיש מחיצה לאיסור, אֲוִתָּגֵן מִמִּתְקִינִין - היה לך להקשות עלי ממשנה⁹, דָּתָן - שכן שנינו במסכת כלאים (פ"ד משנה ב-ה), קָרַסַת הָקָם -שטח ריק שבתוך הכרם, **בֵּית שְׁפָאִי אֲוִקְרִים, צריך שיהא בה שיעור **אֲרַבְעָ אַמּוֹת**, כדי להותיר לזרוע בו זרעים [בהרחקת ארבע אמות מן הגפנים], **בֵּית הָדָל אֲוִקְרִים**, די בכך שיהא בה **שש גִּשְׁרָה אָפָה**.**

קחול הקָדִים -[שטח ריק שסביב הכרם], **בֵּית שְׁפָאִי אֲוִקְרִים**, צריך שיהא בו **שש גִּשְׁרָה אָפָה**, כדי להותיר לזרוע בו [בהרחקת ארבע אמות מן הגפנים], **בֵּית הָדָל אֲוִקְרִים**, די בכך שיהא בו **שָׁמִים גִּשְׁרָה אָפָה**.

ועתה מפרשת המשנה את הדברים: ואֵינוּ היא קָרַסַת הָקָם, קָרָם שְׁחָרָב

צידור 1

צידור 2

ז. כלומר, צדו רבא לרב שמעיה בר ירמיה לחקטות לאבוי קושיא זו. רש"י (רי"ח פ"ד). ח. ואפילו לא מחיצה הפשוטה מקיים. מאיר (רי"ח פ"ד). ט. וכל שכן כשיש פחות משיעור זה. רש"י (רי"ח פ"ד). י. שיעור 'אחת עשרה אמות' אינו מדויק, אלא הכונה פחות מששים עשרה אמות, ונכתבתי מדברי הגמרא לחלן בסמוך. יא. פסוק הורב יחבאר בדברי הגמרא לחלן. יב. 'מחול' היינו 'מסביב', כעין המנהג חוקה היא יותר מקושיא מברייא. רש"י (רי"ח פ"ד). יג. 'מחול' היינו 'מסביב', כעין מחולות הנעשים בעיגול מסביב. רש"י (רי"ח פ"ד). יד. אם באופן שחורב הכרם על פני כל רוחותיו, ונותרו גפנים משני צידי [ולא מארבעה צדדים]. רש"י (פ"ד ג' ד"ה פ"ד). יו. חיינו כשישנו בית חלל שחורבא לעיל במשנה, ולשיטת בית שמאי צריך שיעור ארבע אמות. טז. אפילו בטפח אחד. רש"י (רי"ח פ"ד). טז. זה הוא השיעור הנצרך למעבר שר עם כליו לצורך חרישה. רש"י (רי"ח פ"ד). יז. כלומר, אף שארבע אמות הוא שיעור חשוב לצורך זריעה שורה, מכל מקום צריך שיהא באמצע שטח של שמונה אמות, שאם לא כן יבטל כל אחד מן הכרמים שבצדדים את השטח הסמוך אליו, שאין בו ארבע אמות, ונמצא שאין כאן מקום הרואי לזריעה כלל. אבל כשיש שמונה אמות באמצע, אפילו אם יתחלק השטח שבאמצע לכרמים שבצדדים, מכל מקום ישאר בכל אחד מן החלקים ארבע אמות, שהוא שיעור חשוב לזריעה שורה, ועל כן אינו בטל כלום. יח. נכתבתי

דין 'קדחת הכרם' לשיטת בית חלל, הסובבים ששיעור שש עשרה אמות. אמנם דעת בית שמאי היא ששיעורו עשרים וארבע אמות, וכבר רש"י (פ"ד ג' ד"ה פ"ד) לבאר את שיטתם בשני אופנים: האופן האחד, שהם סוברים ששיעור חשיבות שדה הוא שמונה על שמונה אמות [ולא ארבע על ארבע כשישנו בית חלל], ונמצא, שמסביב מה שיעור ליתן ארבע אמות לכל צד כדי עבודת הכרם, צריך שיוותר באמצע שש עשרה אמות, כדי שיהא בהם כדי חזקה על שמונה אמות לכל צד. אבל בפחות משיעור זה בטלות אמות אלו כל הכרמים שבצדדים. לפי שאין בהן חשיבות, ולפיכך אסור לזרוע ב'קדחת הכרם' עד שיהא בה שיעור עשרים וארבע אמות. ואופן השני, שהם סוברים ששיעור הצורך לעבודת הכרם הוא שמונה אמות, ונמצא, שצריך ליתן שמונה אמות לכל צד כדי עבודת הכרם, ולאחר מכן צריך שיוותר באמצע שש עשרה אמות, כדי שיהא בהם כדי חזקה על ארבע אמות לכל צד, ובסך הכל עשרים וארבע אמות. יט. כשישנו בית חלל לעיל, ולשיטת בית שמאי צריך שש עשרה אמות. כ. כשישנו מדבר במסכת דברי אבוי, לחלן בסמוך. כא. שכן על ידי חרישה נעשה תפוח תפוח [ד"ה]. וחבול נפל, אם אין תחתיו קרקע חזקה, ובכך שיעורו במסכת בבא בתרא (פ"ה). 'מרחיקין את הורעים' וכו', רש"י (רי"ח פ"ד). כב. ו'שיטת בית שמאי שיעור 'מחול הכרם' הוא שש עשרה אמות, והיינו על פי אחד משני הפסוקים שהובאו לעיל בהנחה

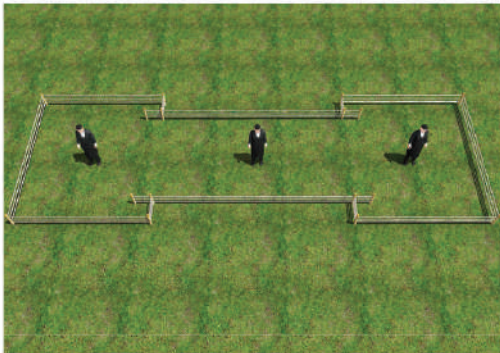
כל גנות פרק תשיעי עירובין

צג. ג

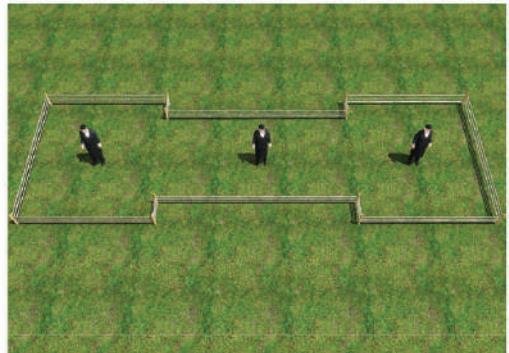
הגמרא מביאה דין נוסף היוצא מדין 'דיווי גדולה בקטנה': **אמר רב יוחנן, שיש להם קרפפות** - נשטחים פתוחים שהוקפו במחיצות² העומדים זה בצד זה, כגון שהיו שלשה אנשים מהלכים בדרך, ועשה כל אחד מהם קרפף לדורו, אך לא הקיפו במחיצות גמורות של 'שתי וערב', אלא עשה מחיצה של 'שתי' בלבד, והיינו, שהעמיר עמרים סביב נכאופן שאין ריוח שלשה טפחים בין עמוד לעמוד, או שעשה מחיצה של 'ערב' בלבד, והיינו, שהקיף חבלים סביב עד לגובה עשרה טפחים נאופן שאין אורח שלשה טפחים בין חבל לחבל, ומחיצות גרועות כאלו מועילות לעשות את השטח שבתוכן כרשות היחיד רק באופן שאין בו יותר מבית סאתים, אלא אם כן דרים שם שלשה בני אדם, הנקראים בשם 'שיידא', שאו רשאים הם להקיף במחיצות כאלו אפילו שטח גדול ביותר³.

ובאופן שהיו שלושת הקרפפות פתוחות זו לזו, **ושנים החיצונים מנוקפים**, כלומר, הקרפפות החיצונים היו רחבים מן הקרפף שבאמצע, ועשו להם מחיצות משני צידי הפתח שביניהם לאמצעי, ואילו הקרפף האמצעי אינו

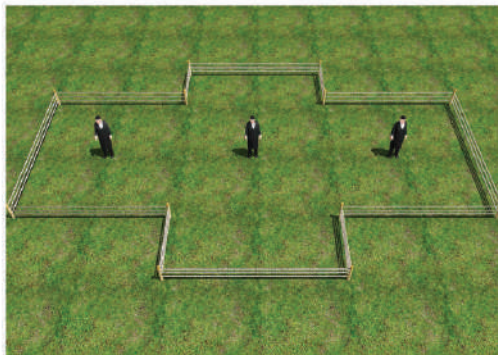
בשם רש"י: האחר, שביט שמאי מוכיח שאין חשיבות לטוה פתוח משמונה אמות, ומצאנו שיש ליתן ארבע אמות שאין נודעת לצד הגדר, וארבע אמות לצד הכנס כשיעור עבודה, ועד שמונה אמות באמצע שבתן יש שיעור חשיבות שדה כפי עצמן ולא יחבטלו לגבי הכנס. ובסך הכל שש עשרה אמות, והשני, שביט שמאי מוכיח ששיעור עבודת הכנס הוא שמונה אמות. ומצאנו שיש ליתן ארבע אמות לצד הגדר ושמונה אמות לצד הכנס, ועוד ארבע אמות באמצע שיהא בהם שיעור חשיבות שדה. כן בדרך כלל משמש שם 'קרפף' למקום שהקיף מחיצות שלא לשם דירה, וכמו במשנה שבתחילה הפרק (גלגל טז), אמנם כאן עוסקת השוואה במקומות שהוקפו לשם דירה, וכפי שיבאר להלן. כן, ונתבאר דברים אלו לעיל בפרק ראשון (סח). כן, כתב הרשב"א (רי"ם פסחים), שטוה"א זו כולה עוסקת באופן שבוהלי הקרפף שאינו מגופף נכנסים לתוך כותלי הקרפף המגופף (עירובין ח), שאם לא כן נידונים ה'אישופי' של הקרפף הרחב כמחיצות גם לקרפף הצר, מרין 'נראה מכוון וטוה מפני' (נראה כיצור הענין בסוגיית הגמרא לעיל (טז), ומכל מקום לא ציינו כן בכל העיונים, כי שם לא למכלל את המעין). כן, בגמ' הוסיף יחיד בזה, וכן הגיה המחזיק' להלן, וכר"ש (רי"ם טז) כתב שאין צריך לזה, שכן דרך הגמרא לחסר את השם השלשית. כן, מתבאר מברבי הגמרא שרייד הצר הגדולה נידונים כאלו הם דרים אף בקטנה.

ציור ח

ציור ז

ציור ט

כל גנות פרק תשיעי עירובין

צג: [א]

לפניהם מחיצה ניכרת של עשרה טפחים. על ידי צירוף הגידור והמחיצה, לפיכך היא מועילה לחוץ ביניהם ובין החצר העליונה, ולא אמר רב חסדא שיגידור חמשה ומחיצה חמשה אין מצטרפים, אלא כלפי דירי החצר העליונה, שאינם רואים לפניהם אלא מחיצה של חמשה טפחים בלבד, ולפיכך דנים אותם כאילו אין מחיצה בינם ובין החצר התחתונה.

מקשה הגמרא: אי קרי - אם כן, שכונת הברייתא שיגידור חמשה ומחיצה חמשה מצטרפים להיות מחיצה רק לחצר התחתונה ולא לעליונה, מדוע נקטה הברייתא ששתי החצרות מערבין שנים ואין מערבין אחד, הרי הדין נותן שהחצר התחתונה תקרב לשנים, כלומר, תוכל לערב לעצמה ולא יאסור עליה דירי העליונה, מאחר שיש מחיצה בינה ובין העליונה, וכל לגבי החצר התחתונה עירוב אקדד עם העליונה, מאחר ואינה פתוחה אליה. אבל לגבי החצר התחתונה הדין נותן שהיא לא תקרב לכל, לא עירוב אקדד עם התחתונה, מאחר ואין התחתונה פתוחה לה, וכל לא תערב העליונה לעצמה, שהרי כלפינו אין מצטרף הגידור עם המחיצה, ונמצא שהיא פרוצה לתחתונה בלא מחיצה, ואוסרים עליה דירי התחתונה.

מטרת הגמרא: אקדד נדה נדה נדה, גגן שהקדד החצר התחתונה נקטקטקת עד גשר אפסות. כלומר, הברייתא עוסקת באופן שהיה לחצר העליונה מחיצת עשרה טפחים מעל הגידור חמשה, ובאמצע המחיצה היה כעין פתח שרחבו עד עשר אמות, וכאוחו פתח לא הניחו על הגידור מחיצת עשרה טפחים אלא חמשה בלבד [צירוף ג]. ולפיכך שתי החצירות מערבות לעצמן, ואינן אוסרות זו על זו, שהרי לגבי החצר התחתונה נירדנית העליונה

גידור - גבשושית, תל קטן בגובה הקישא טפחים, ועליו יש קחיצה בגובה הקישא טפחים אינן קצקצקין. כלומר, באופן שיש חצר שקרקעיתה גבוהה חמשה טפחים מקרקע החצר הסמוכה לה, והוסיפו על אותו גובה מחיצה של חמשה טפחים [צירוף א], אין הגידור מצטרף עם המחיצה לחוץ בין החצרות, עד שיקרא ההפסק שבין החצרות או בולד בגידור, דהיינו שתהיה קרקעית החצר העליונה גבוהה עשרה טפחים מקרקעית החצר התחתונה [צירוף ב], או בולד בקחיצה, דהיינו ששתי החצירות עומדות בקרקע שהן, ויש ביניהן מחיצה בגובה עשרה טפחים.

הגמרא מקשה על דברי רב חסדא מברייתא: קיתיבי - הקשו בני הישיבה. שנינו בברייתא, שתי החצירות העומדות זו למקצה קוץ, והחצר התחתונה גבוהה קוץ החצר התחתונה גבוהה טפחים, או שלש קוץ גידור בגובה הקישא טפחים ועליו קחיצה בגובה הקישא טפחים, מקרבין דירי חצרות אלו לשנים - שני עירובין, דהיינו שכל חצר מערבת לעצמה, ואין מקרבין עירוב אקדד יחדיו, לפי שיש ביניהם מחיצה של עשרה טפחים שאין בה פתח. אבל אם היה גובה המחיצה שביניהם פחות מקוץ - פחות מעשרה טפחים, מקרבין שתי החצירות עירוב אקדד ואין מקרבין לשנים. שכן באופן כזה הן נירדנות כחצר אחת, מחיבות לערב יחדיו כדי שלא יאסור זו על זו. מתבאר מדברי הברייתא, שיגידור חמשה ומחיצה חמשה מצטרפים, ושלא כדברי רב חסדא.

מטרת הגמרא: אקדד נדה, מודה רב הקדד קדד החצר התחתונה, שכלפינו יש לרדן גידור חמשה ומחיצה חמשה כמחיצה אחת של עשרה טפחים, הואיל והיא רואה קני אקדד. כלומר, מאחר ודירי החצר התחתונה רואים

צירוף ב'

צירוף א'

צירוף ג'

המחיצה מונעת בעדם מלהשתמש שם, ומפילא אינם רואים את הפרש הגובה של עשרה טפחים שיש בינם ובין החצר התחתונה, ונמצא שהיא מחיצה שאינה ניכרת, רש"י (י"ט פסוק). ה. וצ"ל שנתבאר לעיל בפרק שביעי, שבאופן שיש כחל גבוה עשרה טפחים בין שתי חצרות אין יכולת לערב יחדיו, אלא כל אחת מרבת לעצמה, ואם יש באותו כחל פתח או חלון נש"ש בו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים, אי אפשר דירי החצרות רואים הם לערב זה עם זה, ואם אינם רואים בכך יכולים לערב כל חצר לעצמה. אמנם אם יש כחל ביניהם פרוצה שהיא רחבה יותר מעשר אמות, או שאין מחיצה כלל בין החצרות, חייבים הם לערב יחדיו, ואם לא עשו כן אוסרים הם זה על זה.

א. הנידור (ע"ד נ"א). ב. ואף על פי שגם 'גידור' מועיל במחיצה מדין 'ער' אסקי מחיצתא' [שמרתי לה שהוא גבוה עשרה טפחים נידון במקור מחיצתו, ומבואר בדברי הגמרא לעיל (נ"א)]. ככל מקום אין הגידור המחיצה יכולים להוטרף יחדיו, כשאין בכל אחד מהם שיעור עשרה טפחים הנצרך לגובה מחיצה, ולפיכך נאסרות החצרות בטלולן, אם פרוצות הן זו לזו במלואן ולא עירבו יחדיו. ג. שנים הדבר שכלול בגידור עדיף על 'גידור חמשה ומחיצה חמשה', לפי שבאשר 'כלול בגידור' משמשים דירי החצר העליונה כחצרים עד שפת הגידור, ורואים את הפרש הגובה של עשרה טפחים שיש בינם ובין החצר התחתונה, ונמצא שהיא מחיצה הניכרת. אבל כשיש 'גידור' חמשה ומחיצה חמשה' אין דירי החצר העליונה יכולים להשתמש כחצרים עד שפת הגידור, שכן

[illegible]

כל גנות פרק תשיעי עירובין

מותרת הגמרא: **בְּדִמְיוֹתָיִי בִּי רַב קִשְׁיָה דְרַבִּי** – כשם שתלמיד רב אמרו
מגשו של של רב, שאת דביו ההשנה יצית שנפרץ משתי דוחותיו: יש להעמיד
בְּשִׁטְרֵי הַבַּיִת בְּקֶרֶן וְקֶרֶן – וכן קרן רב אמרו לענין קירוי של הבית,
גוף על גב שובמשהל אר מפורש ורב בענינו מכל מקום צריך להעמיד שהוא
אינו עשיר כסחם תורת אלא **בְּקֶרֶן וְקֶרֶן** – אף כאן ששית שמואל,
יש להעמיד **בְּקֶרֶן וְקֶרֶן** וְקֶרֶן וְקֶרֶן, וכן שפרץ קירוי של הבית
(ראב"ע) **בְּקֶרֶן וְקֶרֶן** – כוחות ארבעה פסחים.

הנזמא מנארת בשמית רב ושמואל מדוע אינם סוברים זה כדעת זה: שמואל לא יאמר דרבי, שהמשנה עוסקת בבית בעל חקרה משופעת, ומטעם זה אין אומרים בה 'פי חקרה', משום דאליכסון לא קמיני - אין מפורש במשנה שהיתה חקרת הבית שפיה באלכסון, ולפיכך מסתבר לומר שהיא עוסקת בבית בעל חקרה שידה, כפי שהיו חסם בתים שזכרנו.

וְרַב לֹא אָמַר בְּשִׁטּוֹנָא, שֶׁהַמְּשֵׁנָה עוֹסֶקֶת בְּבֵית שִׁקְרֵיוֹ בְּאַרְבַּעָה, דְּהֵיִינוּ, שִׁישׁ לֹו אַרְבַּע פְּיֹות שְׂצוּרָה לְסוּתָמָם, לְפִי שֶׁהוּא סוֹכֵר שֶׁאֵף אִם נֹאמַר בֶּן,

ציור ה

הגמרא מביאה דינים שאמרו רב יהודה ורבה בר אבוח, ומכירתם אם ניתן להעמידם אף כדעת שמואל: והא - ודין זה לאמר רב יהודה,

A 3D perspective drawing of a rectangular box. The front face is a rectangle with a width of 100 cm and a height of 20 cm. The depth of the box is 50 cm. The top surface is a rectangle with a length of 100 cm and a width of 50 cm. The back face is a rectangle with a width of 100 cm and a height of 20 cm. The right side face is a rectangle with a height of 20 cm and a depth of 50 cm. The left side face is a rectangle with a height of 20 cm and a depth of 50 cm.

[illegible][illegible]

כל גנות פרק תשיעי עירובין

ומעתה מבררת הגמרא, לִיָּמָא - האם יש לומר, שְׁאֵינִי סוכר קָרָב, שאומרים 'פי תקרה' אפילו בארבעה צדדים, נְאִילוּ קָרָב סוכר שְׁמוּאֵל שאין אומרים 'פי תקרה' בארבעה צדדים.

מבארת הגמרא: אֵלֶּיָּהּ דְּשְׁמוּאֵל בִּזְיָא קָרָבָא לֹא פְלִיגי - בשיטת שמואל אכן לא נחלקו אביי ורבא, אלא הכל מודים שהוא פסול סיכך המונע על האכסדרה שאין לה פצימים, מאחר והוא סוכר שאין אומרים דין 'פי תקרה' בארבע רוחות. ולפיכך בהכרח שאביי סוכר כרב ולא כשמואל. **כִּי פְלִיגי** - אמנם באיזה אופן נחלקו אביי ורבא, **אֵלֶּיָּהּ קָרָב** - בשיטת רב. **אֵלֶּיָּהּ** מכשיר סיכך שעל גבי האכסדרה, **כְּשִׁיעֵת רַב** שמתיר לטלטל באכסדרה בבקעה משום 'פי תקרה יורד וסותם'. נְאִילוּ קָרָב סוכר, **גַּד קָאן לֹא קָאָסֵר רַב הָקָם** - שלא אמר רב שם, לגבי אכסדרה בבקעה, להתיר לטלטל בה בשבת מדין 'פי תקרה', **אֵלֶּיָּהּ** משום דְּהָיִי קַרְיָוֹת - שאלו הקורות העליונות של האכסדרה נשעל ידם נעשות המחיצות של 'פי תקרה'. **קָאָסֵרְהָ גְבִידִי** - לצורך האכסדרה נעשו, ולפיכך הן נחשבות כמחיצות ממורות להתיר טלטול בשבת, **אֵלֶּיָּהּ הָקָם** - כאן, לענין סוכה, דְּהָיִי קַרְיָוֹת **לֹא קָאָסֵר גְבִידִי** - שאלו הקורות העליונות של האכסדרה לא נעשו לשם מצוות סוכה, **לֹא** יקל רב לומר בה 'פי תקרה יורד וסותם', ואם כן אין לה דפנות ופסולה היא.^א

*

שנינו במשנה: רבי יוסי אומר, אם מוֹתְרִין לאותו שבת מותרין לעתיד לבא, ואם אסורין לעתיד לבא אסורין לאותו שבת.

הגמרא מבררת את כוונת דברי רבי יוסי: **אִיבְרִיָּא קָרוּ** - נסתפקו בני הישיבה, האם כוונת **רבי יוסי אומר**, להנינו, שכשם שאסורים לעתיד לבא כך אסורים אף לאותה שבת, או שמא כוונתו **הקמח**, ולומר שכשם שמוותרים לאותה שבת כך מותרים לעתיד לבא.^ב

הגמרא מושתתת את הספק: **אָסֵר רַב שָׁשֶׁת**, כוונת רבי יוסי היא **לְאָסֵר** אף בשבת זו, כשם שאסור לעתיד לבא. **וְכָן אָסֵר רַבִּי יוֹסֵף**, שכונת רבי יוסי היא **לְאָסֵר**.

ומביאה הגמרא ראייה לכך מביייתא: **תָּנָא גַּבִּי הָיִי** - אכן שנינו כך בביייתא, **אָסֵר רַבִּי יוֹסֵף**, **כְּשֶׁם שְׁאֵמִירִין** הם בטלול **הַיָּדִי קָבֵא** - בשבתות הבאות, **קָה אִמְרִין** הם אף **אִתּוֹת שָׁבָת**.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים כיצד לפסוק במחלוקת התנאים שבמשנתנו: **אֵלֶּיָּהּ** - נאמרה מחלוקת בבית המדרש, כיצד יש לפסוק במחלוקת רבי יהודה ורבי יוסי במשנתנו, לגבי חצו או בית שנפרצו משתי רוחות, או מבין שניטלה

קורה שהיא רחבה **אֲרֻבָּה** טפחים, הרי זה **כְּתִירָא** את הטלול **בְּחוּרְקָה**. כלומר, חורבה שנפרצה לרושת הרבים תאסרה בטלול, אם יש בתוכה קורה ברוחב ארבעה טפחים העומדת על 'יחידות נציר א', מותר לטלטל תחת הקורה, לפי שדנים את ארבעת צדדי הקורה כאילו יורדים למטה וסותמים, ונמצא שהמקום שמתחת הקורה מוקף מחיצות. וכן דין זה שרב **נָהָן אָסֵר** בשם **רבא בר אבבה**, קורה ברוחב **אֲרֻבָּה** טפחים, הרי זה **כְּתִירָא** את הטלול **בְּקָסִים**. כגון בור העומד בין שתי חצרות, חצוי בחצר האחת וחצוי בחצר השנייה, ולא עירבו החצרות זו עם זו, אוסרים הם זה על זה לדלות מים מן הבור. אך אם מנתת קורה ברוחב ארבעה טפחים מעל הבור באמצעו (צויר ב.), רשאים שניהם לשאוב מים מן הבור, שכן דנים את צדדי הקורה כאילו יורדים ועושים מחיצות בתוך הבור.^א **כִּי** - כשיטת מי אמרו אמוראים אלו את דיעיהם, האם כרב או כשמואל.

מבארת הגמרא: קָה לִיָּשָׁא דְהָקָרָה - לפי הרעה הסוברת שבפירצה שהיא **בְּחוּרָה נֶשֶׁר אִמּוֹת לֹא פְלִיגי** - לא נחלקו רב ושמואל, אלא הכל מודים שאומרים בה 'פי תקרה יורד וסותם' אפילו בארבעה צדדים, ניתן להעמיד את דברי רב יהודה ורבה בר אבהו בקורה שאורכה **נֶשֶׁר אִמּוֹת**, וכאופן כזה יהיו דבייהם לרַבִּי הֶפֶץ - בין כשיטת רב ובין כשיטת שמואל. אבל **קָה לִיָּשָׁא דְהָקָרָה** - לפי הרעה הסוברת שרב ושמואל גְּפִירָה שרוחבה **נֶשֶׁר אִמּוֹת פְּלִיגי** - נחלקו, כלומר, שלדבי שמואל לעולם אין אומרים 'פי תקרה' בארבעה צדדים, אם כן בהכרח שדברי רב יהודה ורבה בר אבהו [הסוברים שאומרים 'פי תקרה' מארבעת צדדי הקורה] הם גְּשִׁיעֵת רַב בלבד ולא כשמואל.

הגמרא מבררת האם אביי ורבא נחלקו במחלוקתם של רב ושמואל: **לִיָּמָא** - האם יש לומר, שְׁאֵינִי **וְרַבָּא בְּקִלְוֹתָא** [ב-מחלוקת] **רַבָּא וְשְׁמוּאֵל קְטִירָא** [ב-מחלוקת]. **דְּהָיִיקָרָה** - שכן נאמרה הלכה בבית המדרש. אדם **שִׁירָה** - הניח סך **גַּד גַּבִּי אֲתָסְרָהּ שִׁישׁ קָה פְּצִימִין** - עמודים קבועים במחיצותיה, ויש פחות משלושה טפחים בין עמוד לעמוד, **הָרָו** זו **שִׁירָה**, שמאחר ואין אחד שלשה טפחים בין עמוד לעמוד דנים את הריוח שבין העמודים כסותם, מדין 'לבור', ונמצא שסוכה זו איש לא מחיצות מכל צדדיה. אבל אם אין **קָה פְּצִימִין** - עמודים, נחלקו אמוראים בדניה. **אֵלֶּיָּהּ אָסֵר**, **רַבָּא אָסֵר**, **סְבִילָה**. ומבארת הגמרא את סברות מחלוקתם. **אֵלֶּיָּהּ אָסֵר** סוכה זו **שִׁירָה** היא, משום שהוא סוכר **(אמר) דְּאִתְקְרִינָן** 'פי תקרה יורד וסותם', כלומר, שדנים את הקורות העליונות של האכסדרה כאילו יורדות למטה, ונמצא שיש כאן מחיצות מכל הצדדים. **וְרַבָּא אָסֵר** סוכה זו **סְבִילָה** היא, לפי שהוא סוכר **דְּלֹא (אמר) [אִתְקְרִינָן] 'פי תקרה יורד וסותם'**, ונמצא שסוכה זו אין לה מחיצות.

צויר ב

צויר א

מחלול, אלא יכול הוא לפרש דבריו אף לשיטת רב, לפי שיש לחלק בין שבת לסוכה, רש"י (ד"ס טו), ואף שאין צורך לעשות את המחיצות לשם מצוות סוכה (אלא את הסיכך בלבד), מכל מקום אין מקילים כל כך לחשיבת את 'פי התקרה' כמחיצה מבחינה אלא באופן שהותחה התקרה לשם מצוות סוכה, על פי רש"י (ד"ס נ"א) ורשב"א (ד"ס נ"א). כתב המאירי (ד"ס נ"א), שטעם הדבר שאין אומרים בבית עצמו 'פי תקרה יורד וסותם' [אף שנעשה לשם סוכה], לפי שבין עירא הוא, ואילו 'פי תקרה' אומרים דוקא במקרה קבוע. ט. אמנם יש לאכסדרה פצימים [נפרדים] שאין ביניהם ריוח של שלשה טפחים, מחיצות הם להיות דופן לסוכה אף על פי שלא נעשו לשם סוכה, לפי שהם במחיצה סתומה מדין 'לבור' [נמוחה מדין 'לבור' היא במחיצה נפרדה משם, שאין צורך לעשותה לשם סוכה], רש"י במסכת סוכה (ד"ס נ"א). י. חקשתי בחוספוט הראשי (ד"ס נ"א), כיצד יתכן לומר שכונת רבי יוסי להתיר את הטלול בארבעה צדדים, וכי שטעם שהיה מוכח לחי או קורה בבית אחת ונפלו יחיה הסביב מותר לטולל בלא לחי וקורה, עיין שם מה שכתב ליישב כזה בחוק, וכתבתי אמת (ד"ס נ"א) כתב ביישוב קריאה זו, שסברה הגמרא שלא נחלק רבי יוסי על רבי יהודה לגבי חצר או בית שנפרצו, אלא רק לגבי מבין שניטלה קירותיו או לחי, ובהו הוא סוכר שאין יתקנו חכמים לעשות בכחיו לחי או קורה שם אתה בלבד ליישב, ואם נפלו לאחר מכן לא תצריק לעשותם שנית.

א. לִיָּשָׁא (שם) הניסא היא 'מותרת'. ב. **בִּסְבָּה** דובר שצריך שיהא ברוחב הקורה ארבעה טפחים, כדי שיהיה בין המחיצות שנעמד על ידו 'פי תקרה' חלל של ארבעה טפחים, שכן מחיצה העשויה לחלל שאין בו ארבעה טפחים אין עליה שם מחיצה, רש"י (נ"א טו), **מִשְׁמַח** בחוספוט (שם ד"ס קס"א) נחלקו עליו, והוכיחו שקורה שרוחבה פחות מארבעה טפחים אין אומרים בה 'פי תקרה יורד וסותם' אף כאשר יש בחלל המחיצות רוחב ארבעה. ג. לִיָּשָׁא (שם) הניסא היא 'מותרת'. ד. כן פירש רש"י בסוגיותיו (ד"ס ט"ז), ששפירמין הם עמודים שאין ביניהם ריוח של שלשה טפחים, אמנם לעיל (נ"א) רש"י פירש רש"י באופן אחר, שיש לסוכה זו שתי דפנות לאורכה כבין מבין **מְפִילָה**, וברובן השלישית והרביעית קבועים עמודים קבועי חיות, וכתב בחוספוט דבריו מדין רש"י (ט"ז), ששמינית הגמרא לעיל נראה שהיחידה הוא כדברי רש"י שם, ולא כמו שפירש כאן. אמנם בחוספוט הראשי (ד"ס ט"ז) כתב, ששמינית הגמרא במסכת סוכה (ד"ס ט"ז) משמע כפי שפירש רש"י כאן, ה. כן היא הניסא במסכת סוכה (ד"ס ט"ז), וכן לחלק. ו. **והדברים קל וזמון**, אם נקבע שם סוכר שמואל שאין אומרים 'פי תקרה' באכסדרה, אף שהקורות העליונות שלה [שעל דין נעשות המחיצות של 'פי תקרה'] נעשו לצורך האכסדרה, כל שכן שאין אומרים דין זה לגבי סוכה, שהרי קורות האכסדרה לא נעשו לשם מצוות סוכה. רש"י (ד"ס נ"א). ז. **כְּאֹמֵר**, אין הכרח שרבה סוכר כשמואל לא ברר, כפי שסברה הגמרא

יא. כן תרבהו כדברי הרמב"ם, ויש *שקלא וטקלא* שילמדו זו בעט ריהור, וזו גוס הטיח
 ז' ענין לזרעית התחנית' אחר קצית המעלה מנרב בעט במקום פסוק, וכן שולח לזרע
 חסבא חרבה אחר לזרע, כגון אשר חרש, ורשע אשר לחלץ נטבת את העיר כלה, אפילו
 את תרלהו אשר חרבה [אשר נשכן] את ורע נדננה לו בארבע אמות, ודע אלפים את חמשת אמות
 וחלה לזרע לזרע, אחר ורע נדננה לו שלוש אמות חמשה אמות חרש על מות, חרש
 לחנית עשר כרע ערובי' ותחנית' בפרק אלא אמה פז מרת, וככן אחר קצת שביח
 אלא מקום, ורשע לחן למעט דע אלפים את מרת, ששע שלוש אמות חמשה אמות
 חרש, אן מאריך את שער מפתח לזרע פז אלא אמה אלא חרש נשכן ז' דע אלא אמה
 שביחור אלא אמה לזרע שער דלחנת חרש, ותחנית חרש המפרכת ז' דע אלא אמה
 דע מרת, אחר שער חמיש' מרת ז' [ואריך] כמניין אלא, ז' רשע' שביחור יבוח
 ז' ענין *שקלא וטקלא* ויכירוש ויכירוש ויכירוש, ויש *לזרע אלה*, ז' שביחור ז' דע ירוהו
 מוש' שש' הקדור' שקבעה חרש את השער דור וסוהם את שר הדרגת' התחנית' [ומנעם] המקום
 כגון בארבע חמית' ז' רשע' ז', ורע לחן חסבא את דרבי חרבה בענין ז' ויש *שקלא*
 חרש' על ז' ב' שר' חרש, שיש בזה חרש דרבי ז' וירוש', שכל שפוזות חמית
 שעות בשביל חרש ז' לדרוך חרש [ז' נכחמורא חסבא חרש] ז', כל מקום אשר חסב
 חרש מולות חרש את השולחן כן ביה לחת, חרש' השענה חרש' המפרכת' ז' להשפיעו
 חרש חרש חסבא, שאף על ש' מהחנות נשע לדרוך חרש, כל מקום חרש חסבא ז'
 ז' מולות חרש את השולחן כיהן, חרש' חרש' שיש מ' חסב ז', *בבביר* ז' חרש
 ז' חרש חרש חרש, כל מקום חרש ז', *דלור*, חרש' שיש ל' חרש חרש

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

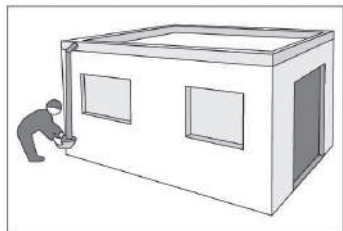
דוחה הנמרא: לא, אלא דבזילי גלקא אית להו - כולם מורים וסוברים
כדרך שמואל בר רב יצחק, וזבא בשבת זמן תפילין קמיפלגי - ונחלקו

[illegible]

וְיָזַן צֶהֱרָה, וְעַל כִּרְחֻנָּה צִרְיִים אֲנִי לֹמֵר שֶׁהֵנָּה הִיא כִרְמִלִית וְכֻגֵּן שִׁמְחִיתָהּ בְּגִבּוֹתָהּ מִשְׁלֶשֶׁה וְעַד עֶשְׂרֵה טַפְחִים, כִּי אִם אֵין בְּגִבּוֹתָהּ שְׁלֶשֶׁה לִרְשֹׁתָהּ הָרִיבִים אִם שֶׁן בְּגִבּוֹתָהּ צֶהֱרָה הִיא הַיְחִיד, וְכֹחֶנָּה מִשְׁלֶשֶׁה לֹמֵר שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד וְיִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים אֶל לְחִיפָהּ, הֵלֵךְ כִּכֵּר שִׁמְעוֹנוֹ וְאֵת מִתְחַלְתֵּל הַמִּשְׁפָּה לֵּאמֹר יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד וְיִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים, וְיִשְׁתֶּה הָרִיבִים יִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד, כִּי לֹא וְהָאִי בִּרְשֻׁתָּה כִּרְמִלִית¹⁰ וְיִזְרָשָׁה הַמִּשְׁפָּה בְּרִין הִיא שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים וְיִוִּשֵׁט אֶת צֻזְרוֹ לֵת שֶׁהִיא כִרְמִלִית וְיִשְׁתֶּה מֵהֵינִן, לְפִי שֶׁנֶּם בִּכְרְמִלִית גִּזְרָה¹¹ **וְיִזְכֵּר אֶסְתֵּר**, אֵין רֵאִיָּה מִיִּכְוִית עֵדֶן בְּנֵת שְׁנוֹר גַּם בִּכְרְמִלִית, כִּיֵּן שֶׁוֹן לֹא נֶאֱמָר לַעֲנֹן שִׁבְתָּ, אֵלֶּא **לְמַעַן** שְׁחִיתָ עֲרָא מֵהֵינִן שִׁבְתָּ בְּלִי הַלְפִישׁ **קִישָׁשׁוּ**, **וְיָזַן אֶסְתֵּר רַב שֶׁשֶּׁת** **וְיָזַן צֶהֱרָה** וְעַל כִּרְחֻנָּה צִרְיִים אֲנִי לֹמֵר שֶׁהֵנָּה הִיא כִרְמִלִית וְכֹחֶנָּה מִשְׁחִיתָהּ בְּגִבּוֹתָהּ מִשְׁלֶשֶׁה וְעַד עֶשְׂרֵה טַפְחִים, כִּי אִם אֵין בְּגִבּוֹתָהּ שְׁלֶשֶׁה לִרְשֹׁתָהּ הָרִיבִים אִם שֶׁן בְּגִבּוֹתָהּ צֶהֱרָה הִיא הַיְחִיד, וְכֹחֶנָּה מִשְׁלֶשֶׁה לֹמֵר שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד וְיִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים אֶל לְחִיפָהּ, הֵלֵךְ כִּכֵּר שִׁמְעוֹנוֹ וְאֵת מִתְחַלְתֵּל הַמִּשְׁפָּה לֵּאמֹר יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד וְיִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים, וְיִשְׁתֶּה הָרִיבִים יִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד, כִּי לֹא וְהָאִי בִּרְשֻׁתָּה כִּרְמִלִית¹⁰ וְיִזְרָשָׁה הַמִּשְׁפָּה בְּרִין הִיא שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים וְיִוִּשֵׁט אֶת צֻזְרוֹ לֵת שֶׁהִיא כִרְמִלִית וְיִשְׁתֶּה מֵהֵינִן, לְפִי שֶׁנֶּם בִּכְרְמִלִית גִּזְרָה¹¹ **וְיִזְכֵּר אֶסְתֵּר**, אֵין רֵאִיָּה מִיִּכְוִית עֵדֶן בְּנֵת שְׁנוֹר גַּם בִּכְרְמִלִית, כִּיֵּן שֶׁוֹן לֹא נֶאֱמָר לַעֲנֹן שִׁבְתָּ, אֵלֶּא **לְמַעַן** שְׁחִיתָ עֲרָא מֵהֵינִן שִׁבְתָּ בְּלִי הַלְפִישׁ **קִישָׁשׁוּ**, **וְיִזְנֵן אֶסְתֵּר רַב שֶׁשֶּׁת** **וְיִזְנֵן צֶהֱרָה** וְעַל כִּרְחֻנָּה צִרְיִים אֲנִי לֹמֵר שֶׁהֵנָּה הִיא כִרְמִלִית וְכֹחֶנָּה מִשְׁחִיתָהּ בְּגִבּוֹתָהּ מִשְׁלֶשֶׁה וְעַד עֶשְׂרֵה טַפְחִים, כִּי אִם אֵין בְּגִבּוֹתָהּ שְׁלֶשֶׁה לִרְשֹׁתָהּ הָרִיבִים אִם שֶׁן בְּגִבּוֹתָהּ צֶהֱרָה הִיא הַיְחִיד, וְכֹחֶנָּה מִשְׁלֶשֶׁה לֹמֵר שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד וְיִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים, וְיִשְׁתֶּה הָרִיבִים יִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד, כִּי לֹא וְהָאִי בִּרְשֻׁתָּה כִּרְמִלִית¹⁰ וְיִזְרָשָׁה הַמִּשְׁפָּה בְּרִין הִיא שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים וְיִוִּשֵׁט אֶת צֻזְרוֹ לֵת שֶׁהִיא כִרְמִלִית וְיִשְׁתֶּה מֵהֵינִן, לְפִי שֶׁנֶּם בִּכְרְמִלִית גִּזְרָה¹¹ **וְיִזְכֵּר אֶסְתֵּר**, אֵין רֵאִיָּה מִיִּכְוִית עֵדֶן בְּנֵת שְׁנוֹר גַּם בִּכְרְמִלִית, כִּיֵּן שֶׁוֹן לֹא נֶאֱמָר לַעֲנֹן שִׁבְתָּ, אֵלֶּא **לְמַעַן** שְׁחִיתָ עֲרָא מֵהֵינִן שִׁבְתָּ בְּלִי הַלְפִישׁ **קִישָׁשׁוּ**, **וְיִזְנֵן אֶסְתֵּר רַב שֶׁשֶּׁת** **וְיִזְנֵן צֶהֱרָה** וְעַל כִּרְחֻנָּה צִרְיִים אֲנִי לֹמֵר שֶׁהֵנָּה הִיא כִרְמִלִית וְכֹחֶנָּה מִשְׁחִיתָהּ בְּגִבּוֹתָהּ מִשְׁלֶשֶׁה וְעַד עֶשְׂרֵה טַפְחִים, כִּי אִם אֵין בְּגִבּוֹתָהּ שְׁלֶשֶׁה לִרְשֹׁתָהּ הָרִיבִים אִם שֶׁן בְּגִבּוֹתָהּ צֶהֱרָה הִיא הַיְחִיד, וְכֹחֶנָּה מִשְׁלֶשֶׁה לֹמֵר שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד וְיִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים, וְיִשְׁתֶּה הָרִיבִים יִשְׁתֶּה בִּרְשֻׁתָּה הַיְחִיד, כִּי לֹא וְהָאִי בִּרְשֻׁתָּה כִּרְמִלִית¹⁰ וְיִזְרָשָׁה הַמִּשְׁפָּה בְּרִין הִיא שֶׁלָּא יִעֲמֹד אֹרֶם בִּרְשֻׁתָּה הָרִיבִים וְיִוִּשֵׁט אֶת צֻזְרוֹ לֵת שֶׁהִיא כִרְמִלִית וְיִשְׁתֶּה מֵהֵינִן, לְפִי ש

[illegible]

מעתה, משנתנו ששנינו בה יצא בנת' וביאר רבא שדך זה אמור לעצן מעשר, כן ביארה, כמו שלענין שבת לא יצמר ארס בירשות אחת וישנה בירשות אחרת אלא אם כן הניס ראשו ורובו למקום שהוא שורת, כי בהירשות ההוארז כלבד ש לשחש שמא יבא את הכלי לרשות שעומד בה, כן אף בנת לענין מעשר, לא יצמר ארס מהרץ לנת וישנה צוארז לנת היצוארז בלא לעשר^א, אלא אם כן הכניס ראשו ורובו לתוך הגת, כי בהירשות היצוארז בלבד, ש לשחש שמא יבא את הין מחוץ לנת וישנה, ושחייתו שם היא שחיית קבץ שחיית במעשר, ונמצא ששורה טבל^ב, וכיון שלא חילקה משנתו באופן מוגינת הין, מטמע שאם הכניס ראשו ורובו, מורת בין בחמץ בין בצונן ובשיתת רב מאיר^ג.

משינה בומנם היו געות הבתים ירושם [לא בשפת] וזיתה עליהם שכבת טט. בקצה הגג הפונה לרשות הרבים היו מרובים קטנים [נִקְבִּימִין] רבים, שדרכם היו המים יוצאים מהגג. מתחת לשפת הגג היה קבוע, בשפת האורך הקר, מעין מרחב הנקרא 'מזחילה' המים שיצאו מהקבצים היו נאספים במזחילה וממנו היו מלקטושים לרשות הרבים. בדרך כלל, היה פי המזחילה

[illegible]

הוא שהמוחילה היא סמוכה לגג כפחות מעשרה ספחים ואם רק חמין שבמוחילה נחשבים שנים ברשות היחיד (כמבואר להלן), אך כיון שהוא איננו מצרף את הכלי למוחילה אלא קלט את המים מהאדמה והמחילה באויר אינם נחשבים שהם ברשות היחיד, כלן מותר לקלוט אותם מהאדמה. ורש"ט שמתור לקלוט המוחילה כשהיא נבונה יותר מעשרה ספחים, שהרי למעלה מעשרה ספחים מרש"ט הורכבו את שות המים אלא כמות פסול. ומה שכתב ששטנ"ל למטה מעשרה ספחים אינו משום

[illegible]

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מושגה משנתו עוסקת בדיליית מים מבור הנמצא בדרשות הריב"ם לתוך בית העמוד
במסגרת זו כותב בהשגות אשפה מטרית לאשפה העיתית בדרשות הריב"ם:
בור מים הנמצא בדרשות הריב"ם סמוך לבית הוויז'ית, הוויז'ית - תולדות העפר של
שפת הבור [בגוף הציור הריב"ם] מקרקע רשות הריב"ם, משלשלים דלי מחזון
ההול ע"פ המים לבית, משום שהבור הוא רשות הריב"ם ומותר להכניס מרשות
החידוד לרשות החידוד, **בשפה** הנמצאת בדרשות הריב"ם סמוך לבית הריב"ם
בשפה הריב"ם, חזון **שפה** דלי - על גבי האשפה [שפךין דליה] [מהחלק
האשפה] **מים בשפה**, כיון שהאשפה גבוהה עשרה הרי הוא רשות החידוד כמו
האשפה.

הגמרא דנה במילוי טים בשבת טוהב דרך החלון. שני במשנה: בור ברושת הרבים וחוליתו גבוה עשרה טפחים, חלון שעל גביו ממלאים מזנו בשבת. הגמרא: **קטנא קטניא** – באיזה אופן מרבות המהמשה, **איניקא טפסוקה** – אם נאמר שהבור וחוליתו טפסוכים לבית כפחות מארבעה טפחים, **קטא לי חוליתא עשרה** – מרוע צריך שהחוליה תהיה גבוהה מעשרה טפחים ממקל רשות הרבים, ולא אף אם חולית הכר אינה גבוהה מעשרה טפחים, מכל מקום הבור הוא היחיד לרשן שכן הסתם הוא עמוק מעשרה טפחים, ונמצא שהוא מכניס מרשות היחיד לרשות הרבים הרבים אינה מסיקה ביניהם, כיוון שהמרחק שבין הבור לבית הוא פחות מארבעה טפחים שהוא מקום פטור, ומותר להעביר מרשות היחיד לרשות היחיד דרך הקומה שטור.

מתרצת המרא: **אמר רב הווא, הקא קמאי נאקטין** - משנתו עוסקת
במפוסקת **מן התורה נאקטת** - בבור וחוליות המוקים מיד כיות ארבעה
טעמים, **נאקטת דאיתא נאקטת** - והטעם משמרו לדלות מיהמבור
הנכסנים לבית דוקא משום שחוליות הבור גבוהה עשרה טפחים מקרקע
רשות הרבים, באופן שהדלי עם המים יוצא מהמבור שהוא רשות היחיד, ועובר
ברוח שבין קרקע לבית. ואף שהירוח הוא ארבעה טפחים מכל מקום כיון
שהדלי צריך למעלה מעשרה הרי זה מקום פטור, ונמצא מבטל את הדלי
ומשותו יוצר לרשות היחיד דרך מקום פטורי. **לא תי איתא נאקטת** -
אבל אם לא היתה חולית הבור גבוהה עשרה מקרקע רשות הרבים, אסור
לדלות מים מהמבור בשבת, שהרי **קא נאקטת** את הדלי עם המים **מקטות**
הנחידים [היום] **נאקטת** הנחיד (הבית) **דרך רשות הרבים** - הריח שבין
הבור לבית שער גבוה עשרה טפחים נחשב לאזור רשות הרבים.

המורה מביאה תיזוץ נוסף: **[בדף י"ט] אפר**, אין צורך להעמיד את המשנה בבדו הסמוך לקרי הבית ארבעה טפחים, משום שאיננו **מביא בכוונה** - שהבדל שמוקד לבית המזבח עפ"י טפחים, **קא מ'א פ'ט' 17** - משנתנו מחזיקת **הבדל וחלוקתו בכוונה** - שאף אם הברר בלי החלוקה אינו עומק עשרה טפחים, כל מקום אם יש עשרה טפחים מקרקעית הברר עד סוף המורה נשעי, הברר כרסו היחיד.

שנינו במשנה: **אֶשְׁפָּה בְּרִשְׁוֹת הַרְבֵּים וְכוּ'** גבוהה עשרה טפחים חלון שעל גבהו שופכין לתוכה מים בשבת. הנראה דנה בדיקת מים לאשפה בשבת. שואלת הנמראה: **וְלֹא חִיטְטִין שִׁפְפָה תַּנְטִיל אֶשְׁפָּה** ויהיה גבוהה פחות מעשרה טפחים

גמרא הגמרא דנה בענין קליטת מים מהמזחילה. שנינו במשנה: קולט אדם מן המזחילה [שפיה גבורה] פחות מעשרה טפחים [מקרקע רשות הרבים].

מדייקת הגמרא: קולט אין אפֿל קעכענע פֿא, כלומר המשנה החירה דווקא לקלוט

מים המקלחים מהמחזילה
לאחר שהגוינו לאור, אבל
לא התירה לצרף את פיו
או את הכלי לפי המחזילה
ולקבל ממנה את המים
[צירוף 1 גוף].
מבטרת -
תמורה: קאי קטקא -
מרדף צירוף אסור. אקד
רם קטקא, קטא - כאן
במשנתנו, קטקא
הקבוצה בקד הבית

פחות מִשְׁלֹשָׁה סמוך לִשְׁמֵי עֶקְרִינָה, דָּקָל פְּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה סמוך לִשְׁמֵי כֶּגֶד דָּטָי - דינו כדון הגג, כלומר רשות היחיד, ואם יצמיד לה כלי ויקבל המים, נמצא מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים.

התמלא מביאה רחוק לרין זה מביאות: תִּנְאָא נְפִי קִדְרִי - וכך גם שינוי
בכרייתו, ושקוסקת בשני בתים של שני בני אדם צמודים זה לזה, אלא שגם
שם אחד הבתים גבוה מהסמך לו. ומכאן להבין להבטל על עשו עורבם
הצחית ולכן אסור להוציא חפץ מן החבור ולהביאו לגמרי. **עֲשֹׂה עֲרֹבָם**
[בעליו של הבית הנמוך] **בְּרֶשֶׁת הַתְּחִידִי**, כלומר על גגו ופְּנֵימָה יָדוּ **הַתְּחִידָה**

מבצעה ספקים עד שידו
מביעה תחנות משלשה
לגג, וקולס את
המים הנשפכים מגג
[צילום ד. גולד-
ובלדבר שטא יצר את
ידו לגג ויחבל ממנו את
המים]³⁰ חזו ראייה לרב
נחמן שציור הסמך לגג
פחות משלשה טפחים
דינו כגג, והמצורף ידו
לשם כמצורף לגג. תניא

איך? - שניתן בכדייחא אחרת, **לא יעמוד אדם** [בעליו של הבית הנמך]
ברשות הקויד כלומר על גג, ונקיבה ירו **למעלה מעשרה ספקים** לפחות
מעשרה ספק **לג ויצרף** את ירו או את הכלי לגג וקבל את המים. **אבל**
ק"מ **הוא** מהאיר את המים הנשפכים מהגג ושותה.

[illegible]

★ ★ ★

[illegible][illegible]

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מושג המושג מובא דין טלטול תחת האילן איין שיהיה קטן או גדול, ונאמץ - שנענפו נוטים למטה מכל צדדיו סביב עד סמוך לארץ, ובאמצע נוצר חלל גבוה עשירה טפוחים¹, אם אין קצה גוף - נענפיו ועליו גבוה קן הארץ שלשה טפחים, ונחשב כמחובר לארץ משום דין לבדו [צויר ו], קטן טפחים תחתיו, שהנענפים נחשבים כמחוברים², והרי זה כרשות היחיד המקומת מחיצות שמותר לטלטל בתוכה.

המושג מובא דין ישיבה על שרשי אילן: שרשי וצאנים מן הקרקע ונבדלים מן הארץ שלשה טפחים [צויר ח], לא נשב עליהן במקום גובהם, שנחשבים כאילו אסרו חכמים להשתמש בלי, אבל כשנוכחים משלה טפחים, הרי הם כקרקע ומותר לישיב עליהם³.

★

גמרא הגמרא מגבילה את ההיתר לטלטל תחת האילן: ארבע קריח דרב יהושע, אין טפחין בו [נחת אילן ו] יותר מארבע אמות, כשהשטח נחת האילן ותר טפחים ארבע [מקום הראוי לזריעה סאתים]⁴, ואף כשנענפו לשם השמש שחתה⁵, טאלת המרא: קאי קטקא און מטלטלים בו, והרי כל היקף מחיצות לשם זריח אף גדול ביותר⁶, רשות היחיד גמור הוא ומותר לטלטל בכלול, ולא נאמר איסור טלטול ביותר מבית אטנים אלא בבניה וקרקף, שהם אינם מוקפים לשם דירה, כמבואר במשנה לעיל⁷.

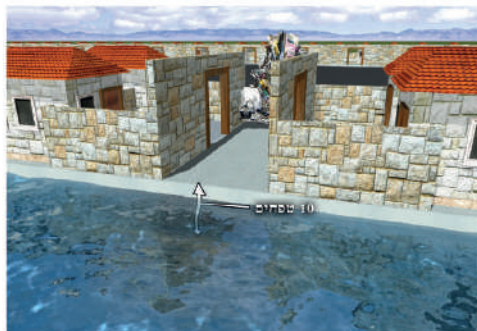
ויטלטלו מחסובי למקום שנשאר רשט, שאשילו שאותו מקום הוא מוקף מחיצות, אך כיון שהמסובי פתוח לבית סאתים [חמשים אמה על מאה אמה] שלא חוקף לדירה, דיו כאלו הוא פתוח לכרמלית וצריך חוקף, ולענף הלכה אם חוששים שמא יעלה דים שירותן הדבר תלוי בגורסת הגמרא לעיל⁸, ולרש"י [ס' ד"ס אמה] הורא"ש [ס' ט' חוששים לכך, לגורסת הרי"ף והרמב"ם לא חוששים לכך, לה. תוספות יום טוב [ס' פ"ד ד"ס] ע"פ רבי רש"י [ד"ס משלם], והוא עינוי הפסגה מה דיו כשאין בגובהו עשרה, וכן אם רק בחלקו גבוה עשרה. לה. בשנה [ס' ט' א], ובמבוא שם מבאר משום גזירה שמא יתלוש. לה. רבינו יהונתן [ד"ס י"א], ובתב עור, ואף שהגזירה היא משום שמא יתלוש וזה אינו שייך בשרשים אף כשנבדלים משלשה, מכל מקום לא חילקו חכמים בזה ואסרו כל תשמיש שבאילן, ואף היכן חשש שמא יתלוש. לה. ברין קרפף יותר מבית סאתים המבואר במשנה לעיל [ג'ג], ובמה עצמים במסכת זו. לה. רש"י [ס' א], ולמד לפרש כן, ממה שפירשה הגמרא בחזקתן שאין כאן חסרון אלא משום שתשמישה לאויר, ולא חילקה בין נטע בתחילה לכך או לא, אם כן משמע שאין חסרון כמות נטעית, ואף כשנטע לשם כך אין מטלטלים בו יותר מבית סאתים, מרומי שדה [נכ"ד ד"ס א], ג. כמבואר במשנה לעיל [ס' א].

ובאופן זה דינה כרמלית, או שהניטל לגמרי ויהיה המקום רשות הרבים וימשך לזרדק לתוכה, ונמצא מציא מרשות היחיד לכרמלית או לרשות הרבים⁹, והאמר רבין בר רב ארבה ארבע בשם רבי יצחק, קטשה בקביו ארבע סתום, כלומר רחוב שבראשו האחד מחיצה של חצירות חכמים, ובני החצירות יוצאים דרך המבוי לרשות הרבים הנמצא בראשו השני. בשני צידי הרחוב יש מחיצות, והיינו שצדדי ארבע קריח לשם ושפת הים גבוהה עשרה טפחים, [צויר א] ארבע קריח לארבעה הגבוהה עשרה טפחים [צויר ה] י, וכן משנה קטני רבי ושאלוהו האם דינו כרין מבוי סתום שהתירו לטלטל בו על ידי לחי או קורה ביציאה לרשות הרבים. וכן ארבע בו לא איסור וכן היתר, כלומר רבי לא אסר לטלטל בו אך גם לא התיר. מובא הגמרא: היתר לא ארבע בו - רבי לא רצה להתיר לטלטל בו, דקיישינן שם ארבעה ונתבטל המחיצה שמצד זה, ונאמר הנהם שיקטון - או שהים יתרחב כרוחב פרסה או יותר¹⁰, על ידי שהים יעלה לשפתו טיט ורפס וייתכנס ויתבטלו המחיצות של הים¹¹, אך גם איסור לא ארבע בו, דקא קטקין קטקיה - שהרי עתה המחיצות קיימות, ואם כן מרוע במשנתנו לא חשש רבי שמא הניטל האשפה ותעשה כרמלית, ותאסר שפיה לאשפה כשבת.

מיתרית הגמרא: לא קטקיה, רבי חשש שמא הניטל האשפה שהיתה דקדקד - של אדם אחד והיא אמנם עשויה להניטל, אבל קא - משנתנו עוסקת באשפה דקדקים שאין הדרך לפנותה.

★ ★ ★

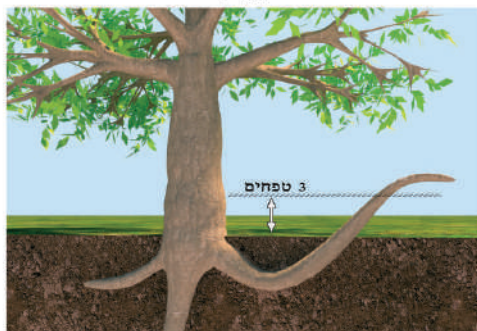
ל. משפחות רש"י [ד"ס ו] חסידים, שהרי כתב ישתעמדם על פחות מעשרה ואם כן הרי הוא כרמלית, והקשה המפרש [ס' ט' א] מרוע אסור לזרדק לאשפה שמא הניטל והיה כרמלית ולא זו גזירה לגזירה, ובתב ליישב בדוחק. לה. רבינו יהונתן [ד"ס ו], לה. רש"י [ד"ס חסידים], ורמב"ם [ס' א] ד"ס [ס' חסידים] הביא שיש מפרשים שמשני צידי המבוי גגות מותר ומעבר, היו מחיצות גמורות אלא מחיצות של חצירות הפתוחות למבוי וכן, ובתב ובדורם גם היו מחיצות האחת היתה ים והשני אשפה גבוהה עשרה טפחים [צויר ו], ובני החצירות רצו לטלטל בכבוי ללא תקן כל שהוא כיון שהוא גמור מארבעה צדדיו, אך כתב שחלשון צדו אחד ים משמע יותר נפירדו רש"י, לה. כך מבואר ברמב"ם [ד"ס חסידים] שחשש הוא שחלשון שחלשון משהי מחיצות [הים או האשפה] שיתבטלו, ורבינו תנאל [ס' ד"ס חסידים] כתב שחשש הוא שמא הניטל האשפה וגם יעלה הים שערן, ואז יהיה המבוי פתולש משני צידי לרשות הרבים, וצריך חוקף שיוכל לטלטל בו. לה. מביא [ס' ט' א] מרוע על פי פירוש רש"י [ד"ס חסידים], ד"ס חסידים, אך הקשה על שטת רש"י, וכי מה בכך שהים יתרחק הרי ישארו מחיצות במקום שהים נמצא שם עכשיו, ובתב המג"א [ס' שבטל קרש"י ו] גמא המגיד משנה [ס' ד"ס חסידים] שפירשו של רש"י ובתב שחשש הוא שמא

צויר 1

צויר 2

צויר 3

צויר 4

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

מִיִּיִּי, וְאִין זְתִילִין מִיִּיִּי - שְׂאִסֹּר לְהִישָׁעַן בְּפִישׁוּט זִרְעוּתִיו עַל הָאִילָן.¹⁷
וְאִין מִשְׁעָרִין בְּגִבּוֹ מִיִּיִּי.¹⁸

מוסיפה הברייטא: ואף לא יצלה באילן מבעוד יום וישוב שם כל היום
 157. אף שאינו משתמש באילן אלא בשיבתו עליו.

ותשמשים אלו אסורים אָהרד -נצח] באיין אָהרד -נצח] כּף תּהפּהוּ, שׁנָה כּה אסור חכמים להשתמש בשבחי'. אָהרד בּוֹד, יִשׁוּי - חפּוּיה ארוכה וצוּר', וּמִקְרָה אָהרד, מִשְׁפָּס כּה יִשְׁרָה מִשְׁפָּס יוֹרֵד, ואין איסור כּר', אֲבִילן יֵן אָהרד אָהרד, שׁוּררָה חאָר כּעִלּוּת וּבְחִירָתָה, לֹא אסור. שׁלֹא גוֹר אֲבִילן וּבְחִיבָהָ לֹא מִשּׁוֹן שׁמֵא תִלְשׁוּ, לֹא מִשּׁוֹן יִשְׁרָהוּת.

★

המגרא מביא תורה בין הבחינות, בני שעלה באי"ל אם יד או לא: תנ"ך - בבחינות אחת עשנו, **קצת** באול' מוסר' לידר בשבת'. **קצת** - ואולי בבחינות אחר שנינו, **אמר** בן-מנחם שבועות וירחמו מהגיל, משתמש הוא ב' תשמיש נוסף על מה שהשתמש בשיבתו עליו. המגרא מיישמש את המילה: **לא** **קטן**, בבחינות המהירה, מדובר בשל **קטן** יום, ולא הספיק לרדת עד שנכנסה השבת, שלא עשה איסור כעליו, לא קטרו ומוחר לדרת. **קטן**, בבחינות האוסרת, שעלה **בשבת** - משכנסה שבת, עשה איסור. וקטרו. וקטרו.

[illegible]

ביאור טקס במחולקת הברייתות: אָסֵר רַב הוּא בְּרִיָּה דְרַב הוֹשִׁיעַ, בְּמִנְיָהּ
 דִּין זֶה תַּלְוִי בְּמַחְלֻקָּתָא בִּשְׁמִשְׁנָה (פסחים פא.) במחולקת דין נתינת הדין על גבי
 המזבח בשמערברס ולי קרבנות או ברה"ק, שְׁתֵּימִינִין בְּמִנְיָהּ אֲחָת - דין קרבנות
 שרידם במתנה אחת על המזבח, שְׁתֵּימִינִינֵיהּ בְּדָם קרבנות שְׁתֵּימִינִין אִף הֵם
 שְׁתֵּימִינִין אֲחָת, כֵּן הוּא בְּכֹר, ושמערברס כור כבוד אחריי, וְתַתִּיבָּה מִלֵּךְ הָהֵם
 הַמְעַרְבֵּר אֲחָת, שְׂכֻחָה יֵצֵא דִין וְחֻבֵּת דִּיקֵּהָ לִשְׁנֵי תַּקְנֵיהֶם וְהָיָה

ואם נתעורר דמים של קרבנות שדינם ב**קִטְלֵן אֶרְבֵּי**, בדמים של קרבנות שאף הם ב**קִטְלֵן אֶרְבֵּי**, שדם חטאת זו התעורר כדם חטאת אחרת, יִתְּנוּ מִכֵּל הָרֶם המעורר ב**קִטְלֵן אֶרְבֵּי** כרינם, וכזה יצא ירי חובת זריקה של שני הקרבנות.

ואם נתערבו דמיס של קרבות שדיע בסקן ארבע, כגון חטא"ס, שנערבר בימים קדשין בסקן ארבע, כגון בכור, שאם יתן מהתעורבות מנהג אחת שהנמצא שחיסר מיתקין שדיע בסקן ארבע, ואם יתן ארבע מנות נמצא שחסיף שדיע הוקרב שדיע במתנה אחת"ס, רבי יצחק אומר ויגמל בסקן ארבע, שהמצוה של זריקת הדם כראוי בקרבן שדיע לזרז ארבע כוחה גדול, ואף שיש בה אסור במה שחסיף על מנתה היום של הכבוד, מכל מקום ודאי תעשה כל אסור על תחלתה"ס ויבא ויחלש אסור ויבא במתנה אחת.

כָּרַב יִסְקָה - בא אבי לפני רב יוסף לשאלו דין ראש אילו הו', האם יש למדור קרבנות שחמץ הגט, שני אינו כבוה שלשה ומותר. או שיש למדור במחתות בקרקע, ומשם ניתן גבוה שלשה ואסור. **וְיִסְקָה יְהִי** - ורב יוסף החזיר לו, משום שאינו מגולה שלשה מעל גג אלא כבוד אחד. **אִמְרֵי צִיּוֹת** וכן **יוסף שחתי לך קר כָּרַב יִסְקָה** **יְהִי**, אבל לרב ששת האוסר שבא מכאן איסור, אף בזה יאסור, כיון שגדול ובה מכה האיסור. **וְשֹׁמֵל הַבְּהֵמָה** - האילו שאינו מותר אלא לדעת רבה שאינו אוסר מחמת שבא מכה איסור, ולא לרב ששת שכן בא מכאן איסור, ולמה הוצרך לכאן זאת. **מִטְּבִיחַ הַנִּמְרֹאִים** **הָאִילו** **יִסְקָה** - שמא חמור שבאופן **הוּא אִסְרוּ** **כָּרַב יִסְקָה** אין מרדדים האילו במחתות שבקרקע הבית. **הַיְתִיב אִתָּא דְהַלְלֵי יְהִי** - שהבית נחשב כאילו מלאה, וכלו מערב הקרקע והאי נחשב האילו העומד בתוכו כטמון בקרקע, כיון דא ששת שמונח **יִסְקָה** **בְּחֻצוֹת** **שִׁלְשֵׁלֶת** **סִמּוֹן** **לָנִי**, קא משמע לן בר אבא שאף בזה אוסר רב ששת, ולא הותר אלא למשתכר רבה.

המראה מראה לרוב: תנן במשנתו, שרשיו נבזוין מן הקרן שלש
 קטחים, וא' שכן צריך. מברר המראה: הרי קיי' כמה מדבר, אי' אלא
 הקרי (כפי) צריך. שאין הרשים חזרים נתכפלים לתוך שלשה, אלא
 גדלים ערין בזה. ופירא: שאסורין ולמה הוצרכה המשנה להשמיע. וא' אלא
 לאו - אלא על כיוון מדבר אף על גב דהרי (כפי) צריך - שהרשים
 חוזרים נתכפלים לתוך שלשה, והשמיעו המאן שאסור לישב אף על החלקים
 המובנים שבחם, וקשה לרוב שהרי בזה. מברר המראה: אלא - אין להחליק
 שבמשנה מדבר שהרשים חזרים נתכפלים, מאלא צריך (כפי) צריך
 צריך - שאינם חזרים נתכפלים, ואלא קא משמעין, ש' שאלה גב דצריך
 אהי' על השרש שרשיו צריך, שהקדקע מצד זה עולה כנגד השרש בסמוך
 אליו, אף על פי כן אסור לישב עליו, אף על צד זה הסמוך לקדקע.

הגמרא מביאה ברייתא המבארת דינא מליה באילין: תגזו רבנן, שרשי אינן
שקובלין מן הארץ שלשה ספחים, אי שלש חלף תחמיקו ומצאו השרשים
בנוכה שלשה ספחים מן הארץ, את על פי שצידו האחד של השורש שנה
דארץ (צידו ז' ע"ה), הרי זה לא שם עליה. לפי שגזרו חכמים שאין עליה

צִיּוּר ז'

[illegible][illegible]

רוח לימוד

ג	ג	ניסן	תשפה	עירובין	נ	ע"א
ד	ד	ניסן	תשפה	עירובין	נ	ע"ב
ה	ה	ניסן	תשפה	עירובין	נא	ע"א
ו	ו	ניסן	תשפה	עירובין	נא	ע"ב
ז	ז	ניסן	תשפה	עירובין	נב	ע"א
ח	ח	ניסן	תשפה	עירובין	נב	ע"ב
ט	ט	ניסן	תשפה	עירובין	נג	ע"א
י	י	ניסן	תשפה	עירובין	נג	ע"ב
יא	יא	ניסן	תשפה	עירובין	נד	ע"א
יב	יב	ניסן	תשפה	עירובין	נד	ע"ב
יג	יג	ניסן	תשפה	עירובין	נה	ע"א
יד	יד	ניסן	תשפה	עירובין	נה	ע"ב
טו	טו	ניסן	תשפה	עירובין	נו	ע"א
טז	טז	ניסן	תשפה	עירובין	נו	ע"ב
יז	יז	ניסן	תשפה	עירובין	נו	ע"א
יח	יח	ניסן	תשפה	עירובין	נו	ע"ב
יט	יט	ניסן	תשפה	עירובין	נח	ע"א
כ	כ	ניסן	תשפה	עירובין	נח	ע"ב
כא	כא	ניסן	תשפה	עירובין	נט	ע"א
כב	כב	ניסן	תשפה	עירובין	נט	ע"ב
כג	כג	ניסן	תשפה	עירובין	ס	ע"א
כד	כד	ניסן	תשפה	עירובין	ס	ע"ב
כה	כה	ניסן	תשפה	עירובין	סא	ע"א
כו	כו	ניסן	תשפה	עירובין	סא	ע"ב
כז	כז	ניסן	תשפה	עירובין	סב	ע"א
כח	כח	ניסן	תשפה	עירובין	סב	ע"ב
כט	כט	ניסן	תשפה	עירובין	סג	ע"א
ל	ל	ניסן	תשפה	עירובין	סג	ע"ב
א	א	אייר	תשפה	עירובין	סד	ע"א
ב	ב	אייר	תשפה	עירובין	סד	ע"ב
ג	ג	אייר	תשפה	עירובין	סה	ע"א
ד	ד	אייר	תשפה	עירובין	סה	ע"ב
ה	ה	אייר	תשפה	עירובין	סו	ע"א
ו	ו	אייר	תשפה	עירובין	סו	ע"ב
ז	ז	אייר	תשפה	עירובין	סז	ע"א
ח	ח	אייר	תשפה	עירובין	סז	ע"ב
ט	ט	אייר	תשפה	עירובין	סח	ע"א
י	י	אייר	תשפה	עירובין	סח	ע"ב
יא	יא	אייר	תשפה	עירובין	סט	ע"א
יב	יב	אייר	תשפה	עירובין	סט	ע"ב
יג	יג	אייר	תשפה	עירובין	ע	ע"א

ד	יד	שבט	תשפה	עירובין	כו	ע"א
ה	טו	שבט	תשפה	עירובין	כו	ע"ב
ו	טז	שבט	תשפה	עירובין	כו	ע"א
ז	יז	שבט	תשפה	עירובין	כו	ע"ב
ח	יח	שבט	תשפה	עירובין	כז	ע"א
ט	יט	שבט	תשפה	עירובין	כז	ע"ב
י	כ	שבט	תשפה	עירובין	כט	ע"א
יא	כא	שבט	תשפה	עירובין	כט	ע"ב
יב	כב	שבט	תשפה	עירובין	ל	ע"א
יג	כג	שבט	תשפה	עירובין	ל	ע"ב
יד	כד	שבט	תשפה	עירובין	לא	ע"א
טו	כה	שבט	תשפה	עירובין	לא	ע"ב
טז	כו	שבט	תשפה	עירובין	לב	ע"א
יז	כז	שבט	תשפה	עירובין	לב	ע"ב
יח	כח	שבט	תשפה	עירובין	לג	ע"א
יט	כט	שבט	תשפה	עירובין	לג	ע"ב
כ	ל	שבט	תשפה	עירובין	לד	ע"א
כא	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לד	ע"ב
כב	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לה	ע"א
כג	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לה	ע"ב
כד	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לו	ע"א
כה	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לו	ע"ב
כו	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לו	ע"א
כז	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לו	ע"ב
כח	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לח	ע"א
כט	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לח	ע"ב
ל	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לט	ע"א
יא	אדר	שבט	תשפה	עירובין	לט	ע"ב
יב	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מ	ע"א
יג	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מ	ע"ב
יד	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מא	ע"א
טו	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מא	ע"ב
טז	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מב	ע"א
יז	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מב	ע"ב
יח	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מג	ע"א
יט	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מג	ע"ב
כ	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מד	ע"א
כא	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מד	ע"ב
כב	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מה	ע"א
כג	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מה	ע"ב
כד	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מו	ע"א
כה	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מו	ע"ב
כו	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מז	ע"א
כז	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מז	ע"ב
כח	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מח	ע"א
כט	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מח	ע"ב
ל	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מט	ע"א
יא	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מט	ע"ב
יב	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מט	ע"א
יג	אדר	שבט	תשפה	עירובין	מט	ע"ב

ה	כה	כסלו	תשפה	עירובין	ב	ע"א
ו	כו	כסלו	תשפה	עירובין	ב	ע"ב
ז	כז	כסלו	תשפה	עירובין	ג	ע"א
ח	כח	כסלו	תשפה	עירובין	ג	ע"ב
ט	כט	כסלו	תשפה	עירובין	ד	ע"א
י	ל	כסלו	תשפה	עירובין	ד	ע"ב
יא	א	טבת	תשפה	עירובין	ה	ע"א
יב	ב	טבת	תשפה	עירובין	ה	ע"ב
יג	ג	טבת	תשפה	עירובין	ו	ע"א
יד	ד	טבת	תשפה	עירובין	ו	ע"ב
טו	ה	טבת	תשפה	עירובין	ז	ע"א
טז	ו	טבת	תשפה	עירובין	ז	ע"ב
יז	ז	טבת	תשפה	עירובין	ח	ע"א
יח	ח	טבת	תשפה	עירובין	ח	ע"ב
יט	ט	טבת	תשפה	עירובין	ט	ע"א
כ	י	טבת	תשפה	עירובין	ט	ע"ב
כא	יא	טבת	תשפה	עירובין	י	ע"א
כב	יב	טבת	תשפה	עירובין	י	ע"ב
כג	יג	טבת	תשפה	עירובין	יא	ע"א
כד	יד	טבת	תשפה	עירובין	יא	ע"ב
כה	טו	טבת	תשפה	עירובין	יב	ע"א
כו	טז	טבת	תשפה	עירובין	יב	ע"ב
כז	יז	טבת	תשפה	עירובין	יג	ע"א
כח	יח	טבת	תשפה	עירובין	יג	ע"ב
כט	יט	טבת	תשפה	עירובין	יד	ע"א
ל	כ	טבת	תשפה	עירובין	יד	ע"ב
יא	כא	טבת	תשפה	עירובין	טו	ע"א
יב	כב	טבת	תשפה	עירובין	טו	ע"ב
יג	כג	טבת	תשפה	עירובין	טז	ע"א
יד	כד	טבת	תשפה	עירובין	טז	ע"ב
טו	כה	טבת	תשפה	עירובין	זי	ע"א
טז	כו	טבת	תשפה	עירובין	זי	ע"ב
יז	כז	טבת	תשפה	עירובין	יח	ע"א
יח	כח	טבת	תשפה	עירובין	יח	ע"ב
יט	כט	טבת	תשפה	עירובין	יט	ע"א
כ	ה	שבט	תשפה	עירובין	יט	ע"ב
כא	ו	שבט	תשפה	עירובין	כ	ע"א
כב	ז	שבט	תשפה	עירובין	כ	ע"ב
כג	ח	שבט	תשפה	עירובין	כא	ע"א
כד	ט	שבט	תשפה	עירובין	כא	ע"ב
כה	י	שבט	תשפה	עירובין	כב	ע"א
כו	יא	שבט	תשפה	עירובין	כב	ע"ב
כז	יב	שבט	תשפה	עירובין	כג	ע"א
כח	יג	שבט	תשפה	עירובין	כג	ע"ב
כט	יד	שבט	תשפה	עירובין	כד	ע"א
ל	יב	שבט	תשפה	עירובין	כד	ע"ב
יא	יב	שבט	תשפה	עירובין	כה	ע"א
יב	יג	שבט	תשפה	עירובין	כה	ע"ב

העמוד היומי

ה	יג	אב	תשפה	פסחים	י	ע"ב
ו	יד	אב	תשפה	פסחים	יא	ע"א
ז	טו	אב	תשפה	פסחים	יא	ע"ב
א	טז	אב	תשפה	פסחים	יב	ע"א
ב	יז	אב	תשפה	פסחים	יב	ע"ב
ג	יח	אב	תשפה	פסחים	יג	ע"א
ד	יט	אב	תשפה	פסחים	יג	ע"ב
ה	כ	אב	תשפה	פסחים	יד	ע"א
ו	כא	אב	תשפה	פסחים	יד	ע"ב
ז	כב	אב	תשפה	פסחים	טו	ע"א
א	כג	אב	תשפה	פסחים	טו	ע"ב
ב	כד	אב	תשפה	פסחים	טז	ע"א
ג	כה	אב	תשפה	פסחים	טז	ע"ב
ד	כו	אב	תשפה	פסחים	יז	ע"א
ה	כז	אב	תשפה	פסחים	יז	ע"ב
ו	כח	אב	תשפה	פסחים	יח	ע"א
ז	כט	אב	תשפה	פסחים	יח	ע"ב
א	ל	אב	תשפה	פסחים	יט	ע"א
ב	א	אלול	תשפה	פסחים	יט	ע"ב
ג	ב	אלול	תשפה	פסחים	כ	ע"א
ד	ג	אלול	תשפה	פסחים	כ	ע"ב
ה	ד	אלול	תשפה	פסחים	כא	ע"א
ו	ה	אלול	תשפה	פסחים	כא	ע"ב
ז	ו	אלול	תשפה	פסחים	כב	ע"א
א	ז	אלול	תשפה	פסחים	כב	ע"ב
ב	ח	אלול	תשפה	פסחים	כג	ע"א
ג	ט	אלול	תשפה	פסחים	כג	ע"ב
ד	י	אלול	תשפה	פסחים	כד	ע"א
ה	יא	אלול	תשפה	פסחים	כד	ע"ב
ו	יב	אלול	תשפה	פסחים	כה	ע"א
ז	יג	אלול	תשפה	פסחים	כה	ע"ב
א	יד	אלול	תשפה	פסחים	כו	ע"א
ב	טו	אלול	תשפה	פסחים	כו	ע"ב
ג	טז	אלול	תשפה	פסחים	כז	ע"א
ד	יז	אלול	תשפה	פסחים	כז	ע"ב
ה	יח	אלול	תשפה	פסחים	כח	ע"א
ו	יט	אלול	תשפה	פסחים	כח	ע"ב
ז	כ	אלול	תשפה	פסחים	כט	ע"א
א	כא	אלול	תשפה	פסחים	כט	ע"ב
ב	כב	אלול	תשפה	פסחים	ל	ע"א
ג	כג	אלול	תשפה	פסחים	ל	ע"ב
ד	כד	אלול	תשפה	פסחים	לא	ע"א
ה	כה	אלול	תשפה	פסחים	לא	ע"ב
ו	כו	אלול	תשפה	פסחים	לב	ע"א
ז	כז	אלול	תשפה	פסחים	לב	ע"ב
א	כח	אלול	תשפה	פסחים	לג	ע"א
ב	כט	אלול	תשפה	פסחים	לג	ע"ב

ש	כה	סיון	תשפה	עירובין	צ	ע"ב
א	כו	סיון	תשפה	עירובין	צא	ע"א
ב	כז	סיון	תשפה	עירובין	צא	ע"ב
ג	כח	סיון	תשפה	עירובין	צב	ע"א
ד	כט	סיון	תשפה	עירובין	צב	ע"ב
ה	ל	סיון	תשפה	עירובין	צג	ע"א
ו	א	תמוז	תשפה	עירובין	צג	ע"ב
ז	ב	תמוז	תשפה	עירובין	צד	ע"א
א	ג	תמוז	תשפה	עירובין	צד	ע"ב
ב	ד	תמוז	תשפה	עירובין	צה	ע"א
ג	ה	תמוז	תשפה	עירובין	צה	ע"ב
ד	ו	תמוז	תשפה	עירובין	צו	ע"א
ה	ז	תמוז	תשפה	עירובין	צו	ע"ב
ו	ח	תמוז	תשפה	עירובין	צז	ע"א
ז	ט	תמוז	תשפה	עירובין	צז	ע"ב
א	י	תמוז	תשפה	עירובין	צה	ע"א
ב	יא	תמוז	תשפה	עירובין	צה	ע"ב
ג	יב	תמוז	תשפה	עירובין	צט	ע"א
ד	יג	תמוז	תשפה	עירובין	צט	ע"ב
ה	יד	תמוז	תשפה	עירובין	ק	ע"א
ו	טו	תמוז	תשפה	עירובין	ק	ע"ב
ז	טז	תמוז	תשפה	עירובין	קא	ע"א
א	יז	תמוז	תשפה	עירובין	קא	ע"ב
ב	יח	תמוז	תשפה	עירובין	קב	ע"א
ג	יט	תמוז	תשפה	עירובין	קב	ע"ב
ד	כ	תמוז	תשפה	עירובין	קג	ע"א
ה	כא	תמוז	תשפה	עירובין	קג	ע"ב
ו	כב	תמוז	תשפה	עירובין	קד	ע"א
ז	כג	תמוז	תשפה	עירובין	קד	ע"ב
א	כד	תמוז	תשפה	עירובין	קה	ע"א
ב	כה	תמוז	תשפה	פסחים	ב	ע"א
ג	כו	תמוז	תשפה	פסחים	ב	ע"ב
ד	כז	תמוז	תשפה	פסחים	ג	ע"א
ה	כח	תמוז	תשפה	פסחים	ג	ע"ב
ו	כט	תמוז	תשפה	פסחים	ד	ע"א
ז	א	אב	תשפה	פסחים	ד	ע"ב
א	ב	אב	תשפה	פסחים	ה	ע"א
ב	ג	אב	תשפה	פסחים	ה	ע"ב
ג	ד	אב	תשפה	פסחים	ו	ע"א
ד	ה	אב	תשפה	פסחים	ו	ע"ב
ה	ו	אב	תשפה	פסחים	ז	ע"א
ו	ז	אב	תשפה	פסחים	ז	ע"ב
ז	ח	אב	תשפה	פסחים	ח	ע"א
א	ט	אב	תשפה	פסחים	ח	ע"ב
ב	י	אב	תשפה	פסחים	ט	ע"א
ג	יא	אב	תשפה	פסחים	ט	ע"ב
ד	יב	אב	תשפה	פסחים	י	ע"א

ב	יד	אייר	תשפה	עירובין	ע	ע"ב
ג	טו	אייר	תשפה	עירובין	עא	ע"א
ד	טז	אייר	תשפה	עירובין	עא	ע"ב
ה	יז	אייר	תשפה	עירובין	עב	ע"א
ו	יח	אייר	תשפה	עירובין	עב	ע"ב
ז	יט	אייר	תשפה	עירובין	עג	ע"א
א	כ	אייר	תשפה	עירובין	עג	ע"ב
ב	כא	אייר	תשפה	עירובין	עד	ע"א
ג	כב	אייר	תשפה	עירובין	עד	ע"ב
ד	כג	אייר	תשפה	עירובין	עה	ע"א
ה	כד	אייר	תשפה	עירובין	עה	ע"ב
ו	כה	אייר	תשפה	עירובין	עו	ע"א
ז	כו	אייר	תשפה	עירובין	עו	ע"ב
א	כז	אייר	תשפה	עירובין	עז	ע"א
ב	כח	אייר	תשפה	עירובין	עז	ע"ב
ג	כט	אייר	תשפה	עירובין	עח	ע"א
ד	א	סיון	תשפה	עירובין	עח	ע"ב
ה	ב	סיון	תשפה	עירובין	עט	ע"א
ו	ג	סיון	תשפה	עירובין	עט	ע"ב
ז	ד	סיון	תשפה	עירובין	פ	ע"א
א	ה	סיון	תשפה	עירובין	פ	ע"ב
ב	ו	סיון	תשפה	עירובין	פא	ע"א
ג	ז	סיון	תשפה	עירובין	פא	ע"ב
ד	ח	סיון	תשפה	עירובין	פב	ע"א
ה	ט	סיון	תשפה	עירובין	פב	ע"ב
ו	י	סיון	תשפה	עירובין	פג	ע"א
ז	יא	סיון	תשפה	עירובין	פג	ע"ב
א	יב	סיון	תשפה	עירובין	פד	ע"א
ב	יג	סיון	תשפה	עירובין	פד	ע"ב
ג	יד	סיון	תשפה	עירובין	פה	ע"א
ד	טו	סיון	תשפה	עירובין	פה	ע"ב
ה	טז	סיון	תשפה	עירובין	פו	ע"א
ו	יז	סיון	תשפה	עירובין	פו	ע"ב
ז	יח	סיון	תשפה	עירובין	פז	ע"א
א	יט	סיון	תשפה	עירובין	פז	ע"ב
ב	כ	סיון	תשפה	עירובין	פח	ע"א
ג	כא	סיון	תשפה	עירובין	פח	ע"ב
ד	כב	סיון	תשפה	עירובין	פט	ע"א
ה	כג	סיון	תשפה	עירובין	פט	ע"ב
ו	כד	סיון	תשפה	עירובין	צ	ע"א